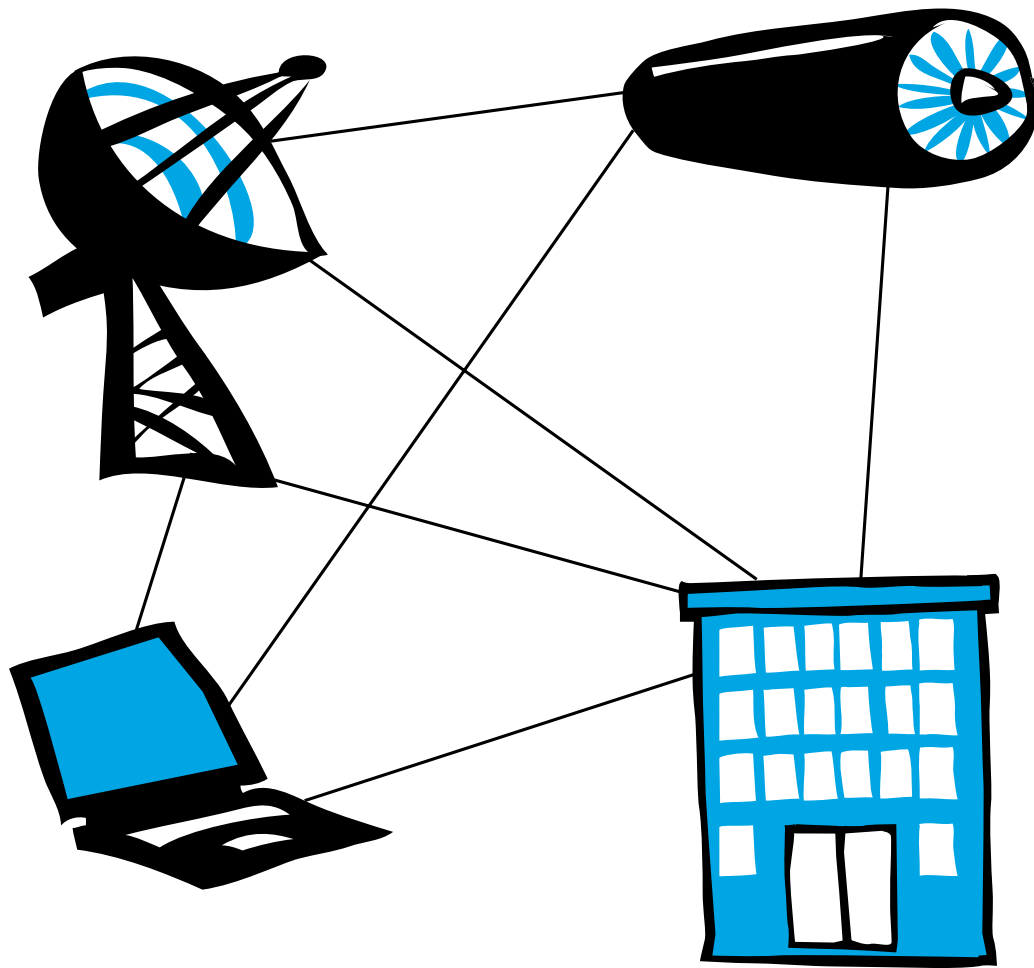

Engineering with a difference

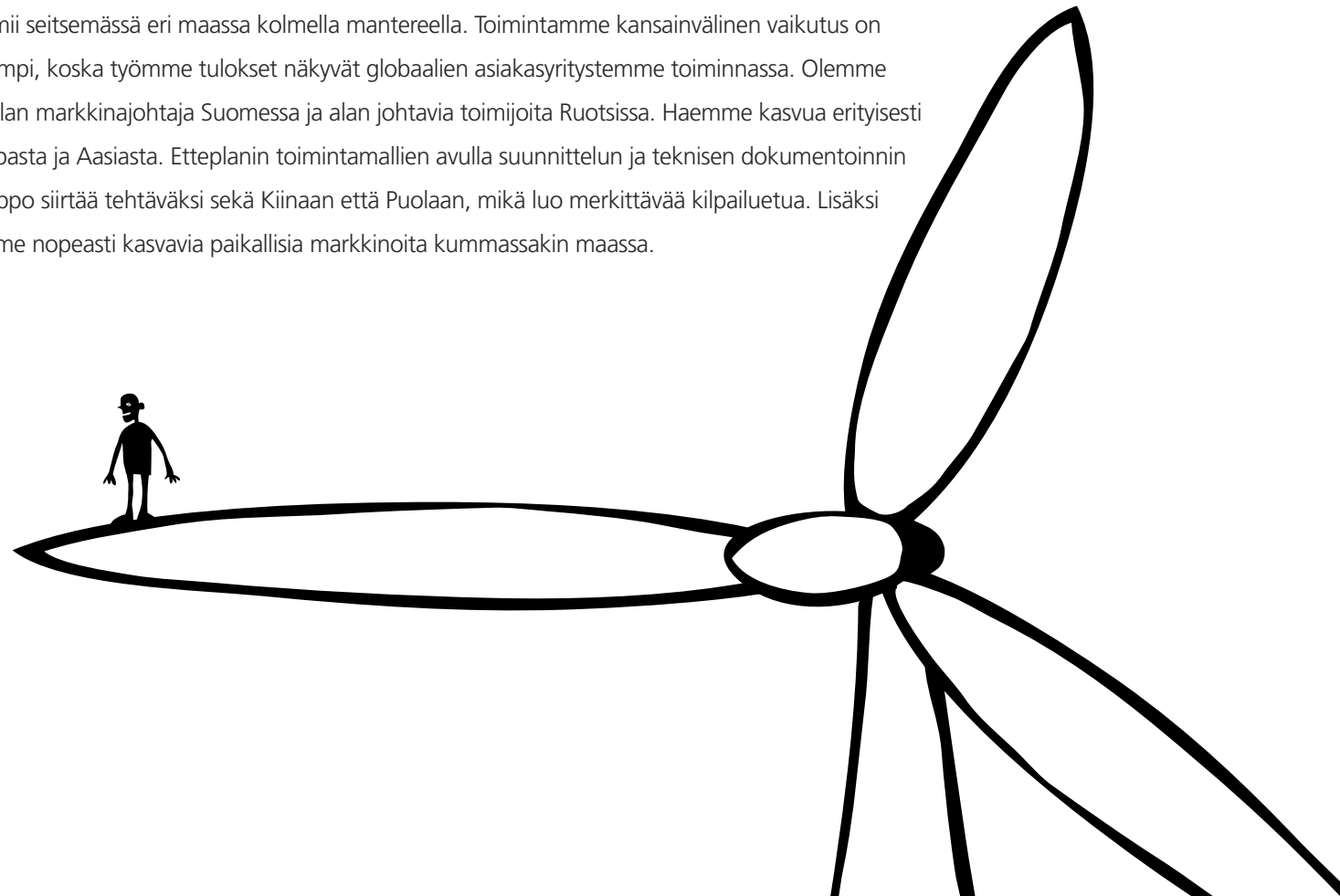
Nopealiikkeinen. Dynaaminen. Kansainvälinen.

Engineering with a difference

Etteplan on erilainen insinööritoimisto, joka yhdistää monipuolisen suunnitteluosaamisen, ainutlaatuiset palveluratkaisut, laajan kumppanuuden ja digitalisaation asiantuntemuksen. Uskomme, että tulevaisuuden haasteiden ratkaisemiseen tarvitaan aiempaa terävämpi ote, teknologiaan intohimolla suhtautuvia ihmisiä, tehokkaita verkostoja ja tuoretta ajattelua, joka osaa ja uskaltaa kyseenalaistaa perinteiset tavat. Asiantuntijoidemme luomat ratkaisut toimivat suunnannäyttäjänä ja yhdistävänä tekijänä kehityksessä, joka muuttaa maailmaa.

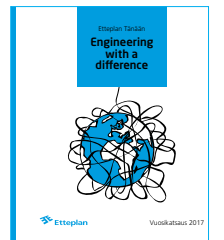
Etteplan maailmalla

Etteplan toimii seitsemässä eri maassa kolmella mantereella. Toimintamme kansainvälinen vaikutus on tätäkin laajempi, koska työmme tulokset näkyvät globaalien asiakasyritystemme toiminnassa. Olemme suunnittelualan markkinajohtaja Suomessa ja alan johtavia toimijoita Ruotsissa. Haemme kasvua erityisesti Keski-Euroopasta ja Aasiasta. Etteplanin toimintamallien avulla suunnittelun ja teknisen dokumentoinnin työtä on helppo siirtää tehtäväksi sekä Kiinaan että Puolaan, mikä luo merkittävää kilpailuetua. Lisäksi hyödynnämme nopeasti kasvavia paikallisia markkinoita kummassakin maassa.

Sisällysluettelo

Toimitusjohtajan katsaus	2
Hallituksen toimintakertomus	4
Konsernin laaja tuloslaskelma	10
Konsernitase	11
Konsernin rahavirtalaskelma	12
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	13
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	14
Tunnuslukujen laskentakaavat.....	44
Emoyhtiön tuloslaskelma	45
Emoyhtiön tase	46
Emoyhtiön rahavirtalaskelma	47
Emoyhtiön tilinpäätöksen laatimisperiaatteet.....	48
Emoyhtiön tuloslaskelman liitetiedot.....	49
Emoyhtiön taseen liitetiedot.....	51
Osakkeet ja osakkeenomistajat	56
Hallituksen voitonjakoehdotus	61
Tilintarkastuskertomus	62
Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2017.....	67
Hallitus	78
Johtoryhmä	78
Riskikartoitus	80
Sijoittajatietoa	84
Tietoa osakkeenomistajille	85

Etteplanin
Vuosikertomus 2017
koostuu kahdesta
osasta. Lue myös
Vuosikatsaus 2017
verkkosivuillamme
www.etteplan.com.

Vahvan kasvun vuosi

Vuosi 2017 oli Etteplanille menestyksenkäs. Strategiamme toteuttaminen tuotti ennätystulokset. Kehitimme toimintaamme ja jatkoimme investointeja kasvuun ja palvelutarjontamme vahvistamiseen.

Vuosi 2017 oli Etteplanille erittäin hyvä. Edeltävien vuosien aikana tehty työ strategiamme toteuttamiseksi tuotti parantuneessa markkinatilanteessa tuloksia. Ylitimme aiemmat saavutuksemme, sillä liikevaihto, liikevoitto ja kassavirta saavuttivat uuden ennätysellisen tason. Ylitimme 15 prosentin kasvutavoittemme, ja orgaaninen kasvumme oli erinomaista. Henkilöstön määrä kasvoi koko vuoden, ja vuoden vaihteessa Etteplanissa oli yli 2 800 asiantuntijaa seitsemässä eri maassa.

Markkinatilanne oli Etteplanin markkina-alueilla hyvä ja kehittyi suotuisasti koko vuoden ajan. Vuoden alussa Suomen markkina oli hieman hiljaisempi, mutta parani nopeasti vuoden ensimmäisellä neljänneksellä, ja kysyntä oli loppuvuoden hyvällä tasolla. Ruotsissa ja Keski-Euroopassa markkinatilanne oli hyvä koko vuoden. Kiinassa suunnittelupalvelumarkkinan avautuminen jatkui, ja onnistuimme saamaan uusia asiakkaita sekä kasvattamaan Kiinan markkinoille tehtyjen tuntien määrää 50 prosenttia. Henkilöstön määrä Kiinassa

ylitti 300 asiantuntijaa, ja avasimme uudet konttorit Xi'aniin ja Pekingiin. Jatkamme investointeja Kiinan markkinoille.

Suunnittelupalveluiden ja Teknisen dokumentoinnin -palvelualueilla kehitys oli koko vuoden vahvaa, erityisesti teknisen dokumentoinnin kasvu oli erinomaisella tasolla. Molempien palvelualueiden positiiviseen kehitykseen vaikutti menestyminen ulkoistusratkaisujen myynnissä. Jatkoimme myös palveluratkaisujemme kehittämistä ja investoimme uusien teknologioiden tuomiseksi osaksi palvelutarjontaamme.

Sulautetut Järjestelmät ja IoT -palvelualue kehittyi alkuvuonna positiivisesti, ja palvelualueen kysyntätilanne on yleisesti hyvä, mutta osaajien vaikeutunut saataavuus erityisesti ohjelmistoliiketoiminnassa vaikuttaa kasvuun. Toisella ja kolmannella neljänneksellä alkaneet haasteet projektiliiketoiminnassa jatkuivat vuoden viimeisellä neljänneksellä. Lisäksi eräiden asiakkaiden äkillisesti heikentynyt kysyntätilanne vaikutti liiketoiminnan kehitykseen vuoden viimeisellä neljänneksellä, ja palvelualueen

» Toteutimme vuoden 2017 aikana myös useita sisäisiä kehityshankkeita, jotka auttavat meitä etenemään kohti tavoitteitamme.

214,8

LIKEVAIHTO, MILJ. EUROA
(kasvu 16,8 %)

15,5

LIKEVOITTO, MILJ. EUROA
(kasvu 52,8 %)

kannattavuus jäi odotuksiamme alemmalle tasolle. Olemme jatkaneet toimenpiteitä projektiliiketoiminnan tehostamiseksi ja odotamme palvelualueen kannattavuuden paranevan seuraavien vuosineljännten aikana.

Toteutimme vuoden aikana kolme yrityskauppaa, jotka vahvistivat aseamaamme ja osaamistamme. Ruotsissa ostimme tekniseen dokumentointiin erikoistuneen Sorona Innovation AB:n. Suomessa ostimme SDS Aura Oy:n, jonka vahvinta osaamista on teräsrakennesuunnittelu erityisesti laivanrakennusalalle. Lisäksi Kiinassa ostimme aiemmin yhteisyrityksenä toimineen Etteplan Vatable Technology Centre, Ltd -nimisen yhtiön 100-prosenttiseen omistukseemme.

Toteutimme vuoden 2017 aikana myös useita sisäisiä kehityshankkeita, jotka auttavat meitä etenemään kohti tavoitteitamme. Uudistimme ja tehostimme yhtiön sisäistä raportointia ja seuranta. Jatkoimme esimiesvalmennusta, johon osallistuivat tiimiesimiehet eri maista. Toteutimme rekrytointijärjestelmämme uudistuksen, jolla pyrimme tehostamaan rekrytointia ja helpottamaan hakijoiden hakuprosessia. Kehitimme myös vastuullisuusraportointiamme ja aloitimme Global Reporting Initiative -raportointiviitekehityksen (GRI) mukaisen raportoinnin. Markkinoinnissa ja viestinnässä panostimme uuden digitaalisen alustan käyttöönottoon ja verkkosivujen uudistukseen.

Haluan kiittää asiakkaitamme luottamuksesta Etteplaniin sekä hyvästä ja rakentavasta yhteistyöstä. Omistajiamme kiitän mahdollisuudesta kehittää yhtiötä ja toteuttaa strategiaamme. Erityinen kiitos kuuluu henkilöstöllemme vuoden aikana tehdystä hyvästä ja määrätietoisesta työstä. Lähdemme vuoteen 2018 vahvan kasvun siivittämänä ja hyvässä markkinatilanteessa. Jatkamme investointeja kasvuun ja odotamme ylittävämme 3 000 asiantuntijan rajan vuoden 2018 aikana.

Juha Näkki
toimitusjohtaja

Hallituksen toimintakertomus 1.1.2017-31.12.2017

Toimintaympäristö

Etteplanin liiketoimintaan vaikuttavat sekä maailmanlaajuiset megatrendit että toimialakohtainen kehitys. Muun muassa esineiden internet (Internet of Things, IoT), digitalisaatio, vaatimukset ympäristöystävällisille tuotteille ja tuotteiden lyhentynyt elinkaari luovat tarpeita älykkäille ja tehokkaille suunnitteluratkaisuille kaikilla teollisuudenaloilla. Yritykset suuntaavat edelleen investointejaan näille alueille, mikä luo mahdollisuuksia suunnittelualan toimijoille. Palveluiden ulkoistustrendin jatkuminen vaikutti positiivisesti toimialan kehitykseen. Palveluiden hankinnan keskittymiskehitys jatkui, mikä tarjosi globaalisti toimiville suunnittelualan yrityksille kasvumahdollisuuksia.

Etteplanin kehittymiseen vaikuttaa keskeisimmin globaalien kone- ja metallituoteteollisuuden kehitys. Toimintaympäristömme kehittyi positiivisesti, ja markkinatilanne oli hyvä kaikilla markkina-alueillamme. Epävarmuus väheni, mutta vaikeasti ennakoitavat muutokset Etteplanin päämarkkinoilla ja eri asiakasteollisuuksissa jatkuivat kuitenkin edelleen viimeisellä neljänneksellä.

Palveluidemme kysynnässä toimialoitin ei tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoden viimeisellä neljänneksellä, mutta asiakas-kohtaiset erot olivat huomattavia. Kaivosteollisuuden aktiviteetin lisääntyminen jatkui. Paperiteollisuuden kysyntä jatkui edelleen vahvana. Nosto- ja siirtolaittevalmistajien kysyntä säilyi keskimäärin hyvällä tasolla. Energian- ja sähkönsiirtopalveluiden kysyntä jatkui verrattain hyvällä tasolla. Metsäteollisuuden laitevalmistajien kysyntä oli edelleen hyvällä tasolla. Ilmailu- ja puolustusvälineiteollisuuden kysyntä oli hyvällä tasolla. Ajoneuvo- ja kuljetusvälineiteollisuuden erikoisosaamista vaativissa testaus- ja analyysipalveluissa hyvä kysyntä jatkui. ICT-toimialan kysyntä heikkeni.

Laitossuunnittelun edellisellä neljänneksellä piristynyt kysyntä säilyi hyvällä tasolla. Sulautettujen järjestelmien ja teollisen internetin ratkaisujen kysyntä jatkui hyvänä kaikilla asiakastoimialoilla.

Markkinakehitys oli positiivista kaikilla Etteplanin päämarkkinoilla. Kilpailu työntekijöistä ja tiettyjen alojen erityisosaajien vaikeutunut saatavuus hyvässä markkinatilanteessa vaikuttivat koko alan kehitykseen kaikilla markkina-alueilla.

Suomessa yleinen markkinakysyntä oli hyvä. Teknologiateollisuuden yritysten liikevaihto kasvoi 10 prosenttia vuonna 2017 verrattuna edellisvuoteen. Loka-joulukuussa 2017 teknologiateollisuuden yritysten saamat uudet tilaukset ja tilauskanta kasvoivat arvoltaan vahvasti, mutta loppuvuoden kasvu johtui erityisesti kahdesta suuresta laivatilauksesta. Ilman niitä uudet tilaukset ja tilauskanta ovat kasvaneet jonkin verran kevään 2017 jälkeen.

Viime kuukausien tilauskehityksen perusteella teknologiateollisuuden yritysten liikevaihdon arvioidaan olevan keväällä suurempi kuin viime vuonna vastaavaan aikaan. Etteplanin asiakaskunnan saamien tilausten määrä oli loka-joulukuussa keskimäärin korkeammalla tasolla kuin heinä-syyskuussa. Suomessa suunnittelu- ja palveluiden liikevaihto kasvoi 8 prosenttia vuonna 2017 verrattuna edeltävään vuoteen.

Ruotsissa markkinakysyntä jatkui erittäin hyvällä tasolla. Saksassa, Alankomaissa ja Puolassa suunnittelupalveluiden kysyntä jatkui hyvällä tasolla.

Kiinassa kysyntä oli hyvällä tasolla. Erityisesti automatisoitujen tuotantojärjestelmien ja robotiikan kysyntä oli suurta. Palvelumarkkinoiden avautuminen jatkui ja tarjosi edelleen kasvumahdollisuuksia suunnittelualan toimijoille.

Liikevaihto

Tammi-joulukuussa liikevaihto kasvoi 16,8 prosenttia ja oli 214,8 (1-12/2016: 183,9) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla laskettuna liikevaihto kasvoi 17,3 prosenttia. Orgaaninen kasvu oli 10,4 (2,5) prosenttia. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla laskettuna orgaaninen kasvu oli 10,9 prosenttia.

Etteplanin vahva orgaaninen kasvu jatkui vuoden viimeisellä neljänneksellä Etteplanin hyvän palvelutarjonnan ja vahvan markkina-aseman ansiosta. Hyvä yleinen markkinatilanne tuki edelleen kasvua. Sulautetut järjestelmät ja IoT -palvelualueen haasteet sekä merkittävän teknisen dokumentoinnin projektitoimituksen siirtymisen vuodelle 2018 hidastivat liikevaihdon kasvua.

Etteplanin liiketoiminta sisältää kausivaihtelua. Kausivaihteluihin vaikuttavat työpäivien lukumäärä, loma-ajat sekä asiakasyritysten tuotekehitys- ja investointihankkeiden ajoittuminen pääosin kevääseen ja vuoden loppupuolelle. Kolmannen vuosineljänneksen liikevaihto on tyyppisesti muiden vuosineljännesten liikevaihtoa matalampi.

Ostettujen yritysten liikevaihto sisältyy epäorgaaniseen kasvuun yritysosasto seuraavan 12 kuukauden ajan.

Tulos

Operatiivinen liikevoitto parani tammi-joulukuussa 42,2 prosenttia ja oli 17,2 (1-12/2016: 12,1) miljoonaa euroa eli 8,0 (6,6) prosenttia liikevaihdosta. Operatiiviseen liikevoittoon sisältyi negatiiviselta yhteisvaikutukseltaan 0,7 (1,7) miljoonaa euroa poikkeuksellisia eriä. Liiketoiminnan kulut kasvoivat yhteensä 14,7 (30,6) prosenttia.

Hyvä kysyntätalanne ja johdettujen palvelumallien osuuden kasvu tehostivat Etteplanin kapasiteetin hallintaa ja paransivat kannatta-

vuutta. Sulautetut järjestelmät ja IoT -palvelualueen haasteet sekä merkittävän teknisen dokumentoinnin projektitoimituksen siirtymisen vuodelle 2018 heikensivät kannattavuutta.

Operatiivinen liikevoitto on vaihtoehtoinen tunnusluku, joka esitetään, koska se kuvaa yhtiön operatiivista suoritustasoa paremmin kuin liikevoitto. Siihen ei sisälly yritysjärjestelyihin liittyvien käyvän arvon arvostusten poistoja eikä ehdollisten velkojen arvostuksen muutosta.

Tammi-joulukuussa liikevoitto (EBIT) parani 52,8 prosenttia ja oli 15,5 (1-12/2016: 10,1) miljoonaa euroa eli 7,2 (5,5) prosenttia liikevaihdosta. Liikevoittoon sisältyi negatiiviselta yhteisvaikutukseltaan 0,4 (1,7) miljoonaa euroa poikkeuksellisia eriä.

Tammi-joulukuussa rahoituskulujen määrä oli 1,3 (1-12/2016: 1,2) miljoonaa euroa.

Tammi-joulukuun voitto ennen veroja oli 14,7 (1-12/2016: 9,4) miljoonaa euroa. Tuloslaskelman verot olivat 21,4 (19,5) prosenttia laskettuna tuloksesta ennen veroja. Verojen määrä oli 3,2 (1,8) miljoonaa euroa.

Tammi-joulukuun voitto oli 11,6 (1-12/2016: 7,6) miljoonaa euroa.

Tammi-joulukuussa laimentamaton osakekohtainen tulos oli 0,47 (1-12/2016: 0,33) euroa. Osakekohtainen oma pääoma oli 2,34 (31.12.2016: 2,14) euroa. Sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE) ennen veroja oli 17,8 (14,8) prosenttia.

Rahoitusasema ja liiketoiminnan rahavirta

Konsernin rahavarat olivat joulukuun lopussa 10,1 (31.12.2016: 4,8) miljoonaa euroa. Konsernin korolliset velat olivat 35,0 (34,3) miljoonaa euroa. Lyhytaikaisten käyttämättömien luottolimiittien määrä oli 8,7 (7,8) miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan rahavirta parani merkittävästi ja oli tammi–joulukuussa 18,3 (1-12/2016: 5,7) miljoonaa euroa. Tammi–joulukuussa rahavirta investointien jälkeen oli 13,1 (1-12/2016: -18,2) miljoonaa euroa. Rahavirta parani edelleen käyttöpääoman optimoinnin ja asiakkaiden maksuaikojen paremman jakautumisen ansiosta. Rahavirta kertyy vuosineljänneksittäin epätasaisesti liiketoiminnan kausivaihtelun vuoksi.

Taseen loppusumma 31.12.2017 oli 144,4 (31.12.2016: 134,5) miljoonaa euroa. Liikearvo taseessa oli 59,0 (58,1) miljoonaa euroa.

Omavaraisuusaste oli joulukuun lopussa 40,7 (31.12.2016: 40,0) prosenttia.

Investoinnit

Konsernin bruttoinvestoinnit olivat tammi–joulukuussa 7,6 (1-12/2016: 30,2) miljoonaa euroa. Konsernin bruttoinvestoinnit koostuivat yrityskaupoista sekä suunnitteluohjelmistojen lisenssimaksuista ja kasvuun liittyvistä laitehankinnoista.

Henkilöstö

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä kasvoi 12,6 prosenttia viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Konsernin palveluksessa oli keskimäärin 2 711 (1-12/2016: 2 407) henkilöä ja joulukuun lopussa 2 802 (31.12.2016: 2 545) henkilöä. Joulukuun lopussa konsernin palveluksessa Suomen ulkopuolella työskenteli 988 (31.12.2016: 839) henkilöä. Joulukuun lopussa lomautettuna oli 10 työntekijää.

Liiketoimintakatsaus

Ulkoistusliiketoiminnan menestys ja vuonna 2016 toteutetut merkittävät yritysostot vahvistavat Etteplanin markkina-asemaa ja tukevat yhtiön kasvua. Johdettujen palvelumallien (Managed Services) ja koneiden ja laitteiden digitalisaatioon liittyvien palveluiden kysyntä jatkui edelleen hyvällä tasolla.

Yleinen markkinakysyntä jatkoi positiivista kehitystään. Sekä uusien tuotekehitys- ja laitesuunnitteluhankkeiden että laitosuunnitteluinvestointien kysyntä oli hyvää. Etteplanin vahva orgaaninen kasvu jatkui myös vuoden viimeisellä neljänneksellä.

Suomen markkinatilanne jatkui edelleen hyvällä tasolla. Joidenkin alojen erityisosaajien vaikeutunut saatavuus vaikutti jonkin verran liiketoimintamme kehitykseen.

Ruotsissa kysyntätilanne ja Etteplanin markkina-asema säilyivät hyvinä. Ruotsissa henkilöstön vaihtuvuus ja kilpailu asiantuntijoista rasittivat edelleen liiketoimintaa.

Alankomaissa ja Saksassa kysyntä on kehittynyt hyvin. Puolassa kysyntätilanne jatkui hyvänä.

Kiinan markkinoille myytyjen tuntien määrä kasvoi parantuneen markkinatilanteen, vuonna 2017 avattujen uusien toimistojen sekä palvelumarkkinoiden avautumisen siivittämänä tammi–joulukuussa 50,0 prosenttia. Suunnittelupalvelujen kysyntä on laajenemassa Kiinassa toimivista länsimaisista yrityksistä myös kiinalaisiin yrityksiin, ja Etteplan käy keskusteluita merkittävien kiinalaisten yhtiöiden kanssa mahdollisen yhteistyön aloittamisesta.

Elokuussa Etteplan vahvisti asemaansa Kiinassa ja osti aiemmin yhteisyrityksenä toimineen Etteplan Vataple Technology Centre, Ltd -nimisen yhtiön 100-prosenttiseen omistukseensa Vataple Groupilta.

Avainasiakkuudet kasvoivat tammi–joulukuussa 19,2 prosenttia viime vuoteen verrattuna yleisen markkinatilanteen paranemisen ja Etteplanin kattavan palvelutarjonnan ansiosta.

Etteplanin tavoitteena on saavuttaa Johdettujen palvelumallien (Managed Services index, MSI) 65 prosentin osuus liikevaihdosta vuoteen 2019 mennessä. Johdettujen palvelumallien osuus liikevaihdosta oli tammi–joulukuussa 57 (1-12/2016: 53) prosenttia. Johdettujen palvelumallien osuuden kasvu tehostaa Etteplanin kapasiteetin hallintaa ja parantaa kannattavuutta.

Koneiden ja laitteiden digitalisaatioon liittyvien palvelujemme kysyntä kehittyi edelleen erittäin hyvin. Etteplanin asiakkaat investoivat digitalisointiin ja laitteiden älykkyyteen, mikä luo yhtiölle merkittäviä kasvumahdollisuuksia.

Kehitimme vuoden 2017 aikana yhtiön operatiivista tehokkuutta ja toteutimme useita sisäisiä kehityshankkeita. Uudistimme liiketoimintaprosesseja ja useita järjestelmiämme, mikä auttaa meitä etenemään kohti tavoitteitamme tulevina vuosina.

HALLINTO

Varsinainen yhtiökokous

Etteplan Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 4. huhtikuuta 2017 Yhtiön toimitiloissa Vantaalla.

Yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tilikaudelta 2016.

Yhtiökokous päätti hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti Yhtiön hallituksen jäsenten lukumääräksi kuusi henkilöä. Hallituksen jäseniksi valittiin uudelleen hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti **Patrick von Essen, Matti Huttunen, Robert Ingman ja Leena Saarinen**. Lisäksi yhtiökokous valitsi hallitukseen uusina jäseninä **Cristina Anderssonin ja Mikko Tepposen**.

Yhtiön tilintarkastajiksi valittiin tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab, päävastuullisena tilintarkastajana KHT **Ari Eskelinen**. Toiseksi tilintarkastajaksi valittiin HT-tilintarkastaja **Olli Wesamaa**. Tilintarkastajien palkkiot maksetaan Yhtiön hyväksymän laskun mukaan.

Hallituksen valtuutukset

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään omien osakkeiden hankkimisesta yhdessä tai useammassa erässä Yhtiön vapaalla omalla pääomalla. Omia osakkeita voidaan hankkia enintään 2 000 000 kappaletta. Omien osakkeiden hankinta voi tapahtua muussa kuin osakkeenomistajien osakeomistuksen suhteessa, eli hallituksella on mahdollisuus päättää myös suunnatusta omien osakkeiden hankinnasta.

Valtuutus sisältää oikeuden päättää Yhtiön osakkeiden hankkimisesta kaikille osakkeenomistajille osoitetulla ostotarjouksella samoin ehdoin ja hallituksen päättämään hintaan tai julkisessa kaupankäynnissä osakkeiden hankintahetken markkinahintaan Nasdaq Helsinki Oy:n järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä siten, että Yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden yhteenlaskettu määrä on enintään kymmenen (10) prosenttia Yhtiön kaikista osakkeista. Omien osakkeiden vähimmäishankintahinta on osakkeen alin julkisessa kaupankäynnissä noteerattu markkinahinta ja enimmäishankintahinta vastaavasti osakkeen korkein julkisessa kaupankäynnissä noteerattu markkinahinta valtuutuksen voimassaoloaikana.

Mikäli osakkeita hankitaan julkisessa kaupankäynnissä, osakkeet hankitaan muussa kuin osakkeenomistajien omistusten suhteessa. Tällöin omien osakkeiden hankintaan tulee olla Yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Osakkeita voidaan hankkia käytettäväksi vastikkeena mahdollisissa yrityskaupoissa tai käytettäväksi muissa rakennejärjestelyissä. Osakkeita voidaan käyttää myös henkilöstön kannustinohjelmien toteuttamiseen. Hankitut osakkeet voidaan pitää Yhtiöllä, mitätöidä tai luovuttaa edelleen.

Osakkeiden hankinta alentaa Yhtiön vapaata omaa pääomaa. Valtuutus on voimassa kahdeksantoista (18) kuukautta varsinaisen yhtiökokouksen päätöksestä alkaen 4.4.2017 ja päättyen 4.10.2018. Valtuutus korvaa aikaisemman vastaavan valtuutuksen.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 2 500 000 osakkeen antamisesta osakeannilla tai antamalla optio-oikeuksia tai muita osakkeisiin oikeuttavia osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:n tarkoittamia erityisiä oikeuksia yhdessä tai useammassa erässä. Valtuutus sisältää oikeuden päättää antaa joko uusia osakkeita tai Yhtiön hallussa olevia omia osakkeita.

Valtuutus sisältää oikeuden poiketa osakkeenomistajien osakeyhtiölain 9 luvun 3 §:n mukaisesta merkintäoikeudesta eli hallituksella on oikeus suunnata osakeanti tai optio-oikeuksien tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antaminen. Valtuutus sisältää myös oikeuden määrätä kaikista osakeannin, optio-oikeuksien tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisen ehdoista. Valtuutus sisältää siten oikeuden päättää merkintöjen hinnoista, merkintään oikeutetuista ja muista merkintäehdoista. Osakkeenomistajien merkintäoikeudesta voidaan poiketa edellyttäen, että tähän on Yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, kuten yrityskaupan rahoittaminen, muu Yhtiön liiketoiminnan kehittäminen tai pääomahuoltoon liittyvä järjestely taikka henkilöstön kannustaminen. Osakkeita annettaessa hallitus on oikeutettu päättämään, että osakkeita voidaan merkitä apportiomaisuutta vastaan tai muutoin tietyin ehdoin. Valtuutus sisältää oikeuden päättää merkintähinnan merkitsemisestä osakepääoman ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahaston välillä.

Valtuutus on voimassa kaksi (2) vuotta yhtiökokouksen päätöksestä alkaen 4.4.2017 ja päättyen 4.4.2019.

Osakkeet

Etteplanin osakkeet on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä Small cap -markkina-arvoryhmässä Teollisuustuotteet ja -palvelut -toimialaryhmässä tunnuksella ETTE. Etteplan muutti kaupankäyntitunnuksensa helmikuussa 2017. Vanha tunnus oli ETT1V.

Yhtiön osakepääoma 31.12.2017 oli 5 000 000,00 euroa ja koko osakemäärä 24 771 492 kappaletta. Yhtiöllä on yksi osake-sarja. Kaikilla osakkeilla on samanlainen oikeus osinkoon ja Yhtiön varoihin.

Etteplan Oyj:n osakkeita vaihdettiin tammi–joulukuun aikana 1 659 974 (1-12/2016: 1 863 476) kappaletta yhteensä 12,3 (9,4) miljoonan euron arvosta. Osakkeen alin kurssi oli 5,56 euroa, ylin kurssi 9,49 euroa, keskimurssi 7,40 euroa ja päätöskurssi 7,78 euroa. Osakekannan markkina-arvo 31.12.2017 oli 192,45 (136,91) miljoonaa euroa.

Yhtiön omat osakkeet

Etteplan Oyj:n hallitus päätti 21.6.2017 käynnistää omien osakkeiden takaisinosto-ohjelman varsinaiselta yhtiökokoukselta 4.4.2017 saamansa valtuutuksen perusteella. Valtuutuksen mukaan hankittavien osakkeiden yhteismäärä oli enintään 30 000 osaketta ja näiden osakkeiden tuottamaa äänimäärää, mikä vastaa noin 0,12 prosenttia Etteplanin kaikista osakkeista. Etteplan sai 7.9.2017 päätökseen kyseisen omien osakkeiden takaisinosto-ohjelman. Yhtiö hankki yhteensä 30 000 omaa osaketta ja niihin liittyvän äänimäärän 8,72 euron keskihintaan julkisella kaupankäynnillä Nasdaq Helsinki Oy:ssä vallitsevaan markkinahintaan siten kuin osakkeiden hankkimisesta julkisella kaupankäynnillä on säädetty. Hankittuja osakkeita käytetään avainhenkilöiden osakepohjaiseen kannustinjärjestelmään liittyvien velvoitteiden täyttämiseksi.

Etteplan luovutti 11.12.2017 yhteensä 35 000 Yhtiön hallussa olevaa yhtiön omaa osaketta Vatable Ltd:lle. Osakkeiden luovutus liittyy elokuussa 2017 julkaistuun yrityskauppaan, jossa Etteplan osti aiemmin Yhteistyöyrityksenä toimineen Etteplan Vatable Technology Centre, Ltd -nimisen yhtiön 100-prosenttiseen omistukseensa. Osakkeet siirrettiin myyjälle, kun yrityskaupan rekisteröinti Kiinassa varmistui. Nyt luovutettavat osakkeet on hankittu Etteplan Oyj:n omistukseen yhtiön hallituksen 21.6.2016 tekemän päätök-

sen perusteella. Osakkeiden luovutukseen hallitus käytti yhtiökouksen 4.4.2017 antamaa valtuutusta.

Etteplan Oyj:n hallitus päätti 19.12.2017 käynnistää omien osakkeiden takaisinosto-ohjelman varsinaiselta yhtiökokoukselta 4.4.2017 saamansa valtuutuksen perusteella. Hankittavia osakkeita käytetään avainhenkilöiden osakepohjaiseen kannustinjärjestelmään liittyvien velvoitteiden täyttämiseksi.

Osakkeiden hankinta aloitettiin 2.1.2018 ja lopetetaan viimeistään 30.6.2018. Hankittavien osakkeiden yhteismäärä on enintään 100 000 osaketta ja näiden osakkeiden tuottamaa äänimäärää, mikä vastaa noin 0,4 prosenttia Etteplanin kaikista osakkeista tällä hetkellä. Takaisinosto-ohjelmaan voidaan käyttää enintään 890 000 euroa.

Yhtiön hallussa 31.12.2017 oli 34 690 (31.12.2016: 235 892) kappaletta omia osakkeita, joka vastaa 0,14 (31.12.2016: 0,95) prosenttia koko osakekannasta ja äänimäärästä.

Avainhenkilöiden kannustinjärjestelmä

Etteplan Oyj:n hallitus päätti 31.5.2017 uuden osakepohjaisen kannustinjärjestelmän perustamisesta konsernin avainhenkilöille. Järjestelmässä on yksi ansaintajakso, joka sisältää kalenterivuodet 2017–2019. Järjestelmän ansaintakriteerit ovat Etteplan-konsernin liikevaihdon kasvu ja omistaja-arvon kehittyminen (Total Shareholder Return, TSR). Mahdollinen palkkio maksetaan osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Rahana maksettavalla osuudella pyritään kattamaan avainhenkilölle palkkiosta aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut. Järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 20 henkilöä. Järjestelmästä maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään noin 260 000 Etteplan Oyj:n osakkeen arvoa (sisältäen myös rahana maksettavan osuuden). Palkkioina mahdollisesti luovutettavat osakkeet jaetaan yhtiön omistamista osakkeista tai markkinoilta hankittavista yhtiön osakkeista, joten kannustinohjelmalla ei ole osakkeen arvoa laimentavaa vaikutusta.

Liputukset

Etteplan Oyj ei vastaanottanut tammi–joulukuussa 2017 liputusilmoituksia.

Katsauskauden jälkeinen tapahtuma

Etteplan vahvisti ohjelmistosuunnitteluosaamistaan ja osti 5.2.2018 suomalaisen ohjelmistokehittäjä- ja teknologiakonsultointiyhtiö Koodain Solutions Oy:n. Kauppa toteuttaa Etteplanin kasvustrategiaa, jonka ytimessä orgaanisen kasvun lisäksi on osaamisen vahvistaminen yritysostojen avulla. Android-osaamiseen ja -ohjelmistoratkaisuihin keskittynyt Koodain sisältyy Etteplanin lukuihin 1.2.2018 lähtien. Sen 11 asiantuntijaa siirtyvät Etteplanin palvelukseen vanhoina työntekijöinä, myös alihankkijoiden kanssa yhteistyö jatkuu.

Liiketoiminnan riskit ja epävarmuustekijät

Etteplanin taloudellinen tulos on alttiina useille strategisille, toiminnallisille ja taloudellisille riskeille. Yleisen taloudellisen kehityksen aiheuttamat epävarmuudet ovat edelleen Etteplanin liiketoiminnan riskejä. Asiakkaiden liiketoiminnan mahdolliset muutokset ovat merkittävä riski Etteplanin liiketoiminnalle.

Yhtiön liiketoiminta perustuu ammattitaitoiseen henkilöstöön. Osaavien ammattilaisten saatavuus on tärkeä tekijä kannattavan kasvun ja liiketoiminnan turvaamiseksi. Henkilöstön vaikeutunut saatavuus erityisesti tietyillä asiantuntija-aloilla oli edelleen liiketoimintariski.

Markkinanäkymät 2018

Etteplanin liiketoimintaan vaikuttaa keskeisimmin globaali kone- ja metallituoteteollisuuden kehitys. Toimintaympäristömme kehitytty tällä hetkellä hyvin kaikilla markkina-alueilla. Keski-Euroopan markkinoiden kehityksen odotetaan säilyvän ennallaan. Ruotsin markkinoiden suotuisan tilanteen odotetaan jatkuvan. Suomen markkinatilanne on hyvä. Aasian palvelumarkkinoiden kasvun arvioidaan jatkuvan.

Taloudellinen ohjeistus vuodelle 2018

Odotamme koko vuoden 2018 liikevaihdon ja liikevoiton kasvavan vuoteen 2017 verrattuna.

Hallituksen voitonjakoehdotus 2017

Konsernin emoyhtiön jakokelpoinen oma pääoma on taseen 31.12.2017 mukaan 37 922 171,12 euroa. Hallitus ehdottaa

5.4.2018 kokoontuvalle yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan osingonjakohetkellä yhtiön ulkopuolisessa omistuksessa oleville osakkeille 0,23 euroa osaketta kohti eli yhteensä enintään 5 697 443,16 euroa, ja loppuosa jätetään käyttämättömiin voitto-varoihin. Ehdotettu voitonjako ei vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Hallituksen ehdotuksen mukaisesti osingonmaksun täsmäytyspäivä on 9.4.2018 ja osingon maksupäivä 16.4.2018.

Varsinainen yhtiökokous 2018

Etteplan Oyj:n varsinainen yhtiökokous järjestetään torstaina 5.4.2018 Vantaalla klo 10.00 alkaen. Yhtiökokouskutsu julkaistaan erillisenä tiedotteena.

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

Etteplan julkistaa selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä vuodelta 2017 toimintakertomuksesta erillisenä kertomuksena. Selvitys on saatavilla yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.etteplan.com sekä sivuilla 68–79.

Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista

Etteplan julkistaa selvityksen muista kuin taloudellisista tiedoista vuodelta 2017 toimintakertomuksesta erillisenä kertomuksena. Selvitys on saatavilla yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.etteplan.com.

Etteplan Oyj
Hallitus

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

1 000 EUR	Liite	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Liikevaihto	7	214 768	183 938
Liiketoiminnan muut tuotot	9	446	517
Materiaalit ja palvelut	12	-20 429	-13 893
Henkilöstökulut	13	-144 965	-129 172
Liiketoiminnan muut kulut		-29 021	-26 440
Poistot	20, 21	-5 315	-4 818
Liikevoitto (EBIT)		15 484 7,2 %	10 131 5,5 %
Rahoitustuotot	15	538	555
Rahoituskulut	16	-1 277	-1 245
Voitto ennen veroja		14 745	9 441
Tuloverot	18	-3 160	-1 838
Tilikauden voitto		11 586	7 604
Muut laajan tuloksen erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi			
Ulkomaisten tytäryhtiön nettosijoituksen suojaus	4.1.1	0	82
Muuntoerot		-727	-1 157
Käyvän arvon muutos myytävissä olevat sijoitukset		9	-6
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	18	-718	-1 080
Tilikauden laaja tulos yhteensä		10 868	6 524
Tilikauden voiton jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		11 470	7 436
Määräysvallattomille omistajille		115	168
		11 586	7 604
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		10 759	6 356
Määräysvallattomille omistajille		108	168
		10 868	6 524
Emoyhtiön osakkeenomistajille tilikauden voitosta laskettu osakekohtainen tulos			
Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR	19	0,47	0,33
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, EUR	19	0,47	0,33

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

KONSERNITASE

1 000 EUR	Liite	31.12.2017	31.12.2016
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset hyödykkeet	20	3 524	2 910
Liikearvo	21	59 014	58 128
Muut aineettomat hyödykkeet	21	17 875	18 036
Myytavissä olevat sijoitukset	22	691	680
Muut pitkäaikaiset saamiset	36	88	41
Laskennalliset verosaamiset	35	79	365
Pitkäaikaiset varat yhteensä		81 270	80 159
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	24	250	255
Myyntisaamiset ja muut saamiset	25	52 507	49 180
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	26	326	139
Rahavarat	27	10 074	4 750
Lyhytaikaiset varat yhteensä		63 157	54 324
VARAT YHTEENSÄ		144 427	134 483
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	28	5 000	5 000
Ylikurssirahasto	28	6 701	6 701
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	28	18 524	18 524
Omat osakkeet	28	-80	-386
Muuntoerot	28	-2 701	-1 981
Muut rahastot	28	228	219
Kertyneet voittovarot	28	18 780	17 099
Tilikauden voitto	28	11 470	7 436
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä		57 923	52 613
Määräysvallattomat omistajat	37	0	165
Oma pääoma yhteensä		57 923	52 777
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	35	3 442	3 293
Korolliset velat	30	19 634	23 807
Muut pitkäaikaiset velat	32	700	649
Pitkäaikaiset velat yhteensä		23 776	27 750
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset velat	30	15 329	10 461
Ostovelat ja muut velat	33	45 724	42 513
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	34	1 675	982
Lyhytaikaiset velat yhteensä		62 728	53 956
Velat yhteensä		86 504	81 706
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		144 427	134 483

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

1 000 EUR	Liite	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA			
Asiakailta saadut maksut		211 280	174 644
Maksut liiketoiminnan kuluista		-189 949	-165 607
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja		21 331	9 037
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	16	-773	-813
Saadut korot liiketoiminnasta	15	55	44
Maksetut välittömät verot	18	-2 359	-2 606
Liiketoiminnan rahavirta (A)		18 254	5 661
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	20, 21	-2 105	-1 879
Tytäryhtiöhankinnat, hankintahetken rahavaroilla vähennettynä	5	-3 108	-22 262
Tulot ehdollisesta saamisesta	9	0	215
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	9	26	24
Muiden sijoitusten hankinta	25	0	-10
Lainasaamisten vähennys	25	0	45
Investointien rahavirta (B)		-5 187	-23 866
Rahavirta investointien jälkeen (A+B)		13 067	-18 204
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
Osakeannista saadut maksut transaktiomenoilla vähennettynä	28	0	13 937
Omien osakkeiden hankinta	28	-262	-693
Määräysvallattomien omistajien osuuden hankinta	37	-1 696	0
Lyhytaikaisten lainojen nostot	30	607	11 685
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	30	-5 855	-22 547
Pitkäaikaisten lainojen nostot	30	5 000	20 601
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	30	0	-4 569
Rahoitusleasing-velkojen takaisinmaksut	30,31	-1 642	-1 184
Maksetut osingot ja muu voitonjako	28	-3 930	-3 046
Rahoituksen rahavirta (C)		-7 777	14 184
Rahavarojen muutos (A+B+C) lisäys (+) / vähennys (-)		5 290	-4 020
Rahavarat tilikauden alussa		4 750	8 807
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		35	-37
Rahavarat tilikauden lopussa	27	10 074	4 750

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

1 000 EUR	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Svop- rahasto	Muut rahastot	Omat osakkeet	Muunto- erot	Kertyneet voitto- varat	Emoyhtiön osakkeen- omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	Määräys- vallattomat omistajat	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2016	5 000	6 701	4 406	225	-949	-863	20 101	34 621	-3	34 618
Laaja tulos										
Tilikauden voitto							7 436	7 436	168	7 604
Käyvän arvon muutos myytävissä olevat rahoitusvarat				-6				-6		-6
Ulkomaisen tytäryhtiön nettosijoituksen suojaus						82		82		82
Muuntoerot						-1 200	44	-1 157		-1 157
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0	0	0	-6	0	-1 118	7 480	6 356	168	6 524
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingonjako							-3 046	-3 046		-3 046
Osakeannista saadut maksut transaktiomenoilla vähennettynä			13 937					13 937		13 937
Suunnattu osakeanti			181		928			1 109		1 109
Omien osakkeiden hankinta					-693			-693		-693
Osakepalkkiot					328			328		328
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0	0	14 118	0	563	0	-3 046	11 635	0	11 635
Oma pääoma 31.12.2016	5 000	6 701	18 524	219	-386	-1 981	24 535	52 613	165	52 777

1 000 EUR	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Svop- rahasto	Muut rahastot	Omat osakkeet	Muunto- erot	Kertyneet voitto- varat	Emoyhtiön osakkeen- omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	Määräys- vallattomat omistajat	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2017	5 000	6 701	18 524	219	-386	-1 981	24 535	52 613	165	52 777
Laaja tulos										
Tilikauden voitto							11 470	11 470	115	11 586
Käyvän arvon muutos myytävissä olevat rahoitusvarat				9				9		9
Muuntoerot						-720		-720	-7	-727
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0	0	0	9	0	-720	11 470	10 759	108	10 868
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingonjako							-3 930	-3 930		-3 930
Määräysvallattomien omistajien osuuden hankinta							-1 671	-1 671	-273	-1 945
Omien osakkeiden hankinta					-262			-262		-262
Osakepalkkiot					567		-154	413		413
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0	0	0	0	306	0	-5 755	-5 449	-273	-5 723
Oma pääoma 31.12.2017	5 000	6 701	18 524	228	-80	-2 701	30 251	57 923	0	57 923

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

1 YRITYKSEN PERUSTIEDOT

Etteplan-konsernin emoyhtiö on Etteplan Oyj. Etteplan Oyj (Yhtiö) on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö. Yhtiön kotipaikka on Vantaa. Etteplanin osakkeet on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä Small cap -markkina-arvoryhmässä Teollisuustuotteet ja -palvelut -toimialaryhmässä tunnuksella ETTE. Etteplan muutti kaupankäyntitunnuksensa helmikuussa 2017. Vanha tunnus oli ETT1V.

Etteplanin palvelut kattavat teollisuuden laite- ja laitossuunnittelun, sulautettujen järjestelmien ja IoT:n (esineiden internet) sekä teknisen dokumentoinnin ratkaisut. Asiakkaitamme ovat maailman johtavat valmistavan teollisuuden yritykset. Palvelumme parantavat asiakkaittemme tuotteiden ja suunnitteluprosessin kilpailukykyä tuotteen koko elinkaaren ajan. Etteplanin innovatiivisen suunnittelukyvyyn tuloksia on nähtävissä lukuisissa teollisuuden ratkaisuisissa ja arjen tuotteissa.

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa Yhtiön internet-sivuilta www.etteplan.com tai konsernin emoyhtiön toimipaikasta osoitteesta Muovitie 1, 15860 Hollola.

Etteplan Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 8.2.2018 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi.

Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

2 YHTEENVETO MERKITTÄVISTÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEISTA

Seuraavassa esitetään tässä konsernitilinpäätöksessä sovelletut keskeiset laatimisperiaatteet. Niitä on noudatettu johdonmukaisesti kaikilla esitettävillä tilikausilla, ellei muuta mainita.

2.1 Laatimisperusta

Konsernitilinpäätös on laadittu Euroopan unionissa 31.12.2017 sovellettaviksi hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti. Pääasiallisena arvostusperustana on alkuperäinen hankintameno, poikkeuksena myytävissä olevat rahoitusvarat sekä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat, jotka arvostetaan käypään arvoon. Yhteissummaltaan epäolennaiset listaamattomien yhtiöiden osakkeet arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuun vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla.

IFRS-standardien mukaisen tilinpäätöksen laatiminen edellyttää tiettyjen keskeisten kirjanpidollisten arvioiden käyttöä. Lisäksi se edellyttää johdolta harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa. Liitetiedossa 3 kuvataan merkittävää harkintaa vaativat tai monimutkaiset alueet sekä alueet, joilla on tehty konsernitilinpäätöksen kannalta merkittäviä oletuksia ja arvioita.

2.1.1 Muutokset tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa ja esitettävissä tiedoissa

(a) Käyttöön otetut uudet standardit ja standardien muutokset

1.1.2017 alkavalla tilikaudella voimaan tulleilla standardien muutoksilla ja tulkintoilla ei ole olennaista vaikutusta konsernille.

(b) Uudet standardit, standardien muutokset ja tulkinnat, jotka on julkaistu, mutta jotka eivät ole voimassa 1.1.2017 alkavalla tilikaudella, eikä niitä ole otettu käyttöön ennen aikaisesti

1.1.2017 jälkeen alkavilla tilikausilla voimaan tulevilla standardeilla ja tulkintoilla ei ole oleellista vaikutusta konsernille, seuraavia lukuun ottamatta:

IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Uusi standardi sisältää ohjeistuksen asiakassopimusten perusteella saatavien myyntituottojen kirjaamiseen ja niistä esitettäviin liitetietoihin. Myynnin kirjaaminen

voi tapahtua ajan kuluessa tai tietyinä ajankohtana, ja keskeisenä kriteerinä on määräysvallan siirtyminen. Standardin käyttöönotolla ei ole oleellista vaikutusta kirjattavan myynnin määrään tai kirjaamisen ajoitukseen. Standardin käyttöönotto lisää tulouttamista käsittelevien liitetietojen määrää. Konserni ottaa standardin käyttöön 1.1.2018 täysin takautuvasti. Liitetieto 2.20 kuvaa konsernin tämän hetkisiä tuloutusperiaatteita ja suoritevelvoitteita.

IFRS 16 Vuokrasopimukset (sovellettava 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Uusi standardi korvaa IAS 17 -standardin ja siihen liittyvät tulkinnat. IFRS 16 -standardi edellyttää vuokralle ottajilta vuokrasopimusten merkitsemistä taseeseen vuokranmaksuvelvoitteena sekä siihen liittyvänä omaisuuseränä. Taseeseen merkitseminen muistuttaa paljon IAS 17:n mukaista rahoitusleasingin kirjanpitokäsittelyä. Taseeseen merkitsemisestä on kaksi helpotusta, jotka koskevat lyhytaikaisia, enintään 12 kuukautta kestäviä vuokrasopimuksia sekä arvoltaan enintään USD 5 000 olevia hyödykkeitä. Standardin käyttöönotolla on olennainen vaikutus konsernin taseeseen ja tunnuslukuihin, koska tällä hetkellä konsernin toimipisteiden vuokrasopimukset on luokiteltu muiksi vuokrasopimuksiksi, joita ei ole merkitty taseeseen. Konserni ottaa standardin käyttöön 1.1.2019.

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit ja siihen tehdyt muutokset (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): IFRS 9 korvaa nykyisen IAS 39 -standardin. Uuteen standardiin sisältyy uudistettu ohjeistus rahoitusinstrumenttien kirjaamisesta ja arvostamisesta. Tämä kattaa myös uuden, odotettuja luottotappioita koskevan kirjanpitokäsittelyn mallin, jota sovelletaan rahoitusvaroista kirjattavien arvonalentumisten määrittämiseen. Standardin yleistä suojauslaskentaa koskevat säännökset on myös uudistettu. IAS 39:n säännökset rahoitusinstrumenttien taseeseen kirjaamisesta ja taseesta pois kirjaamisesta on säilytetty. IFRS 9:n odotetut vaikutukset eivät ole olennaisia konsernille. Konserni ottaa standardin käyttöön 1.1.2018.

2.2 Konsernitilinpäätöksen laatiminen

(a) Tytäryritykset

Tytäryrityksiä ovat kaikki sellaiset yritykset, joissa konsernilla on määräysvalta. Konsernilla on määräysvalta yrityksessä, jos se olemalla osallisena siinä altistuu sen muuttuvalle tuotolle tai on

oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yritystä koskevaa valtaansa. Tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen kokonaisuudessaan siitä päivästä lukien, jona konserni saa niihin määräysvallan. Yhdistely lopetetaan, kun määräysvalta lakkaa.

Liiketoimintojen yhdistäminen käsitellään hankintamenetelmällä. Tytäryrityksen hankinnasta maksettava vastike määritetään luovutettujen varojen, vastattaviksi otettujen velkojen ja konsernin liikkeeseen laskemien oman pääoman ehtoisten osuuksien käypänä arvona. Yksilöitävissä olevat liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut varat ja vastattaviksi otetut velat arvostetaan hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin. Määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa kirjataan hankintakohtaisesti joko käypään arvoon tai määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien suhteellista osuutta hankinnan kohteen yksilöitävissä olevien nettovarojen taseeseen merkityistä määristä. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluiksi toteutuessaan. Jos liiketoimintojen yhdistäminen tapahtuu vaiheittain, konsernilla hankinnan kohteessa aiemmin ollut omistusosuus arvostetaan hankinta-ajankohtana käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Mahdollisesti luovutettava ehdollinen vastike kirjataan hankinta-ajankohdan käypään arvoon. Velaksi luokiteltu lisäkauppahinta arvostetaan käypään arvoon jokaisen raportointikauden päättymispäivänä, ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Liikearvona kirjataan alun perin määrä, jolla luovutettu vastike ja määräysvallattomien omistajien osuuden käypä arvo yhteen laskettuina ylittävät hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen nettomäärän. Jos vastike on pienempi kuin tytäryrityksen hankitun nettovarallisuuden käypä arvo, erotus kirjataan tulosvaikutteisesti.

Konserniyritysten väliset liiketapahtumat, saamiset ja velat sekä tuotot ja kulut eliminoidaan. Myös omaisuuserän kirjaamiseen johtavista konsernin sisäisistä liiketoimista johtuvat voitot ja tappiot eliminoidaan. Tytäryritysten noudattamat tilinpäätöksen laatimisperiaatteet on tarvittaessa muutettu vastaamaan konsernin noudattamia periaatteita.

Määräysvallattomien omistajien kanssa toteutuneita liiketoimia, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään omaa pääomaa koskevinä liiketoimina.

2.3 Segmenttiraportointi

Toimintasegmentit raportoidaan tavalla, joka on yhdenmukainen ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle toimitettavan sisäisen raportoinnin kanssa. Ylimmäksi operatiiviseksi päätöksentekijäksi on nimetty konsernin johtoryhmä. Ylin operatiivinen päätöksentekijä arvioi konsernin taloudellista tulosta ja taloudellista asemaa ja tekee strategisia päätöksiä. Luvut, joita ylin päätöksentekijä seuraa, eivät poikkea olennaisesti konsernin tuloslaskelmassa ja taseessa esitettävistä luvuista. Konsernin liiketoiminta tapahtuu yhdessä toimintasegmentissä.

2.4 Ulkomaan rahan määräisten erien muuntaminen

(a) Toimintavaluutta ja esittämismuuttua

Konserniyritysten tilinpäätöksiin sisältyvät erät arvostetaan sen taloudellisen ympäristön valuutassa, jossa kyseinen yritys pääasiallisesti toimii ("toimintavaluutta"). Tytäryhtiöiden toimintavaluutat ovat samat kuin niiden kotivaluutat. Konsernitilinpäätös esitetään euroina, joka on konsernin esittämismuuttua.

(b) Liiketoimet ja saldot

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat muutetaan toimintavaluutan määräisiksi liiketapahtumien toteutumispäivien kursseihin tai, jos erät on arvostettu uudelleen, arvostuspäivän kursseihin. Valuuttakurssivoitot ja -tappiot, jotka syntyvät liiketapahtumiin liittyvistä maksuista ja ulkomaan rahan määräisten monetaaristen varojen ja velkojen muuttamisesta tilinpäätöspäivän kurssiin, merkitään tuloslaskelmaan, paitsi milloin on kysymys nettosijoituksen suojauksesta, jolloin ne kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Lainoihin ja rahavaroihin liittyvät valuuttakurssivoitot ja -tappiot esitetään tuloslaskelman erissä "rahoitustuotot" tai "rahoituskulut". Kaikki muut valuuttakurssivoitot ja -tappiot esitetään tuloslaskelman erässä "liiketoiminnan muut kulut".

(c) Konserniyritykset

Konsernin esittämismuuttuista poikkeavaa toimintavaluutaa käyttävien konserniyritysten (joista mikään ei toimi hyperinflaatiomaassa) tuloslaskelmat ja taseet muunnetaan esittämismuuttua määräisiksi seuraavasti:

- kunkin esitettävän taseen varat ja velat muunnetaan kyseisen tilinpäätöspäivän kurssiin;

- kunkin tuloslaskelman tuotto- ja kuluerät muunnetaan kauden keskikursseihin (tai liiketoimien toteutumispäivien kursseihin, jos keskikurssia käyttämällä ei päästä kohtuullisen lähelle samaa tulosta); ja
- kaikki tästä syntyvät valuuttakurssierot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Ulkomaisen yksikön hankinnasta syntyneitä liikearvoa ja käypiin arvoihin pääsemiseksi tehtyjä oikaisuja käsitellään ulkomaisen yksikön varoina ja velkoina, ja ne muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssiin. Tästä syntyvät muuntoerot kirjataan omaan pääomaan.

2.5 Aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet esitetään poistoilla vähennettyyn hankintamenuun. Hankintamenuun luetaan hyödykkeiden hankinnasta välittömästi aiheutuvat menot. Myöhemmin syntyvät menot sisällytetään omaisuuserän kirjanpitoarvoon tai kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi vain, kun on todennäköistä, että konsernille koituu hyödykkeestä taloudellista hyötyä tulevaisuudessa ja omaisuuserän hankintamenu on luotettavasti määritettävissä. Uudella osalla korvatus osan kirjanpitoarvo kirjataan pois taseesta. Kaikki muut huolto- ja korjausmenot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan sillä kaudella, jonka aikana ne toteutuvat.

Muiden omaisuuserien hankintamenuun tai uudelleenarvostukseen perustuvan arvon ja jäännösarvon välinen erotus jaksetaan tasapoistoina hyödykkeiden arvioidulle taloudelliselle vaikutusajalle seuraavasti:

tietokoneet	3 vuotta
ajoneuvot	5 vuotta
toimistokalusteet	5 vuotta
huoneistojen perusparannukset	5–7 vuotta

Omaisuuserien jäännösarvot ja taloudelliset vaikutusajat tarkistetaan jokaisena raportointikauden päättämispäivänä, ja niitä muutetaan tarvittaessa. Jos omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva arvioitu rahamäärä, kirjanpitoarvo alennetaan kerrytettävissä olevaa rahamäärää vastaavaksi välittömästi (kohta 2.7).

Myyntivoitot ja -tappiot määritetään vertaamalla myyntituloa kirjanpitoarvoon, ja ne merkitään liiketoiminnan muihin tuottoihin tai -kuluihin tuloslaskelmassa.

Kun uudelleenarvostettuja omaisuuseriä myydään, muihin rahastoihin sisältyvät määrät siirretään kertyneisiin voittovaroihin.

2.6 Aineettomat hyödykkeet

(a) Liikearvo

Liikearvo vastaa sitä osaa hankintamenuun, joka ylittää konsernin osuuden hankitun yrityksen nettovarallisuuden käyvästä arvosta hankinta-ajankohdasta. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuun vähennettynä arvonalentumisilla. Liikearvoista ei kirjata säännönmukaisia poistoja, vaan ne testataan vuosittain arvonalentumisen varalta ja aina, kun arvonalentumisesta on viitteitä. Arvonalentumistestausta varten liikearvot on kohdistettu niille rahavirtaa tuottaville yksiköille, joiden odotetaan hyötyvän liikearvon synnyttäneestä hankinnasta vallitsevan organisaatorakenteen ja raportointitasen huomioiden.

(b) Muut aineettomat hyödykkeet

Muut aineettomat hyödykkeet sisältävät ohjelmistojen lisenssit, sisäisesti tuotetut tietokoneohjelmistot, muut aineettomat oikeudet sekä liiketoimintojen yhdistämisessä hankitun asiakaskannan ja teknologian. Aineettomat hyödykkeet kirjataan taseessa alkuperäiseen hankintamenuun. Liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut aineettomat hyödykkeet kirjataan hankinta-ajankohdan käypään arvoon. Ne hyödykkeet, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, kirjataan tasapoistoina kuluksi tuloslaskelmaan taloudellisen vaikutusajansa kuluessa. Muiden aineettomien hyödykkeiden poistoajat ovat:

tietokoneohjelmistot	3–7 vuotta
muut aineettomat hyödykkeet	3–10 vuotta

Kehittämismenot, jotka välittömästi johtuvat yksilöitävissä olevien ja ainutlaatuisten, konsernin määräysvallassa olevien ohjelmistotuotteiden suunnittelusta ja testauksesta, merkitään taseeseen aineettomiksi hyödykkeiksi seuraavien kriteerien täyttyessä:

- ohjelmistotuotteen valmiiksi saattaminen on teknisesti toteutettavissa niin, että se voidaan ottaa käyttöön;
- johdolla on aikomus saattaa ohjelmistotuote valmiiksi ja käyttää sitä tai myydä se;

- ohjelmistotuotetta pystytään käyttämään tai se pystytään myymään;
- pystytään osoittamaan, miten ohjelmistotuote tulee kerryttämään todennäköistä taloudellista hyötyä;
- käytettävissä on riittävästi teknisiä, taloudellisia ja muita voimavaroja kehittämistyön loppuunsaattamiseen ja ohjelmistotuotteen käyttämiseen tai myymiseen; ja
- ohjelmistotuotteesta kehittämissaiheessa aiheutuvat menot ovat luotettavasti määritettävissä.

Osana ohjelmistotuotetta aktivoitavat välittömät menot sisältävät ohjelmiston kehittämisestä aiheutuvat henkilöstömenot ja asianmukaisen osuuden siihen liittyvistä yleismenoista. Muut kehittämismenot kirjataan kuluksi toteutuessaan. Aiemmin kuluksi kirjattuja kehittämismenoja ei aktivoida myöhemmillä kausilla. Aktivoidut ohjelmistojen kehittämismenot kirjataan poistoina kuluksi niiden arvioituna taloudellisena vaikutusajana, joka ei ole kolmea vuotta pidempi.

2.7 Muiden kuin rahoitusvarojen arvonalentuminen

Omaisuuseristä, joiden taloudellinen vaikutusaika on rajoittamaton – esimerkiksi liikearvosta, samoin kuin ei-käyttövalmiista aineettomista hyödykkeistä – ei kirjata poistoja, vaan niille tehdään vuosittain arvonalentumistesti. Poistojen kohteena olevia omaisuuseriä tarkastellaan arvonalentumisen varalta aina silloin, kun tapahtumat tai olosuhteiden muutokset antavat viitteitä siitä, ettei omaisuuserien kirjanpitoarvoa vastaavaa rahamäärää mahdollisesti saada kerrytyksi. Määrä, jolla omaisuuserän kirjanpitoarvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan rahamäärän, kirjataan arvonalentumistappiona. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuville menoilla tai sen käyttöarvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Omaisuuserät ryhmitellään arvonalentumisen arviointia varten alimmille tasoille, joilla rahavirrat ovat erikseen yksilöitävissä (rahavirtaa tuottavat yksiköt). Rahoitusvaroihin kuulumattomia omaisuuseriä liikearvoa lukuun ottamatta – joista on kirjattu arvonalentumistappio, tarkastellaan jokaisen raportointikauden lopussa sitä silmällä pitäen, olisiko arvonalentuminen syytä peruuttaa. Arvonalentumistestausten keskeiset oletukset on esitetty liitetietojen kohdassa 23 Arvonalentumistestaus.

2.8 Rahoitusvarat

2.8.1 Luokittelu

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan lainoihin ja muihin saamisiin sekä myytävissä oleviin rahoitusvaroihin. Luokittelu riippuu siitä, mihin tarkoitukseen kyseiset rahoitusvarat on hankittu. Johto päättää rahoitusvarojen luokittelusta alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä.

(a) Lainat ja muut saamiset

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia, ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Ne sisältyvät lyhytaikaisiin varoihin paitsi jos ne erääntyvät yli 12 kuukauden kuluttua raportointikauden päättymispäivästä, jolloin ne luokitellaan pitkäaikaisiksi varoiksi. Konsernin lainoihin ja muihin saamisiin kuuluvat myös taseen ”Myyntisaamiset ja muut saamiset” sekä ”Rahavarat”.

(b) Myytävissä olevat rahoitusvarat

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, jotka on joko nimenomaisesti luokiteltu tähän ryhmään tai joita ei ole luokiteltu mihinkään muuhun ryhmään. Ne ovat pitkäaikaisia varoja, paitsi jos ne erääntyvät tai johto aikoo luopua niistä 12 kuukauden kuluessa raportointikauden päättymisestä.

2.8.2 Kirjaaminen ja arvostaminen

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupankäyntipäivän perusteella päivänä, jona konserni sitoutuu ostamaan tai myymään omaisuuserän. Sijoitukset rahoitusvaroihin, joita ei kirjata käypään arvoon tulosvaikutteisesti, kirjataan alun perin käypään arvoon, johon lisätään transaktiomenot. Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun oikeudet sijoitusten rahavirtoihin ovat lakanneet tai ne on siirretty toiselle osapuolelle ja konserni on siirtänyt olennaiset omistukseen liittyvät riskit ja edut. Myytävissä olevat rahoitusvarat arvostetaan myöhemmin käypään arvoon. Lainat ja muut saamiset arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmällä.

Sekä monetaaristen että ei-monetaaristen myytävissä oleviksi

luokiteltujen arvopapereiden käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään käyvän arvon rahastossa verovaikutus huomioon ottaen. Käyvän arvon muutokset siirretään omasta pääomasta tulosvaikutteisiksi luokittelun oikaisuna silloin, kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on alentunut siten, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio.

2.9 Rahoitusvarojen arvon alentuminen

Jokaisen raportointikauden päättyessä arvioidaan, onko objektivista näyttöä jonkin rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta. Rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvo on alentunut ja arvonalentumistappiota syntynyt vain, jos on objektivista näyttöä arvon alentumisesta yhden tai useamman, omaisuuserän alkuperäisen kirjaamisen jälkeen toteutuneen tapahtuman (”tappion synnyttävä tapahtuma”) seurauksena ja tappion synnyttävällä tapahtumalla (tai tapahtumilla) on luotettavasti arvioitavissa oleva vaikutus rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvoituihin vastaisiin rahavirtoihin.

(a) Jaksotettuun hankintamenoon taseeseen merkityt varat

Näyttöä jaksotettuun hankintamenoon merkittyjen varojen arvonalentumisesta voivat olla esimerkiksi velallisen tai velallisryhmän merkittävät taloudelliset vaikeudet, koronmaksun tai lyhennysten laiminlyönnit, konkurssin tai muun taloudellisen uudelleenjärjestyksen todennäköisyys tai todettavissa oleva tieto, joka osoittaa arviointujen vastaisten rahavirtojen määrittävissä olevaa vähentymistä. Näitä ovat esimerkiksi muutokset maksujen myöhästymisessä ja laiminlyöntien kanssa korreloiva velallisen heikentynyt taloudellinen tilanne.

Lainojen ja muiden saamisten ryhmän osalta tappion suuruus määritetään omaisuuserän kirjanpitoarvon ja kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän alkuperäisellä efektiivisellä korolla diskontattujen arviointujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena (ottamatta huomioon vielä toteutumattomia vastaisia luottotappioita). Omaisuuserän kirjanpitoarvoa pienennetään ja tappio merkitään konsernin tuloslaskelmaan. Jos lainan tai eräpäivään asti pidettävän sijoituksen korko on vaihtuva, arvonalentumisen määrittämisessä käytettävä diskonttauskorko on senhetkinen sopimuk-

seen perustuva korko. Käytännön apukeinona arvonalentuminen voidaan määrittää instrumentin käyvän arvon perusteella käyttäen todettavissa olevaa markkinahintaa.

Jos arvonalentumistappion määrä vähentyy myöhemmällä kaudella ja vähennys pystytään objektiivisesti yhdistämään arvonalentumisen kirjaamisen jälkeen toteutuneeseen tapahtumaan (kuten velallisen luottoluokituksen parantumiseen), konsernituloslaskelmaan merkitään aiemmin kirjatun arvonalentumistappion peruutus.

(b) Myytävissä oleviksi luokitellut varat

Myytävissä oleviksi luokiteltujen oman pääoman ehtoisten sijoitusten kohdalla katsotaan käyvän arvon merkittävän tai pitkittyneen alentumisen alle hankintamenoan olevan näyttöä omaisuuserän arvonalentumisesta. Jos tällaista näyttöä on myytävissä olevista rahoitusvaroista, kertynyt tappio, joka määritetään hankintamenoan ja senhetkisen käyvän arvon erotuksena vähennettynä kyseisestä rahoitusvaroihin kuuluvasta erästä aiemmin tulosvaikutteisesti kirjatulla arvonalentumistappiolla, poistetaan omasta pääomasta ja kirjataan tulosvaikutteisesti.

2.10 Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai nettorealisointiarvoon sen mukaan, kumpi niistä on alempi. Hankintameno määritetään FIFO-menetelmällä. Hankintameno sisältää välittömät materiaalikulut, välittömät, työsuorituksesta johtuvat menot sekä normaalin toiminta-asteen perusteella kohdistettavan osuuden muuttuvista ja kiinteistä yleismenoista. Nettorealisointiarvo tarkoittaa tavanomaisessa liiketoiminnassa toteutuvaa arvioitua myyntihintaa, josta on vähennetty arvioidut, myynnin toteutumiseksi tarvittavat menot.

2.11 Myyntisaamiset

Myyntisaamiset kirjataan alun perin käypään arvoon, minkä jälkeen ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon käyttäen efektiivisen koron menetelmää, arvon alentuminen huomioon ottaen. Jos saamisista odotetaan saatavan maksu vuoden kuluessa, ne luokitellaan lyhytaikaisiksi varoiksi. Muussa tapauksessa ne esitetään pitkäaikaisina varoina.

2.12 Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisestä rahasta ja vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista. Rahavaroihin luokiteltujen erien maturiteetti hankinta-ajankohdasta lukien on enintään kolme kuukautta. Rahavarojen taseesta pois kirjaaminen tehdään silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin tai kun merkittävä osa riskeistä ja tuotoista on siirretty konsernin ulkopuolelle.

2.13 Oma pääoma

Etteplan Oyj:llä on yksi osakelaji. Osakepääoma luokitellaan omaksi pääomaksi. Uusien osakkeiden tai optioiden liikkeeseen laskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot esitetään verovaikutuksilla oikaistuina omassa pääomassa saatujen maksujen vähennyksenä.

Jos jokin konserniin kuuluva yritys ostaa Yhtiön osakkeita (omat osakkeet), maksettu vastike ja hankinnasta välittömästi aiheutuvat menot (verovaikutuksilla vähennettynä) vähennetään Yhtiön omistajille kuuluvasta omasta pääomasta, kunnes osakkeet mitätöidään tai lasketaan uudelleen liikkeeseen. Jos osakkeet lasketaan uudelleen liikkeeseen, niistä saatavat vastikkeet sisällytetään emoyhtiön omistajille kuuluvaan omaan pääomaan niistä välittömästi johtuvilla transaktiomenoilla vähennettynä verovaikutukset huomioon ottaen.

2.14 Osingonjako

Yhtiön osakkeenomistajille merkitään velaksi konsernitaseeseen sillä kaudella, jonka aikana osingot hyväksytään yhtiökokouksessa.

2.15 Rahoitusvelat

2.15.1 Luokittelu

Rahoitusvelat luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin ja muihin rahoitusvelkoihin.

a) Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat ovat tytäryhtiöiden hankintoihin liittyviä ehdollisia velkoja, joiden käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

b) Muut rahoitusvelat

Muut rahoitusvelat merkitään kirjanpitoon alun käypään arvoon, ja myöhemmin ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmällä.

2.16 Ostovelat ja muut velat

Ostovelat ja muut velat ovat maksuveltoitteita, jotka ovat syntyneet tavarantoimittajilta tai palveluntuottajilta tavanomaisessa liike-toiminnassa hankituista tavaroista tai palveluista. Ne luokitellaan lyhytaikaisiksi veloiksi paitsi jos ne erääntyvät yli vuoden kuluttua raportointikauden päättymisestä.

2.17 Lainat

Otetut lainat kirjataan alun käypään arvoon, josta on vähennetty transaktiomenot. Myöhemmin lainat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun. Saadun määrän (vähennettyinä transaktiomenoilla) ja takaisin maksettavan määrän välinen erotus merkitään tuloslaskelmaan efektiivisen koron menetelmällä laina-ajan kuluessa. Lainalmiiteistä maksettavat palkkiot kirjataan lainaan liittyvinä transaktiomenoina siltä osin kuin limiitin käyttäminen on todennäköistä. Tällöin palkkio aktivoidaan taseeseen, kunnes laina nostetaan. Jos ei ole näyttöä siitä, että limiittiin kuuluvat lainat tullaan todennäköisesti nostamaan osaksi tai kokonaan, palkkio aktivoidaan maksuvalmiuspalveluista suoritettuna ennakkomaksuna ja jaksotetaan kyseisen limiitin voimassaoloajalle.

2.18 Kauden verotettavaan tulokseen perustuvat verot ja laskennalliset verot

Konsernin tuloslaskelmassa olevat verot sisältävät konserniyritysten tilikauden verotettavaan tulokseen perustuvat verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisut ja laskennallisten verojen muutoksen. Verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassaolevan verokannan perusteella. Suoraan omaan pääomaan kirjattavien erien osalta verovaikutus kirjataan osaksi omaa pääomaa.

Laskennalliset verot kirjataan omaisuuserien ja velkojen verotuksellisten arvojen ja niiden konsernitalinpäätöksen mukaisten kirjanpitoarvojen välisistä väliaikaisista eroista täysimääräisinä velkamenetelmää käyttäen. Liikearvon alkuperäisestä kirjaamisesta

johtuvaa laskennallista verovelkaa ei kuitenkaan kirjata, eikä laskennallista veroa kirjata silloin, kun se johtuu omaisuuserän tai velan alkuperäisestä kirjaamisesta, kun kyseessä ei ole liiketoimintojen yhdistäminen eikä liiketapahtuma toteutumisaikanaan vaikutta kirjanpidon tulokseen eikä verotettavaan tuloon. Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistoista, leasing-sopimuksista ja ulkomaisten tytäryhtiöiden varauksista. Laskennallisten verojen määrittämisessä käytetään tilinpäätöspäivänä voimassa olevaa tai säädettyä verokantaa verokantojen muuttuessa.

Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää. Laskennallisen verosaamisen kirjaamisedellytykset arvioidaan tältä osin aina jokaisen raportointikauden päättymispäivänä.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat vähennetään toisistaan silloin, kun konsernilla on laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus kuitata kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset ja -velat keskenään ja kun laskennalliset verosaamiset ja -velat liittyvät saman veronsaajan perimiin tuloveroihin joko samalta verovelvolliselta tai eri verovelvollisilta silloin kun saaminen ja velka on tarkoitus realisoida nettomääräisesti.

2.19 Työsuhde-etuudet

(a) Eläkeveltoitteet

Konserniin kuuluvilla yrityksillä on erilaisia eläkejärjestelyjä. Yleensä ne rahoitetaan vakuutusyhtiöille tai rahastoille suoritettavilla maksuilla, jotka perustuvat säännöllisesti tehtäviin vakuutusmatemaattisiin laskelmiin. Konsernilla on sekä etuuspohjaisia että maksupohjaisia järjestelyjä. Maksupohjaisella järjestelyllä tarkoitetaan eläkejärjestelyä, jonka mukaan tehdään kiinteitä maksusuorituksia erilliselle yksikölle. Konsernilla ei ole oikeudellisia eikä tosiasiallisia veltoitteita lisämaksujen suorittamiseen, jos rahastolla ei ole riittävästi varoja kaikkien nykyisen ja aiempien tilikausien työsuoritukseen perustuvien etuuksien maksamiseen kaikille työntekijöille. Suoritetut maksut kirjataan henkilöstökuluiksi, kun ne erääntyvät maksettaviksi. Etukäteen suoritettavat maksut merkitään varoiksi taseeseen siltä osin kuin ne ovat saatavissa takaisin palautuksina tai tulevien maksujen vähennyksinä.

Muut kuin maksupohjaiset eläkejärjestelyt ovat etuuspohjaisia. Etuuspohjaisessa järjestelyssä yleensä määritellään eläke-etuus, jonka työntekijä saa eläkkeelle jäädessään, ja etuuden määrä riippuu tavallisesti mm. iästä, palvelusvuosista ja palkkatasosta. Konsernilla on etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä Ruotsin ja Alankomaiden yksiköissään. Järjestelyt ovat ns. usean työnantajan järjestelyjä, joista ei ole saatavilla luotettavaa tietoa, jonka perusteella etuuspohjaista laskentaa voitaisiin harjoittaa. Näitä järjestelyjä käsitellään kuten maksupohjaisia järjestelyjä.

(b) Työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet

Työsuhteen päättämiseen liittyviä etuuksia maksetaan, kun konserni lopettaa henkilön työsuhteen ennen normaalia eläkkeellejäämistä tai kun henkilö suostuu irtisanoutumaan vapaaehtoisesti näitä etuuksia vastaan. Työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet kirjataan aikaisempaan seuraavista ajankohdista: (a) kun konsernilla ei ole mahdollisuutta perääntyä etuuksia koskevasta tarjouksesta; ja (b) kun se kirjaa menon IAS 37:n soveltamisalaan kuuluvasta uudelleenjärjestelystä, johon kuuluu työsuhteen päättämiseen liittyviä etuuksia. Jos kyseessä on vapaaehtoisen irtisanoutumisen edistämiseksi tehty tarjous, työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet määritetään perustuen niiden henkilöiden lukumäärään, joiden odotetaan hyväksyvän tarjous. Etuudet, jotka erääntyvät maksettaviksi yli 12 kuukauden kuluttua raportointikauden päättymisestä, diskontataan nykyarvoon.

(c) Bonusjärjestelyt

Bonusjärjestelyistä kirjattava velka ja kulu perustuvat kaavaan, jossa otetaan huomioon osakkeenomistajille kuuluva voitto tiettyjen oikaisujen jälkeen. Varaus kirjataan silloin, kun konsernilla on sopimukseen perustuva velvoite tai aiemman käytännön perusteella syntynyt tosiasiallinen velvoite.

(d) Osakepohjaiset kannustinjärjestelmät

Osakepalkkiojärjestelmät käsitellään osittain osakkeina ja osittain rahana selvitettävänä järjestelyinä. Se osuus ansaitusta palkkiosta, jonka osallistujat saavat Etteplan Oyj:n osakkeina, käsitellään osakkeina selvitettävänä järjestelyinä ja kirjataan omaan pääomaan, ja se osa ansaitusta palkkiosta, joka maksetaan rahana verojen ja muiden maksujen suorittamiseksi, kirjataan vieraaseen pääomaan. Myönnettyjä osakkeita vastaan saatavan työsuorituksen käypä arvo kirjataan

kuluksi. Kuluksi kirjattava kokonaismäärä perustuu myönnettävien osakkeiden käypään arvoon, jossa otetaan huomioon markkinaperusteiset ja oikeuden syntymiseen liittymättömät ehdot. Arvio siitä, kuinka moneen osakkeeseen odotetaan syntyvän oikeus työsuoritukseen perustuvien ehtojen ja muiden kuin markkinaperusteisten ehtojen perusteella, tarkistetaan jokaisen raportointikauden lopussa. Alkuperäisiin arvioihin tehtävien tarkistusten mahdollinen vaikutus merkitään tuloslaskelmaan, ja omaan pääomaan tehdään vastaava oikaisu.

2.20 Myynnin tulouttaminen

Liikevaihto sisältää tuotot suunnittelutoiminnasta ja projektiin kuuluvien materiaalien myynnin oikaistuna välillisillä veroilla ja alennuksilla. Etteplanin palvelut voidaan jakaa seuraaviin ryhmiin tulouttamisperiaatteidensa perusteella:

(a) Suunnittelu- ja konsultointiprojektit, joissa asiakassopimuksessa määritetty, kiinteä tai tavoitehinta rajoittaa projektista tuloutettavaa määrää. Tämän tyyppiset projektit tuloutetaan valmiusasteen mukaisesti. Valmiusasteen määrittämisen perusteena on toteutuneiden kustannusten osuus hankkeen arvioiduista kokonaiskustannuksista. Tuloutus tehdään erikseen jokaiselle pitkäaikaishankkeen osalle käyttäen aliprojekttilaskentaa. Mikäli pitkäaikaishankkeen lopputulos ei ole luotettavasti arvioitavissa, kirjataan hankkeesta johtuvat menot kuluksi sille tilikaudelle, jolla ne ovat syntyneet. Vastaavasti projektista saatavia tuottoja kirjataan enintään niiden menoja vastaava määrä. Mikäli projektin kokonaismenojen arvioidaan ylittävän projektista saatavat tuotot, erotus kirjataan kuluksi välittömästi.

(b) Suunnittelu- ja konsultointiprojektit, joissa kaikki syntyneet kustannukset voidaan laskuttaa ilman muita rajoituksia kuin sovittu laskutushinta. Nämä palvelut tuloutetaan sitä mukaa, kun palvelua tuotetaan.

(c) Järjestelyt, joissa asiakas ostaa lisenssin Etteplanin kehittämään ohjelmistoon sekä lisenssiin liittyvän ylläpidon. Myyntituotto lisenssistä kirjataan, kun asiakas saa oikeuden käyttää sitä. Myyntituotto ylläpidosta kirjataan sitä mukaa, kun palvelua tuotetaan.

Sellaiset julkiset avustukset, jotka on saatu syntyneiden menojen korvaukseksi, tuloutetaan tuloslaskelmaan samalla kun avustuksen kohteeseen liittyvät menot merkitään kuluksi. Tällaiset julkiset avustukset on esitetty liiketoiminnan muissa tuotoissa.

2.21 Korko- ja osinkotuotot

Korkotuotot kirjataan ajan kulumisen perusteella efektiivisen koron menetelmää käyttäen. Jos saamisen arvo alentuu, sen kirjanpitoarvo alennetaan vastaamaan kerrytettävissä olevaa rahamäärää, joka saadaan diskonttaamalla arvioidut vastaiset rahavirrat instrumentin alkuperäisellä efektiivisellä korolla, ja kirjaamalla diskonttausvaikutuksen purkautuminen jatkossa korkotuotoksi. Arvoltaan alentuneista saamisista kertyvät korkotuotot kirjataan alkuperäisen efektiivisen koron mukaisesti.

Osinkotuotot kirjataan, kun osakkeenomistajan oikeus maksun saamiseen on syntynyt.

2.22 Vuokrasopimukset

Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut säilyvät vuokranantajalla, käsitellään muina vuokrasopimuksina (käyttöleasing). Sopimuksen perusteella määräytyvät vuokrat merkitään kuluksi tuloslaskelmaan vuokra-ajan kuluessa.

Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut siirtyvät olennaisilta osin konsernille, luokitellaan rahoitusleasing-sopimuksiksi. Rahoitusleasing-sopimuksella vuokralle otetut hyödykkeet merkitään vuokrasopimuksen alkaessa taseeseen vuokrauskohteen käypään arvoon tai vähimmäisvuokrien nykyarvoon sen mukaan, kumpi niistä on pienempi. Maksusuoritukset jaetaan velan vähennykseen ja rahoitusmenoon. Vastaavat vuokravelvoitteet sisältyvät rahoitusmenoilla vähennettyinä rahoitusvelkoihin. Korkokulu merkitään tuloslaskelmaan vuokra-ajan kuluessa siten, että jäljellä olevalle velalle tulee kullakin kaudella samansuuruinen korkoprosentti. Rahoitusleasing-sopimuksilla vuokralle otetuista hyödykkeistä tehdään poistot omaisuuserän taloudellisen vaikutusajan tai vuokra-ajan kuluessa sen mukaan, kumpi niistä on lyhyempi.

2.23 Ulkomaisen tytäryhtiön nettosijoituksen suojaus

Nettosijoituksia ulkomaisiin tytäryhtiöihin voidaan suojata valuuttaturssimuutoksilta ottamalla lainaa tytäryhtiön valuutassa, mikäli konserni katsoo sen tarpeelliseksi. Tällaisiin lainoihin sovelletaan suojauslaskentaa.

Suojausinstrumentin ja suojauskohteen välinen suhde dokumentoidaan suojausta aloitettaessa. Samoin dokumentoidaan riskienhallinnan tavoitteet sekä strategiat, joiden mukaan suojaustoimiin ryhdytään. Konserni dokumentoi suojausta aloitettaessa ja jatkuvasti sen jälkeen arvionsa siitä, kumoavatko suojausinstrumentin käyvän arvon muutokset tehokkaasti suojauskohteen käyvän arvon muutoksia.

Suojausinstrumentin voitto tai tappio, joka johtuu suojauksen tehokkaasta osuudesta, kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Tehottomaan osuuteen liittyvä voitto tai tappio merkitään tuloslaskelmaan. Omaan pääomaan kertyneet voitot tai tappiot merkitään tuloslaskelmaan, kun ulkomaisesta yksiköstä luovutaan osittain, tai kun se myydään.

2.24 Poikkeukselliset erät

Poikkeukselliset erät esitetään tilinpäätöksessä erillisinä silloin, kun tämä auttaa ymmärtämään konsernin taloudellisen tuloksen muodostumista. Kyseessä ovat olennaiset tuotto- ja kuluerät, jotka esitetään erikseen, koska ne ovat luonteeltaan tai määrältään merkittäviä. Poikkeuksellisia eräiä voivat olla mm. yritysjärjestelyihin liittyvät kulut ja tuotot sekä tietyt uudelleenjärjestelykulut.

3 KESKEISET KIRJANPIDOLLISET ARVIOT JA JOHDON HARKINTAAN PERUSTUVAT RATKAISUT

3.1 Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja oletukset

Konsernissa tehdään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia. Niiden pohjalta tehtävät kirjanpidolliset arviot vastaavat lähtökohdaisesti vain harvoin tosiasiallisia tuloksia. Tehtyjä arvioita ja harkintaan perustuvia ratkaisuja arvioidaan jatkuvasti, ja ne perustuvat aikaisempaan kokemukseen ja muihin tekijöihin, kuten tulevaisuuden tapahtumia koskeviin odotuksiin, joiden uskotaan olevan olosuhteet huomioon ottaen kohtuullisia. Seuraavassa käsitellään

arvioita ja oletuksia, joihin liittyy merkittävä riski varojen ja velkojen kirjanpitoarvon olennaisesta muuttumisesta seuraavan tilikauden aikana.

(a) Käyvän arvon määrittäminen yrityshankinnan yhteydessä

Yritysjärjestelyissä aineellisten hyödykkeiden osalta on tehty vertailuja vastaavien hyödykkeiden markkinahintoihin ja arvioitu eri tekijöistä aiheutuva hankittujen hyödykkeiden arvon vähentyminen. Aineettomien hyödykkeiden käyvän arvon määrittäminen perustuu arvioihin hyödykkeisiin liittyvistä rahavirroista. Johto uskoo käytettyjen arvioiden ja oletusten olevan riittävän tarkkoja käyvän arvon määrittämisen pohjaksi. Mahdolliset viitteet aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiselle käydään läpi vuosittain.

(b) Arvon alentumistestaus

Konsernissa testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta liikearvo ja ne aineettomat hyödykkeet, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika. Viitteitä mahdollisesta arvonalentumisesta arvioidaan liitetiedossa 2.7 esitetyn mukaisesti. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritetty käyttöarvoon perustuvien laskelmien avulla. Näiden laskelmien laatiminen edellyttää arvioiden käyttämistä. Liikearvojen tasearvot tilikauden lopussa olivat 59 014 tuhatta euroa (2016: 58 128 tuhatta euroa). Lisätietoja kerrytettävissä olevan rahamäärän herkkyydestä käytettyjen oletusten muutoksille on annettu liitetietojen kohdassa 23 Arvon alentumistestaus.

(c) Ehdolliset kauppahintavelat

Yritysjärjestelyyn liittyvän ehdollisen kauppahintavelan määrä on usein riippuvainen hankitun yhtiön taloudellisesta tuloksesta. Toteutunut taloudellinen tulos voi poiketa alkuperäisistä arvioista, mikä voi johtaa kirjatun ehdollisen kauppahintavelan uudelleenarvostukseen.

(d) Kiinteähintaisten sopimusten tuloutus

Kiinteähintaisten sopimuksista kirjattavat tuotot perustuvat raportointikauden loppuun mennessä toteutuneen palvelun suhteelliseen osuuteen suoritettavasta kokonaispalvelusta (valmis-

tumisasteen mukainen tuloutus). Tuottoja, kuluja ja valmistumisas-tetta koskevia ennusteita tarkistetaan olosuhteiden muuttuessa. Arvioitujen tuottojen tai kulujen mahdollinen lisääntyminen tai vähentyminen esitetään tulosvaikutteisesti sillä kaudella, jonka aikana oikaisuun johtaneet olosuhteiden muutokset tulevat yrityksen johdon tietoon.

4 RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

4.1 Rahoitusriskien osatekijät

Konserni altistuu liiketoiminnassaan useille rahoitusriskeille: valuutta-, korko-, rahoitus- ja maksuvalmiusriskille sekä vastapuoli- ja luottoriskille. Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on suojata konsernia rahoitusmarkkinoilla tapahtuvilta epäsuotuisilta muutoksilta ja siten turvata omalta osaltaan konsernin tulokset ja oma pääoma sekä varmistaa riittävä maksuvalmius kustannustehokkaasti. Rahoitusriskien hallinta on keskitetty konsernin taloushallintoon, jonka tehtävänä on tunnistaa, arvioida ja suojata konsernia rahoitusriskeiltä. Talousosasto vastaa keskitetysti myös konsernin varainhankinnasta ja tuottaa johdolle informaatiota konsernin sekä liiketoimintayksiköiden rahoituksellisesta tilanteesta.

4.1.1 Valuuttariski

Valuuttariski koostuu valuuttamääräisinä suoritettavien kaupallisten transaktioiden transaktioriskistä sekä translaatoriskistä, joka syntyy taseen valuuttamääräisten erien muuntamisesta raportointivaluuttan määräiseksi.

(a) Transaktioriski

Konsernin liiketoiminnasta pääosa tapahtuu kunkin konserniyrityksen kohdemaan valuutassa, jolloin myyntituotot ja kulut ovat samassa valuutassa. Konsernilla ei ole katsauskaudella ollut merkittävää ulkomaanvaluuttan määräisestä valuuttavirrasta syntyvää transaktioriskiä. Katsauskauden aikana konserni ei ole tehnyt suojaustoimenpiteitä transaktioriskin varalta.

(b) Translaatoriski

Konserni altistuu valuuttaturssivaihtelusta aiheutuvalle translaatoriskille muunnettaessa euroalueen ulkopuolisten tytäryhtiöiden

tase-eriä raportointivaluutan määräiseksi. Suurin riski liittyy Ruotsin kruunuissa kirjattuun liikearvoon. Ruotsin kruunuissa kirjatus liikearvon määrä 31.12.2017 oli 22 928 tuhatta euroa (2016: 22 712 tuhatta euroa).

Ruotsin toimintoihin tehtyä nettosijoitusta on aiemmin suojattu kruunumääräisillä lainoilla. Tilinpäätöshetkellä 2017 ja 2016 konsernilla ei ollut kruunumääräisiä lainoja. Vuoden 2016 aikana syntynyt kurssivoitto 103 tuhatta euroa, joka syntyi lainojen muuttamisesta euromääräiseksi raportointikauden päättämispäivänä, on kirjattu muihin laajan tuloksen eriin vertailukaudella.

Herkkyysanalyysi kohtuullisen ja mahdollisen Ruotsin kruunun valuuttakurssimuutoksen vaikutuksesta konsernin tilikauden voittoon sekä omaan pääomaan ja liikearvoon tilinpäätöshetkellä on esitetty alla olevassa taulukossa. Analyysissä on oletettu valuuttakurssimuutoksen olevan +/- 10 prosenttia tilinpäätöshetkestä, ja muiden tekijöiden pysyvän muuttumattomina.

1 000 EUR	EUR/SEK vaihtokurssin 10 %:n nousu		EUR/SEK vaihtokurssin 10 %:n lasku	
	2017	2016	2017	2016
Vaikutus tilikauden voittoon	-166	-100	203	122
Vaikutus muihin oman pääoman eriin	-358	-352	437	430
Vaikutus liikearvoon	-2 084	-2 004	2 548	2 449

4.1.2 Korkoriski

Konserni altistuu korkoriskille sekä tase-erien arvomuutosten eli hintariskin että markkinakorkojen muutosten aiheuttaman kassavirtariskin muodossa.

Korollisten velkojen kokonaismäärä ilman rahoitusleasing-velkoja oli tilinpäätöshetkellä 32 350 tuhatta euroa (2016: 32 736 tuhatta euroa). Lainojen korkojen vaihteluväli on 0,9–2,0 (2016: 1,1–2,0) prosenttia. Konsernilla on vain vaihtuvakorkoisia lainoja.

Konsernin korkoriskiä seurataan laskemalla korkoprosenttien yhden prosenttiyksikön muutoksen vaikutus konsernin korkokuluihin seuraavien 12 kuukauden aikana. Korkoaseman herkkyys koronmuutoksille saadaan laskemalla paljonko konsernin koko korkokäyrän yhtä suuri, yhden prosenttiyksikön suuruinen muutos muuttaisi korkokuluja vuositasona. Tarkastelussa huomioidaan korolliset pankkilainat lukuun ottamatta rahoitusleasing-velkoja.

Tilinpäätöshetkellä konsernin korkoherkkyys 1 prosenttiyksikön suuruuselle koronnousulle oli noin 252 tuhatta euroa (2016: 213 tuhatta euroa).

4.1.3 Rahoitus- ja maksuvalmiusriski

Konserni pyrkii turvaamaan hyvän maksuvalmiuden kaikissa markkinaolosuhteissa tehokkaalla kassanhallinnalla. Lyhytaikaiseen rahoitukseen käytetään cash pool-järjestelyihin sidottuja luottolimiittejä. Konsernilla oli tilinpäätöshetkellä 10 433 tuhatta euroa (2016: 9 490 tuhatta euroa) käytettävissä olevia luottolimiittejä, joista käytössä oli 1 766 tuhatta euroa (2016: 1 678 tuhatta euroa). Jälleenrahoitusriskiä pyritään minimoimaan lainasalkun tasapainoisella erääntymisaikataululla, lainojen riittävän pitkällä maturiteetilla sekä käyttämällä rahoituksen lähteenä useita eri pankkeja.

Konsernilla on omavaraisuusasteeseen sekä nettovelat/ EBITDA-tunnuslukuun sidottuja lainakovenanteja. Mikäli tilinpäätöshetkellä konsernin omavaraisuusaste alittaa 25 % tai nettovelat/ EBITDA-tunnusluku ylittää tason 3,5, luotonantajalla on oikeus irtisanoa Yhtiön kaikki luotot kokonaisuudessaan välittömästi takaisinmaksettaviksi. Vuoden 2017 tilinpäätöksen lukujen perusteella nämä kovenantit eivät rikkoudu.

Tasapainottaakseen toimialalla tyypillisten pitkien maksuehtojen kassavaikutusta konserni myy osan suurimpien asiakkaidensa myyntisaamisista rahoituslaitokselle. Myyntiä myyntisaamisiin ei liity luottotappioriskiä, ja kyseiset myyntisaamiset on kirjattu pois taseesta.

4.1.4 Vastapuoli- ja luottoriski

Rahoitusjärjestelyihin sisältyy riski siitä, ettei vastapuoli kykene täyttämään tehdyn sopimuksen mukaisia velvoitteita. Vastapuoliriskin minimoimiseksi rahoitussopimukset on tehty hyvän luottoluokituksen omaavien, johtavien pohjoismaisten pankkien kanssa.

Operatiiviseen toimintaan liittyvä luottoriski syntyy asiakkaan kyvyttömyydestä suoriutua sopimusvelvoitteistaan. Merkittävä osa konsernin liiketoiminnasta kohdistuu suuriin, kansainvälisesti toimiviin ja luottokelpoisiin yrityksiin. Luottoriskiä pienentää myös asiakasyritysten jakautuminen usealle eri toimialalle. Konserni pyrkii varmistamaan, että tuotteita ja palveluja myydään vain asiakkaille, joilla on asianmukaiset luottotiedot. Luottoriskiä valvotaan syste-

maattisesti, ja erääntyneitä myyntisaatavia seurataan viikoittain. Lisääntyneen taloudellisen epävarmuuden vaikutuksia pyritään minimoimaan saatavakannan aktiivisella valvonnalla ja tehokkaalla perintäprosessilla.

Yli 60 päivää erääntyneistä saatavista kirjataan pääsääntöisesti 50 prosentin luottotappiovaraus ja yli 90 päivää erääntyneistä saatavista 100 prosentin luottotappiovaraus. Johto harkitsee luottotappiovarauskirjauksia tapauskohtaisesti. Luottoriskin enimmäismäärä tilinpäätöshetkellä on taseen saatavien kirjanpitoarvo.

4.2 Pääomariskin hallinta

Pääoman hallinnan tavoitteena on varmistaa konsernin kyky jatkuvaan toimintaan, jotta se pystyisi antamaan tuottoa omistajilleen ja hyötyä muille sidosryhmilleen. Tavoitteena on myös optimaalisen pääomarakenteen säilyttäminen pääomakustannusten alentamiseksi. Pääomarakenteen säilyttämiseksi tai muuttamiseksi konserni voi muuttaa osakkeenomistajille maksettavien osinkojen määrää, palauttaa pääomaa osakkeenomistajille, laskea liikkeeseen uusia osakkeita tai myydä omaisuuttaan.

Pääomaa seurataan nettovelkaantumisasteen (net gearing) pohjalta samoin kuin muissa saman toimialan yrityksissä. Nettovelkaantumisaste lasketaan jakamalla nettovelat oman pääoman määrällä. Nettovelat lasketaan siten, että korollisten bruttovelkojen kokonaismäärästä vähennetään rahavarat. Tyydyttävän joustavuuden varmistamiseksi tavoitteeksi on asetettu nettovelkaantumisasteen pitäminen välillä 30–100 %. Alla olevassa taulukossa on esitetty konsernin nettovelkaantumisaste:

1 000 EUR	2017	2016
Korolliset bruttovelat	34 963	34 269
Vähennetään rahavarat	-10 074	-4 750
Nettovelat	24 889	29 519
Oma pääoma yhteensä	57 923	52 777
Nettovelkaantumisaste	43,0 %	55,9 %

RAHOITUSINSTRUMENTIT RYHMITTÄIN

Rahoitusvarat 31.12.2017

1 000 EUR	Liite	Lainat ja muut saamiset	Myytävissä olevat	Kirjanpitoarvo yhteensä	Käypä arvo
Myytävissä olevat rahoitusvarat	22		691	691	691
Myyntisaamiset ja muut saamiset	25	31 103		31 103	31 103
Rahavarat	27	10 074		10 074	10 074
Rahoitusvarat yhteensä		41 177	691	41 868	41 868

Rahoitusvelat 31.12.2017

1 000 EUR	Liite	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	Muut rahoitusvelat	Kirjanpitoarvo yhteensä	Käypä arvo
Lainat rahoituslaitoksilta	30		32 350	32 350	32 350
Rahoitusleasing-velat	31		2 613	2 613	2 613
Tytäryhtiöiden hankintavelat	32, 33	1 368	0	1 368	1 368
Ostovelat	33		9 312	9 312	9 312
Muut velat	33		39	39	39
Rahoitusvelat yhteensä		1 368	44 315	45 683	45 683

Rahoitusvarat 31.12.2016

1 000 EUR	Liite	Lainat ja muut saamiset	Myytävissä olevat	Kirjanpitoarvo yhteensä	Käypä arvo
Myytävissä olevat rahoitusvarat	22		680	680	680
Myyntisaamiset ja muut saamiset	25	31 713		31 713	31 713
Rahavarat	27	4 750		4 750	4 750
Rahoitusvarat yhteensä		36 463	680	37 143	37 143

Rahoitusvelat 31.12.2016

1 000 EUR	Liite	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	Muut rahoitusvelat	Kirjanpitoarvo yhteensä	Käypä arvo
Lainat rahoituslaitoksilta	30		32 736	32 736	32 736
Rahoitusleasing-velat	31		1 532	1 532	1 532
Tytäryhtiöiden hankintavelat ^{*)}	32, 33	1 568	522	2 090	2 090
Ostovelat	33		8 013	8 013	8 013
Muut velat	32		9	9	9
Rahoitusvelat yhteensä		1 568	42 812	44 380	44 380

^{*)} Erä sisältää sekä ehdollisia kauppahintavelkoja että kiinteähintaisia korollisia velkoja.

KÄYVÄN ARVON HIERARKIA

Seuraavissa taulukoissa esitetään käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit arvostusmenetelmän mukaan jaoteltuina. Käytetyt tasot on määritelty seuraavasti:

- Taso 1: Täysin samanlaisille varoille tai veloille noteeratut (oikaisemattomat) hinnat toimivilla markkinoilla.
- Taso 2: Muut syöttötiedot kuin tasoon 1 sisältyvät noteeratut hinnat, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle on havainnoitavissa joko suoraan (ts. hintana) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuina).
- Taso 3: Syöttötiedot, jotka eivät perustu havainnoitavissa olevaan markkinatietoon (muut kuin havainnoitavissa olevat syöttötiedot).

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjatut myytävissä olevat rahoitusvarat

1 000 EUR	2017				2016			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Listatut osakkeet	181	0	0	181	170	0	0	170
Toimitilaosakkeet	0	480	0	480	0	480	0	480
Listamattomat osakkeet	0	0	30	30	0	0	30	30
Yhteensä	181	480	30	691	170	480	30	680

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattujen myytävissä olevien rahoitusvarojen täsmäytys

1 000 EUR	2017				2016			
	Listatut osakkeet	Toimitilaosakkeet	Listamattomat osakkeet	Yhteensä	Listatut osakkeet	Toimitilaosakkeet	Listamattomat osakkeet	Yhteensä
Alkusaldo 1.1.	170	480	30	680	177	480	30	687
Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut tuotot/kulut	11	0	0	11	-7	0	0	-7
Kirjanpitoarvo 31.12.	181	480	30	691	170	480	30	680

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjatut rahoitusvelat

1 000 EUR	2017				2016			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Tytäryhtiöiden hankintavelka	0	0	1 368	1 368	0	0	1 568	1 568
Yhteensä	0	0	1 368	1 368	0	0	1 568	1 568

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattujen rahoitusvelkojen täsmäytys

1 000 EUR	2017		2016	
	Tytäryhtiöiden hankintavelka	Yhteensä	Tytäryhtiöiden hankintavelka	Yhteensä
Alkusaldo 1.1.	1 568	1 568	0	0
Lisäykset	954	954	1 568	1 568
Tuloslaskelmaan kirjatut tuotot/kulut	-224	-224	0	0
Maksusuoritus	-929	-929	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 368	1 368	1 568	1 568

Lisätietoa tytäryhtiöiden hankintavelasta esitetään liitetiedossa 5 Yritysjärjestelyt.

RAHOITUSVELVOITTEIDEN ERÄÄNTYMISANALYYSI

2017

1 000 EUR	Alle 1 vuosi	1–5 vuotta
Lainat	14 050	18 300
Rahoitusleasing-maksut	1 279	1 334
Korkomaksut	280	148
Tytäryhtiöiden hankintavelat	715	653
Ostovelat ja muut velat	9 312	39
Rahoitusvelat yhteensä	25 637	20 474

2016

1 000 EUR	Alle 1 vuosi	1–5 vuotta
Lainat	9 475	23 262
Rahoitusleasing-maksut	987	545
Korkomaksut	253	320
Tytäryhtiöiden hankintavelka	1 475	615
Ostovelat ja muut velat	8 013	9
Rahoitusvelat yhteensä	20 202	24 752

EI-RAHAMÄÄRÄISET MUUTOKSET KOROLLISISSA VELOISSA RAHOITUKSEN RAHAVIRRASSA

1 000 EUR	2017
1.1.2017	34 269
Rahoituksen rahavirta	-1 890
ei-rahamääräiset muutokset	
Uudet rahoitusleasing-sopimukset	2 733
Muuntoerot	-148
ei-rahamääräiset muutokset yhteensä	2 585
31.12.2017	34 963

5 YRITYSJÄRJESTELYT

SDS Aura Oy

1.6.2017 Etteplan vahvisti suunnitteluosaamistaan hankkimalla turkulaisen laivanrakennukseen liittyviin lujuuslaskelmiin ja teräs-rakenteiden suunnitteluun erikoistuneen SDS Aura Oy:n. Hankinta vahvisti Etteplanin organiseen kasvuun sekä uuden osaamisen

hankintaan perustuvaa kasvustrategiaa. SDS Auran palveluksessa oli hankintahetkellä 16 henkilöä.

Kauppahintavastike on yhteensä 1 100 tuhatta euroa koostuen käteisvaroina maksetusta osuudesta sekä ehdollisista vastikkeista. Käteisvaroina maksettu vastike oli yhteensä 550 tuhatta euroa. Käteisvastikkeen lisäksi on sovittu 0–550 tuhannen euron (diskonttaamaton määrä) ehdollisista vastikkeista, jotka maksetaan täysimääräisenä, mikäli SDS Aura Oy:n tulos tilikaudella 2017 ja 2018 täyttää hankintasopimuksessa määritellyn tavoitetaso ja tietty henkilöstön vaihtuvuuteen liittyvät ehdot täyttyvät. Ehdollisten vastikkeiden käypä arvo määritetään tuottolähtöistä menetelmää käyttäen. Ehdollisten vastikkeiden käypä arvo hankintahetkellä oli 550 tuhatta euroa.

Hankinnasta syntyi 794 tuhannen euron liikearvo, joka perustuu hankitun yhtiön henkilöstön tekniseen osaamiseen ja yhtiön toimintamalliin. Kirjattu liikearvo ei ole miltään osin vähennyskelpoinen verotuksessa.

Sorona Innovation AB

12.6.2017 Etteplan laajensi Ruotsin liiketoimintaansa hankkimalla tekniseen dokumentointiin erikoistuneen Sorona Innovation AB:n. Hankinta vahvistaa Etteplanin asemaa yhtenä johtavista teknisen dokumentoinnin palveluntarjoajana sekä luo uusia kasvumahdollisuuksia, ei vain Ruotsissa, vaan myös kansainvälisesti. Sorona Innovation AB:n palveluksessa oli hankintahetkellä 9 henkilöä.

Kauppahintavastike on yhteensä 1 616 tuhatta euroa sisältäen käteisenä maksetun osuuden sekä ehdolliset vastikkeet. Ehdolliset vastikkeet, 0–412 tuhatta euroa (diskonttaamaton määrä), maksetaan täysimääräisenä, mikäli Sorona Innovation AB:n tulos tilikaudella 2017 saavuttaa kauppasopimuksessa määritellyn tason ja yhtiön integraatioon liittyvät ehdot täyttyvät. Ehdollisten vastikkeiden käypä arvo määritetään tuottolähtöistä menetelmää käyttäen. Ehdollisten vastikkeiden käypä arvo hankintahetkellä oli 412 tuhatta euroa.

Hankinnasta syntyi 907 tuhannen euron liikearvo, joka perustuu hankitun yhtiön tietotaitoon sekä konsernin ja hankitun yhtiön toimintojen yhdistämisen tuottamaan synergiaetuuksiin. Kirjattu liikearvo ei ole miltään osin vähennyskelpoinen verotuksessa.

Hankinnat yhteensä

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenvedo hankituista yhtiöistä maksetusta vastikkeesta sekä hankituista varoista ja vastattavaksi otetuista veloista hankintahetkellä kirjatut määrät.

Luovutettu vastike:	1 000 EUR
Käteisvastike	1 754
Ehdollinen vastike	962
Luovutettu vastike yhteensä	2 716

Varat ja velat

Aineelliset hyödykkeet	54
Aineettomat hyödykkeet	21
Asiakassuhteet (aineettomat hyödykkeet)	975
Myynti- ja muut saamiset	567
Rahavarat	97
Varat yhteensä	1 714

Lyhytaikaiset velat	490
Laskennallinen verovelka	208
Velat yhteensä	698

Nettovarallisuus	1 015
-------------------------	--------------

Liikearvon syntyminen hankinnassa:

Luovutettu vastike	2 716
Hankitun kohteen yksilöitävissä oleva nettovarallisuus	-1 015
Liikearvo	1 701

Myynti- ja muiden saamisten sopimukseen perustuva bruttomäärä oli 567 tuhatta euroa. Hankintahetkellä kaikki sopimukseen perustuvat saamiset odotetaan saatavan.

Hankintoihin liittyvät kulut, 75 tuhatta euroa, sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin konsernituloslaskelmassa.

Muutokset ehdollisissa veloissa

Konsernituloslaskelmaan kirjattiin vuonna 2017 yhteensä 224 tuhannen euron tuotto aiempien vuosien hankintoihin liittyvien ehdollisten velkojen arvostuksen muutoksesta.

6 SEGMENTTIRAPORTOINTI

Yhtiöllä on yksi toimintasegmentti, jonka tuotot koostuvat pääosin palveluiden tuottamisesta. Yhtiö toimii pääasiassa seitsemällä maantieteellisellä alueella. Alla oleva taulukko esittää tuottojen ja pitkäaikaisten varojen maantieteellisen jakautumisen. Maantieteellisten alueiden tuotot esitetään myyjän sijainnin mukaan ja pitkäaikaiset varat esitetään varojen sijainnin mukaan. Etteplan Kiinan toimintojen myynti tapahtuu sekä paikallisesti että muiden konserniyhtiöiden kautta ja sisältyy siksi osittain muiden alueiden tuottoihin.

1 000 EUR	2017	2016
Liikevaihto		
Suomi	146 506	125 749
Ruotsi	45 512	41 778
Hollanti	7 960	7 960
Kiina	5 688	3 863
Puola	4 886	1 558
Saksa	3 519	2 631
USA	697	398
Yhteensä	214 768	183 938

Pitkäaikaiset varat^{*)}

Suomi	48 060	46 722
Ruotsi	24 529	23 800
Hollanti	4 447	5 336
Kiina	2 293	2 575
Saksa	1 081	578
Puola	90	103
USA	0	0
Yhteensä	80 500	79 114

^{*)} Konsernin muut pitkäaikaiset varat kuin rahoitusinstrumentit, laskennalliset vero-saamiset ja työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuusjärjestelyihin liittyvät varat.

7 LIIKEVAIHTO

1 000 EUR	2017	2016
Liikevaihto palveluiden tuottamisesta	213 880	183 461
Tuotot tavaroiden myynnistä	888	477
Yhteensä	214 768	183 938

Liikevaihto sisältää tuotot suunnittelutoiminnasta ja projektiin kuuluvien materiaalien myynnin oikaistuna välillisillä veroilla, alennuksilla ja valuuttamääräisen myynnin kurssierolla.

8 PITKÄAIKAISHANKKEET

1 000 EUR	2017	2016
Hankkeen tuloista tilikaudella tuotoiksi kirjattu määrä	15 392	10 945
Kertyneet toteutuneet menot ja kirjatut voitot tilikauden loppuun mennessä	3 921	3 387
Saadut ennakot	2 079	1 821

9 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

1 000 EUR	2017	2016
Ehdollisen vastikkeen uudelleenarvostus	224	0
Tulot ehdollisesta saamisesta	0	215
Myyntivoitot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	4	21
Muut tuotot	218	281
Yhteensä	446	517

10 POIKKEUKSELLISET ERÄT

Erien, jotka ovat joko kokonsa tai luonteensa puolesta olennaisia ja jotka eivät ole toistuvia, katsotaan olevan poikkeuksellisia. Ne esitetään konsernin tuloslaskelmassa asianmukaisissa erissä. Alla olevassa taulukossa on esitetty tuloslaskelman erät, joihin poikkeukselliset erät sisältyvät.

1 000 EUR	2017	2016
Liiketoiminnan muut tuotot	224	215
Henkilöstökulut ja liiketoiminnan muut kulut	-660	-1 886
Liikevoitto (EBIT)	-436	-1 671

11 OPERATIIVISEN LIIKEVOITON TÄSMÄYTYS

Operatiivinen liikevoitto on vaihtoehtoinen tunnusluku, joka esitetään, koska se kuvaa yhtiön operatiivista suoritustasoa paremmin kuin liikevoitto. Operatiiviseen liikevoittoon ei sisälly yritysjärjestelyihin liittyvien käyvän arvon arvostusten poistoja eikä ehdollisten velkojen arvostuksen muutosta. Alla olevassa taulukossa esitetään operatiivisen liikevoiton täsmäytys liikevoittoon (EBIT).

1 000 EUR	2017	2016
Liikevoitto (EBIT)	15 484	10 131
Yritysjärjestelyjen käyvän arvon arvostusten poistot	1 903	1 939
Ehdollisten velkojen arvostuksen muutos	-224	0
Operatiivinen liikevoitto	17 163	12 071

12 MATERIAALIT JA PALVELUT

1 000 EUR	2017	2016
Materiaalit	5 311	4 630
Ulkopuoliset palvelut	15 118	9 263
Yhteensä	20 429	13 893

13 HENKILÖSTÖ JA HENKILÖSTÖKULUT

	2017	2016
Henkilöstö		
Henkilömäärä kauden lopussa	2 802	2 545
Henkilömäärä keskimäärin	2 711	2 407
Henkilöstö ryhmittäin luokiteltuna		
Suunnittelutoiminnan henkilöstö	2 690	2 449
Hallintohenkilöstö	112	96
Yhteensä	2 802	2 545

1 000 EUR	2017	2016
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	114 926	101 600
Eläkekulut, maksupohjaiset järjestelyt	18 019	15 911
Muut kiinteät henkilösivukulut	12 020	11 661
Yhteensä	144 965	129 172

Tiedot hallituksen ja ylimmän johdon työsuhte-etuuksista esitetään liitetiedossa Lähipiiritapahtumat.

Ruotsissa ja Alankomaissa osa eläkejärjestelyistä on usean työnantajan etuus pohjaisia järjestelyjä, jotka on vakuutettu vakuutusyhtiössä. Näissä järjestelyissä erillisten, eri määräysvallan alla olevien yhteisöjen eläkemaksuina tuottamat varat kerätään yhteen tuottamaan etuja yhteisöjen työntekijöille. Riittävää tietoa yksittäisen työnantajayhteisön varoista ja vastuista ei ole saatavilla. Tämän vuoksi järjestelyjä käsitellään kirjanpidossa kuten maksupohjaisia järjestelyjä. Vakuutusyhtiölle vuonna 2017 suoritettavat maksut olivat Ruotsissa yhteensä 1 160 tuhatta euroa (2016: 1 158 tuhatta euroa) ja Alankomaissa 450 tuhatta euroa (2016: 443 tuhatta euroa).

14 TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

1 000 EUR	2017	2016
Tilintarkastus, KPMG-verkosto	69	0
Muut asiantuntijapalvelut (veropalvelut), KPMG Oy Ab	22	0
Tilintarkastus, muut tilintarkastajat	96	128
Muut asiantuntijapalvelut, muut tilintarkastajat	60	142
Yhteensä	247	270

15 RAHOITUSTUOTOT

1 000 EUR	2017	2016
Osinkotuotot myytävissä olevista sijoituksista	11	8
Korkotuotot lainoista ja muista saamisista	44	36
Valuuttakurssivoitot	483	511
Yhteensä	538	555

16 RAHOITUSKULUT

1 000 EUR	2017	2016
Korkokulut lainoista	548	702
Leasing-korkokulut	67	50
Valuuttakurssitappiot	456	341
Muut rahoituskulut	206	153
Yhteensä	1 277	1 245

17 TULOSLASKELMAAN KIRJATUT KURSSIEROT

1 000 EUR	2017	2016
Valuuttakurssivoitot rahoitustuotoissa	483	511
Valuuttakurssitappiot rahoituskuluissa	-456	-341
Yhteensä	26	171

18 TULOVEROT

1 000 EUR	2017	2016
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-2 915	-2 437
Aikaisempien tilikausien verojen oikaisu	-166	97
Laskennallisen verosaamisen muutos	-286	204
Laskennallisen verovelan muutos	207	298
Yhteensä	-3 160	-1 838

Tuloslaskelman verokulun ja konsernin kotimaan verokannalla (2017: 20,0 %, 2016: 20,0 %) laskettujen verojen välinen täsmäytyslaskelma

1 000 EUR	2017	2016
Kirjanpidon tulos ennen veroja	14 745	9 441
Verokulu		
Matemaattinen vero kirjanpidon tuloksesta emoyhtiön verokannalla	-2 949	-1 888
Eroanalyysi (netto)		
Tytäryhtiöiden poikkeavien verokantojen vaikutukset	-56	-76
Vähennyskeltottomien erien verovaikutus yksikön verokannalla	-241	-421
Verovapaiden erien verovaikutus yksikön verokannalla	190	481
Aikaisempien tilikausien verojen oikaisut	-166	97
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö	127	54
Tilikauden tappioista kirjaamaton vero	-78	-67
Muu veroero	13	-18
Verokulu	-3 160	-1 838

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verokulut (-) / tuotot (+)

1 000 EUR	2017			2016		
	Ennen veroja	Verokulu / -tuotto	Verojen jälkeen	Ennen veroja	Verokulu / -tuotto	Verojen jälkeen
Käyvän arvon muutos myytävissä olevat sijoitukset	11	-2	9	-7	2	-6
Ulkomaisen tytäryhtiön nettosijoituksen suojaus	0	0	0	103	-21	82
Muuntoerot	-727	0	-727	-1 157	0	-1 157
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	-716	-2	-718	-1 061	-19	-1 080

19 OSAKEKOHTAINEN TULOS

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto tilikauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla.

Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa otetaan huomioon mahdollinen osakepalkkioista aiheutuva laimennusvaikutus.

	2017	2016
Tilikauden voitto (1 000 EUR)	11 586	7 604
Määräysvallattomien omistajien osuus tuloksesta (1 000 EUR)	-115	-168
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto (1 000 EUR)	11 470	7 436
Osakkeiden osakeantioikaistun lukumäärän painotettu keskiarvo (1 000 kpl)	24 663	22 855
Laimentamaton osakekohtainen tulos (EUR/osake)	0,47	0,33
Osakkeiden lukumäärän (1 000 kpl) painotettu keskiarvo laimennusvaikutuksella oikaistun osakekohtaisen tuloksen laskemista varten	24 663	22 855
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (EUR/osake)	0,47	0,33

20 AINEELLISET HYÖDYKKEET

Aineelliset hyödykkeet 2017

1 000 EUR	Maa- ja vesialueet	Koneet ja kalusto	Koneet ja kalusto, rahoitusleasing	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	19	12 954	7 639	842	21 455
Muuntoerot	0	-116	-32	-3	-151
Tytäryritysten hankinta	0	54	0	0	54
Lisäykset	0	831	1 368	53	2 253
Siirrot erien välillä	0	17	0	0	17
Vähennykset	0	-31	-8	0	-39
Hankintameno 31.12.	19	13 710	8 967	892	23 589
Kertyneet poistot 1.1.	0	-11 250	-6 551	-743	-18 545
Muuntoerot	0	107	26	2	135
Siirtojen kertyneet poistot	0	3	8	0	11
Tilikauden poisto	0	-711	-921	-35	-1 667
Kertyneet poistot 31.12.	0	-11 851	-7 438	-776	-20 065
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	19	1 860	1 529	116	3 524

Aineelliset hyödykkeet 2016

1 000 EUR	Maa- ja vesialueet	Koneet ja kalusto	Koneet ja kalusto, rahoitusleasing	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	19	11 760	7 022	832	19 633
Muuntoerot	0	-125	-33	-2	-160
Tytäryritysten hankinta	0	722	0	0	722
Lisäykset	0	709	691	18	1 418
Siirrot erien välillä	0	-89	0	0	-89
Vähennykset	0	-21	-41	-6	-69
Hankintameno 31.12.	19	12 954	7 639	842	21 454
Kertyneet poistot 1.1.	0	-10 910	-5 832	-713	-17 454
Muuntoerot	0	114	25	1	140
Yritysostojen kertyneet poistot	0	-38	0	0	-38
Siirtojen kertyneet poistot	0	150	0	0	150
Vähennysten kertyneet poistot	0	23	41	0	64
Tilikauden poisto	0	-589	-786	-31	-1 406
Kertyneet poistot 31.12.	0	-11 250	-6 551	-743	-18 544
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	19	1 705	1 087	98	2 910

21 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomat hyödykkeet 2017

1 000 EUR	Aineettomat oikeudet	Sisäisesti kehitetyt aineettomat hyödykkeet	Muut aineettomat hyödykkeet	Muut aineettomat hyödykkeet, rahoitusleasing	Ennakkomaksut	Liikearvo	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	11 689	2 581	20 237	2 293	73	58 128	95 002
Muuntoerot	-80	0	-66	-9	0	-811	-965
Tytäryritysten hankinta	21	0	0	0	0	1 697	1 718
Lisäykset	615	405	975	1 364	201	0	3 560
Siirrot erien välillä	29	0	0	0	-34	0	-5
Vähennykset	-5	-18	0	0	0	0	-23
Hankintameno 31.12.	12 270	2 968	21 146	3 649	240	59 014	99 286
Kertyneet poistot 1.1.	-10 374	-1 480	-5 093	-1 891	0	0	-18 839
Muuntoerot	59	0	32	8	0	0	99
Tilikauden poisto	-683	-361	-1 903	-711	0	0	-3 659
Kertyneet poistot 31.12.	-10 998	-1 841	-6 964	-2 595	0	0	-22 398
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	1 271	1 127	14 181	1 055	240	59 014	76 888

Aineettomat hyödykkeet 2016

1 000 EUR	Aineettomat oikeudet	Sisäisesti kehitetyt aineettomat hyödykkeet	Muut aineettomat hyödykkeet	Muut aineettomat hyödykkeet, rahoitusleasing	Ennakkomaksut	Liikearvo	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	11 212	1 799	9 610	2 000	106	42 734	67 461
Muuntoerot	-48	0	-56	-10	0	-971	-1 085
Tytäryritysten hankinta	189	175	10 682	0	0	16 365	27 411
Lisäykset	513	393	0	304	73	0	1 283
Siirrot erien välillä	-177	222	0	0	-106	0	-60
Vähennykset	0	-8	0	-1	0	0	-9
Hankintameno 31.12.	11 689	2 581	20 237	2 293	73	58 128	95 002
Kertyneet poistot 1.1.	-9 485	-1 130	-3 176	-1 519	0	0	-15 311
Muuntoerot	31	0	21	9	0	0	60
Yritystojen kertyneet poistot	-114	-27	0	0	0	0	-142
Siirtojen kertyneet poistot	-37	0	0	0	0	0	-37
Tilikauden poisto	-768	-322	-1 938	-381	0	0	-3 409
Kertyneet poistot 31.12.	-10 374	-1 480	-5 093	-1 891	0	0	-18 839
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	1 315	1 101	15 144	402	73	58 128	76 163

22 MYYTÄVISSÄ OLEVAT SIIJOITUKSET

1 000 EUR	2017	2016
Hankintameno 1.1.	680	687
Käyvän arvon arvostus	11	-7
Hankintameno 31.12.	691	680

23 ARVONALENTUMISTESTAUS

Liikearvot on kohdistettu arvonalentumistestausta varten rahavirtaa tuottaville yksiköille. Arvonalentumistestauksessa kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritelty käyttöarvoon perustuen. Arvonalentumistestaus on tehty tilikauden 2017 viimeisellä vuosineljänneksellä vuoden 2018 budjetin laatimisen jälkeen, ja se perustuu 30.9.2017 kirjattuun liikearvon määrään. Rahavirtalaskelmissa otetaan ensimmäisen vuoden osalta huomioon budjettien mukaiset verojen jälkeiset rahavirrat ja seuraavien viiden vuoden osalta muiden konsernin johdon hyväksymien laskelmien mukaiset verojen jälkeiset rahavirrat. Lisäksi johto arvioi markkinakysyntää ja -ympäristöä ja vertaa arvioitaan ulkopuolisiin tietolähteisiin. Rahavirtoja määritettäessä ennakoidaan tuotto- ja hintakehitystä, kustannuksia, käyttö pääomatarvetta sekä investointeja. Ennakoinnin perustana johto on käyttänyt aiempaa kehitystä sekä johdon oletuksia markkinoiden kehittymisestä.

Keskeiset oletukset käyttöarvon määrittelemiseksi	2017	2016
Kokonaiskasvu-% 2–5 vuoden ajalle		
Suomi	1,0 %	1,0 %
Ruotsi	2,0 %	2,0 %
Kiina	5,0 %	5,0 %
Alankomaat ja Saksa	1,0 %	1,0 %
Kasvu-% 5 vuoden jälkeen	1,0 %	1,0 %
Diskonttokorko, ennen veroja		
Suomi	10,4 %	6,9 %
Ruotsi	10,2 %	7,3 %
Kiina	11,9 %	10,2 %
Alankomaat ja Saksa	9,7 %	7,3 %
Diskonttokorko, verojen jälkeen		
Suomi	8,4 %	5,5 %
Ruotsi	8,1 %	5,7 %
Kiina	9,1 %	7,6 %
Alankomaat ja Saksa	7,6 %	5,5 %

Kerrytettävissä olevaa rahamäärää verrataan rahavirtaa tuottavan yksikön kirjanpitoarvoon. Arvonalentuminen kirjataan tuloslaskelmaan, jos kerrytettävissä oleva rahamäärä on pienempi kuin kirjanpitoarvo. Päätyneen tilikauden aikana ei ole kirjattu arvonalentumistappioita.

Diskonttauskorko on määritetty keskimääräisen painotetun pääomakustannuksen (WACC) avulla, joka kuvaa oman ja vieraan pääoman kokonaiskustannusta. Käytetty diskonttauskorko on pääomakustannuksen painotettu keskiarvo verojen jälkeen. Diskonttauskorko perustuu sen maan 10–30 vuoden valtionobligation korkoon, missä arvonalentumistestauksen kohteena oleva rahavirtaa tuottava yksikkö pääasiallisesti toimii. Koroissa on huomioitu yleinen markkinariski sekä kunkin rahavirtaa tuottavan yksikön liiketoimintariski.

Liikearvotestaus on tehty niille rahavirtaa tuottaville yksiköille, joihin kohdistuu liikearvoa. Liikearvo kohdistetaan alimmalle sellaiselle tasolle, jolla liikearvoa seurataan sisäistä johtamista varten, ja joka on enintään niin laaja kuin yksittäinen toimintasegmentti.

Arvonalentumistestaus on suoritettu seuraaville rahavirtaa tuottaville yksiköille, joihin kohdistuu liikearvoa:

1 000 000 EUR	2017	2016
Ruotsi	23,4	22,6
Suomi	31,5	29,8
Kiina	1,9	2,0
Alankomaat ja Saksa	2,8	3,1
Yhteensä	59,5	57,4

Herkkyysanalyysi

Kerrytettävissä olevat rahamäärät ylittävät testattavien omaisuuserien kirjanpitoarvot seuraavasti:

1 000 000 EUR	2017	2016
Ruotsi	16,0	14,7
Suomi	69,9	104,3
Kiina	5,1	2,5
Alankomaat ja Saksa	6,9	16,0
Yhteensä	97,9	137,5

Arvonalentumistestauksen yhteydessä on suoritettu herkkyyssanalysejä seuraavien muuttujien osalta:

- 0-kasvu liikevaihdossa
- kannattavuustason (EBIT) alentuminen neljällä prosenttiyksiköllä
- diskonttaus korkokannan nousu neljällä prosenttiyksiköllä

Kannattavuustason alentuminen neljällä prosenttiyksiköllä johtaisi 6,0 miljoonan euron arvonalentumiskirjaukseen Ruotsin osalta.

Johdon käsityksen mukaan muiden herkkyyssanalyysissä käytettyjen muuttujien toteutuminen ei johtaisi arvonalentumisiin rahavirtaa tuottavissa yksiköissä.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä Ruotsissa, 41,7 miljoonaa euroa, ylittää kirjanpitoarvon 16,0 miljoonalla eurolla. Kerrytettävissä oleva rahamäärä ja kirjanpitoarvo olisivat samansuuruiset, mikäli kannattavuustaso alentuisi 2,9 prosenttiyksiköllä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä Suomessa, 107,4 miljoonaa euroa, ylittää kirjanpitoarvon 69,9 miljoonalla eurolla. Kerrytettävissä oleva rahamäärä ja kirjanpitoarvo olisivat samansuuruiset, mikäli kannattavuustaso alentuisi 4,4 prosenttiyksiköllä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä Kiinassa, 8,6 miljoonaa euroa, ylittää kirjanpitoarvon 5,1 miljoonalla eurolla. Kerrytettävissä oleva rahamäärä ja kirjanpitoarvo olisivat samansuuruiset, mikäli kannattavuustaso alentuisi 4,9 prosenttiyksiköllä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä Alankomaissa ja Saksassa, 13,2 miljoonaa euroa, ylittää kirjanpitoarvon 6,9 miljoonalla eurolla. Kerrytettävissä oleva rahamäärä ja kirjanpitoarvo olisivat samansuuruiset, mikäli kannattavuustaso alentuisi 4,6 prosenttiyksiköllä. Muu todennäköinen muutos herkkyyssanalyysissä käytetyissä muuttujissa ei johtaisi kerrytettävissä olevan rahamäärän ja kirjanpitoarvon samansuuruuteen rahavirtaa tuottavissa yksiköissä.

24 VAIHTO-OMAISUUS

1 000 EUR	2017	2016
Vaihto-omaisuus tilikauden alussa	255	0
Yritysjärjestelyissä hankittu vaihto-omaisuus	0	253
Tuloslaskelmaan kirjattu vaihto-omaisuuden arvon muutos	-5	3
Yhteensä	250	255

25 MYYNTISAAMISET JA MUUT SAAMISET

1 000 EUR	2017	2016
Myyntisaamiset	30 905	31 423
Luottotappiovaraus	-251	-167
Muut saamiset	362	416
Siirtosaamiset	21 491	17 508
Yhteensä	52 507	49 180

Siirtosaamisten olennaisimmat erät

Jaksotetut henkilöstökulut	10	10
Ennakolta maksetut toimitilavuokrat	203	185
Ennakolta maksetut leasing-vuokrat	145	96
Muut siirtosaamiset myynneistä	19 246	15 617
Muut siirtosaamiset kuluista	1 887	1 601
Yhteensä	21 491	17 508

Myyntisaamisten ikäjakauma

Erääntymätön	25 381	24 929
Erääntynyt 1-30 pv	3 130	3 558
Erääntynyt 31-60 pv	701	1 610
Erääntynyt 61-90 pv	377	448
Erääntynyt 91-120 pv	168	331
Erääntynyt yli 120 pv	1 148	546
Yhteensä	30 905	31 423

Luottotappiovarausten ikäjakauma

Erääntynyt 31-60 pv	0	0
Erääntynyt yli 120 pv	-251	-167
Yhteensä	-251	-167

Luottotappiovarauksia koskevan vähennystilin muutokset:

1.1.	-167	-302
Luottotappiovarausten vähennys (+) / lisäys (-)	-84	135
31.12.	-251	-167

Saatavien jakauma valuutoittain

EUR	36 510	37 864
SEK	11 158	8 391
CNY	2 285	1 568
PLN	2 227	892
Muut valuutat	327	466
Yhteensä	52 507	49 180

26 TILIKAUDEN VEROTETTAVAAN TULOON PERUSTUVAT VEROSAAMISET

1 000 EUR	2017	2016
Tuloverosaaminen	326	139
Yhteensä	326	139

27 RAHAVARAT

1 000 EUR	2017	2016
Rahat ja pankkisaamiset	10 074	4 750
Yhteensä	10 074	4 750

Rahavarat taseessa vastaavat konsernin rahavirtalaskelman mukaisia rahavaroja.

28 OMAA PÄÄOMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Oma pääoma

Oma pääoma koostuu osakepääomasta, ylikurssirahastosta, sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta, omista osakkeista, muuntoeroista, muista rahastoista, kertyneistä voittovaroista ja määräysvallattomien omistajien osuudesta. Muuntoerot sisältävät ulkomaisten tytäryhtiöiden tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot sekä ulkomaiseen tytäryhtiöön tehdyn nettosijoituksen suojauksen. Muut rahastot sisältää käyvän arvon rahaston, joka käsittää myytävissä olevien rahoitusvarojen 228 tuhannen euron (2016: 219 tuhannen euron) kertyneet arvonmuutokset.

Osakkeet ja osakepääoma

Etteplan Oyj:n kauppakasteriin merkitty ja täysin maksettu osakepääoma tilikauden lopussa oli 5 000 000,00 euroa ja osakemäärä 24 771 492 (2016: 24 771 492) kappaletta. Tilikaudella ei tapahtunut muutoksia osakepääomassa. Yhtiöllä on yksi osakesarja. Kukin osake oikeuttaa äänestämään yhtiökokouksessa yhdellä äänellä ja antaa saman oikeuden osinkoon.

Osakkeet on listattu NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä tunnuksella

ETTE. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa, eikä enimmäisosakemäärää ole rajoitettu. Kaikki liikkeelle lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Yhtiön hallussa 31.12.2017 oli 34 690 (2016: 235 892) kappaletta omia osakkeita.

Hallituksen valtuudet omien osakkeiden hankkimiseen ja luovuttamiseen sekä osakepääoman korottamiseen uusmerkinnällä on esitetty kohdassa Osakkeet ja osakkeenomistajat.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2017 jaetaan osinkoa 0,23 euroa osakkeelta.

29 OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Etteplan Oyj:n hallitus päätti 12.2.2014 uudesta Yhtiön toimitusjohtajan osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Uudessa sitouttavassa osakepalkkiojärjestelmässä oli yksi kolmen vuoden sitouttamisjakso. Järjestelmässä mahdollinen palkkio oli sidottu toimitusjohtajan toimitusjohtajan voimassaoloon. Sitouttamisjakson palkkio maksettaisiin helmikuussa 2017 osittain Yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Yhtiö maksaisi palkkiosta toimitusjohtajalle aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut.

Etteplan Oyj:n hallitus päätti 3.6.2014 uuden osakepohjaisen kannustinjärjestelmän perustamisesta konsernin avainhenkilöille. Järjestelmässä oli yksi ansaintajakso, joka sisälsi kalenterivuodet 2014–2016. Järjestelmän ansaintakriteerit olivat Etteplan-konsernin liikevaihdon kasvu ja omistaja-arvon kehittyminen (Total Shareholder Return, TSR). Järjestelmän kohderyhmään kuului noin 15 henkilöä. Järjestelmästä maksettavat palkkiot vastaisivat yhteensä enintään noin 450 000 Etteplan Oyj:n osakkeen arvoa (sisältäen myös rahana maksettavan osuuden). Palkkioina mahdollisesti luovutettavat osakkeet jaettaisiin Yhtiön omistamista osakkeista tai markkinoilta hankittavista Yhtiön osakkeista.

Etteplanin hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunta päätti 20.4.2016, että Osakeannin toteutuessa toimitusjohtajalle ja Etteplanin avainhenkilöille suunnattuja osakepohjaisia kannustinjärjestelmiä muutettaisiin. Järjestelmistä maksettavien osakkeiden määrää korotettaisiin kertoimella 1,05, joka vastaa 6.4. – 6.5.2016 Etteplanin osakkeen päätöskurssien kaupankäynnillä painotettua keskiarvoa jaettuna TERP-alennuksen (Theoretical Ex-Rights Price)

sisältävällä osakekurssilla. Palkkioina mahdollisesti luovutettavat osakkeet jaettaisiin Yhtiön omistamista osakkeista tai markkinoilta hankittavista Yhtiön osakkeista.

Etteplanin hallitus päätti 9.2.2017 kokouksessaan luovuttaa toimitusjohtajalle 26 263 yhtiön osaketta edellä kuvatus kannustinjärjestelmän ehtojen mukaisesti. Osakkeiden luovutuspäivä oli 28.2.2017.

Etteplanin hallitus päätti 9.2.2017 kokouksessaan luovuttaa yhtiön avainhenkilöille yhteensä 169 939 yhtiön osaketta edellä kuvatus kannustinjärjestelmän ehtojen mukaisesti. Osakkeiden luovutuspäivä oli 28.4.2017.

Etteplanin pitkän aikavälin kasvun ja muiden tavoitteiden saavuttamisen edistämiseksi Etteplan Oyj:n hallitus päätti 31.5.2017 uuden osakepohjaisen kannustinjärjestelmän perustamisesta konsernin avainhenkilöille. Järjestelmän tarkoituksena on yhdistää omistajien ja avainhenkilöiden tavoitteet yhtiön arvon kasvattamiseksi sekä sitouttaa avainhenkilöt yhtiöön ja tarjota heille kilpailukykyinen yhtiön osakkeiden omistukseen perustuva palkkiojärjestelmä. Järjestelmässä on yksi ansaintajakso, joka sisältää kalenterivuodet 2017–2019. Järjestelmän ansaintakriteerit ovat Etteplan-konsernin liikevaihdon kasvu ja omistaja-arvon kehittyminen (Total Shareholder Return, TSR). Mahdollinen palkkio maksetaan osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Rahana maksettavalla osuudella pyritään kattamaan avainhenkilölle palkkiosta aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut. Järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 20 henkilöä. Järjestelmästä maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään noin 260 000 Etteplan Oyj:n osakkeen arvoa (sisältäen myös rahana maksettavan osuuden). Palkkioina mahdollisesti luovutettavat osakkeet jaetaan yhtiön omistamista osakkeista tai markkinoilta hankittavista yhtiön osakkeista, joten kannustinohjelmalla ei ole osakkeen arvoa laimentavaa vaikutusta.

Luovutettavaksi tulevien osakkeiden lukumäärä tilinpäätöshetkellä oli 80 925 kappaletta. Avainhenkilöiden työsuorituksen käypä arvo määritetään epäsuorasti, käyttämällä Yhtiön osakkeen käypää arvoa. Käypä arvo tilinpäätöshetkellä oli 7,78 euroa. Tulevia osinkoja tai osakkeiden muita ominaisuuksia ei huomioida käyvän arvon määrittämisessä.

Osakeperusteisia maksuja sisältyy henkilöstökuluihin:

1 000 EUR	2017	2016
-----------	------	------

Osakkeina suoritettavat	0	0
Osakkeina suoritettavat	208	328
Yhteensä	208	328
Rahana suoritettu osuus, verot ja veronluonteiset maksut	72	0
Rahana suoritettava osuus, verot ja veronluonteiset maksut	233	695
Yhteensä	305	695

30 KOROLLISET VELAT

1 000 EUR	2017	2016
Pitkäaikaiset		
Lainat rahoituslaitoksilta	18 300	23 262
Rahoitusleasing-velat	1 334	545
Yhteensä	19 634	23 807

Pitkäaikaisten lainojen jakauma valuutoittain

EUR	19 634	23 773
CNY	0	34
Yhteensä	19 634	23 807

1 000 EUR	2017	2016
Lyhytaikaiset		
Lainat rahoituslaitoksilta	14 050	9 475
Rahoitusleasing-velat	1 279	987
Yhteensä	15 329	10 461

Lyhytaikaisten lainojen jakauma valuutoittain

EUR	12 625	7 507
CNY	2 704	2 954
Yhteensä	15 329	10 461

31 RAHOITUSLEASING-VELKOJEN ERÄÄNTYMISAJAT

1 000 EUR	2017	2016
Vähimmäisvuokrat		
Alle yhden vuoden sisällä	1 385	1 220
Yhtä vuotta pidemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	1 288	685
Yhteensä	2 673	1 905
Tulevaisuudessa kertyvät rahoituskulut	-62	-38
Rahoitusleasing-vuokrien nykyarvo	2 612	1 866

Nykyarvon erääntyminen

Alle yhden vuoden sisällä	1 340	1 191
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluttua	1 271	676
Yhteensä	2 612	1 866

Rahoitusleasing-velkojen efektiivisten korkokantojen painotettu keskiarvo vuonna 2017 oli 2,6 % (2016: 2,8 %).

32 MUUT PITKÄAIKAISET VELAT

1 000 EUR	2017	2016
Tytäryhtiöiden hankintavelka	653	615
Eläkevelat	7	25
Muut pitkäaikaiset velat	39	9
Yhteensä	700	649

Velkojen jakauma valuutoittain

EUR	692	641
SEK	7	8
Yhteensä	700	649

33 OSTOVELAT JA MUUT VELAT

1 000 EUR	2017	2016
Saadut ennakot	2 057	2 642
Ostovelat muille	9 312	8 013
Siirtovelat	23 563	20 311
Verovelat	7 057	6 973
Tytäryhtiöiden hankintavelka	715	1 475
Muut velat	3 019	3 099
Yhteensä	45 724	42 513

Siirtovelkojen olennaisimmat erät

Korkovelat	78	68
Jaksotetut henkilöstökulut	22 157	19 030
Muut lyhytaikaiset siirtovelat kuluista	1 328	1 213
Yhteensä	23 563	20 311

Velkojen jakauma valuutoittain

EUR	35 504	33 829
SEK	8 234	7 045
CNY	1 116	856
PLN	808	677
Muut valuutat	62	106
Yhteensä	45 724	42 513

34 TILIKAUDEN VEROTETTAVAAN TULOON PERUSTUVAT VEROVELAT

1 000 EUR	2017	2016
Tuloverovelka	1 675	982
Yhteensä	1 675	982

35 LASKENNALLISET VEROT

Laskennalliset verot 2017

Laskennallisten verosaamisten erittely

1 000 EUR	1.1.2017	Muuntoero	Kirjattu tulos-laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Yritys-järjestelyt	31.12.2017
Muut jaksotuserot	365	0	-286	0	0	79
Yhteensä	365	0	-286	0	0	79

Laskennallisten verovelkojen erittely

1 000 EUR	1.1.2017	Muuntoero	Kirjattu tulos-laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Yritys-järjestelyt	31.12.2017
Vapaaehtoiset varaukset	277	-7	22	0	0	291
Aineettomat hyödykkeet yritysjärjestelyissä	2 856	-5	-301	0	205	2 755
Muut jaksotuserot	160	-5	241	0	0	396
Yhteensä	3 293	-18	-38	0	205	3 442

Laskennalliset verot 2016

Laskennallisten verosaamisten erittely

1 000 EUR	1.1.2016	Muuntoero	Kirjattu tulos-laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Yritys-järjestelyt	31.12.2016
Muut jaksotuserot	161	0	204	0	0	365
Yhteensä	161	0	204	0	0	365

Laskennallisten verovelkojen erittely

1 000 EUR	1.1.2016	Muuntoero	Kirjattu tulos-laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Yritys-järjestelyt	31.12.2016
Vapaaehtoiset varaukset	215	-7	70	-1	0	277
Aineettomat hyödykkeet yritysjärjestelyissä	1 403	-8	-373	0	1 833	2 856
Muut jaksotuserot	136	0	24	0	0	160
Yhteensä	1 754	-15	-279	-1	1 833	3 293

31.12.2017 konsernilla oli 1 606 tuhatta euroa (2016: 1 441 tuhatta euroa) vahvistettuja tappioita, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista. Tappioilla ei ole eräpäivää.

36 MUUT PITKÄAIKAISET SAAMISET

1 000 EUR	2017	2016
Eläkejärjestelyihin liittyvät saamiset	0	8
Muut pitkäaikaiset saamiset	88	33
Yhteensä	88	41

37 MÄÄRÄYSVALLATTOMIEN OMISTAJIEN OSUUDEN HANKINTA

Konserni hankki 30 prosentin lisäosuuden Etteplan Vataple Technology Centre, Ltd -tytäryhtiöstään elokuussa 2017, kasvat- taen omistusosuutensa 100 prosenttiin. Hankinnasta kirjattiin 273 tuhannen euron vähennys määräysvallattomien omistajien osuuteen sekä 1 671 tuhannen euron vähennys emoyhtiön omista- jille kuuluviin kertyneisiin voittovaroihin.

1 000 EUR	2017
Määräysvallattomien omistajien osuus ennen hankintaa	273
Määräysvallattomille omistajille maksettu kauppahinta	-1 945
Emoyhtiön omistajille kuuluvan oman pääoman vähennys	-1 671

38 VAKUUKSET JA VASTUUSITOUMUKSET

1 000 EUR	2017	2016
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Yrityskiinnitykset	320	320
Pantatut osakkeet	120	120
Muut annetut vakuudet	100	0
Muista vuokrasopimuksista maksettavat määrät		
Erääntyy alle vuoden kuluessa	3 382	3 499
Erääntyy 1–5 vuoden kuluttua	3 815	4 603
Vastuut ja vakuudet yhteensä	7 736	8 542

39 LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Konsernin lähipiiriin luetaan henkilöt, joilla on konsernissa mää- räysvalta, yhteinen määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta sekä konsernin johtoon kuuluvat avainhenkilöt, joita ovat hallituksen ja johtoryhmän jäsenet mukaan lukien toimitusjohtaja. Muina lähipii- riin kuuluvina yhtiöinä pidetään yhtiöitä, jotka ovat edellä mainit- tujen henkilöiden määräysvallassa tai yhteisessä määräysvallassa. Yhtiön lähipiiriin kuuluu lisäksi lopullista määräysvaltaa käyttävä Ingman Group Oy Ab ja sen konserniyritykset.

Lähipiiriliiketoimet on hinnoiteltu konsernin normaalien hinnoit- teluperusteiden ja hankintaehtojen mukaisesti.

Konsernin emo- ja tytäryhtiösuhteet 31.12.2017

Yhtiö	Kotipaikka	Konsernin omistusosuus
Emoyhtiö Etteplan Oyj	Vantaa, Suomi	
Etteplan Design Center Oy	Hollola, Suomi	100 %
Espotel Oy	Espoo, Suomi	100 %
Etteplan Poland sp.z.o.o.	Wroclaw, Puola	100 %
Soikea Solutions Oy	Jyväskylä, Suomi	100 %
SDS Aura Oy	Aura, Suomi	100 %
Sorona Innovation AB	Lund, Ruotsi	100 %
Etteplan Sweden AB	Västerås, Ruotsi	100 %
Etteplan Technology Centre Ltd	Kunshan, Kiina	100 %
Etteplan Consulting (Shanghai) Co., Ltd.	Shanghai, Kiina	100 %
Etteplan Venlo B.V.	Venlo, Alankomaat	100 %
Etteplan B.V.	Eindhoven, Alankomaat	100 %
Etteplan Netherlands B.V.	Eindhoven, Alankomaat	100 %
Etteplan Deutschland GmbH	Neukirchen-Vlyun, Saksa	100 %
Etteplan Tedopres Inc.	Austin, Yhdysvallat	100 %

Lähipiirin kanssa toteutuivat seuraavat liiketapahtumat

1 000 EUR	2017	2016
Palveluiden myynnit ja ostot sekä niistä johtuvat saamiset ja velat		
Palveluiden myynnit muille lähipiiriin kuuluville yhtiöille	479	217
Palveluiden ostot muilta lähipiiriin kuuluvilta yhtiöiltä	202	36
Myyntisaamiset muilta lähipiiriin kuuluvilta yhtiöiltä	82	152
Ostovelat muille lähipiiriin kuuluville yhtiöille	105	5

1 000 EUR	2017	2016
Lähipiiriin kuuluvilta osapuolilta saadut lainat		
Vuoden alussa	0	0
Ingman Group Oy Ab:ltä nostettu laina	0	10 000
Korot	0	28
Muunto osakkeiksi	0	-9 807
Takaisinmaksut	0	-221
Vuoden lopussa	0	0

Johdon henkilöstöetuudet

Etteplan Oyj:n johto koostuu hallituksesta, toimitusjohtajasta sekä johtoryhmän jäsenistä.

Maksetut palkat, palkkiot ja luontoisedut

1 000 EUR	2017	2016
Hallituksen jäsenet		
Robert Ingman, puheenjohtaja	61	63
Cristina Andersson (4.4.2017 alkaen)	22	0
Matti Huttunen	30	29
Pertti Nupponen (4.4.2017 asti)	8	29
Teuvo Rintamäki (4.4.2017 asti)	7	29
Leena Saarinen	33	38
Mikko Tepponen (4.4.2017 alkaen)	22	0
Patrick von Essen	30	29
	216	217

Toimitusjohtaja sekä muu johtoryhmä

Juha Näkki, maksetut palkat, palkkiot ja luontoisedut	1 728	435
Juha Näkki, lakisääteiset eläkemenot	192	74
Muu johtoryhmä, maksetut palkat, palkkiot ja luontoisedut	2 496	1 273
Muu johtoryhmä, lakisääteiset eläkemenot	306	249
Yhteensä	4 938^{*)}	2 248

^{*)} Toimitusjohtajan ja muun johtoryhmän vuoden 2017 palkkasummat sisältävät vuosilta 2014–2016 kertyneet kertaluonteiset osakepalkkiot.

Yhtiökokous päättää vuosittain hallituksen jäsenten palkkion.

Optiot yrityksen johdolle

Yhtiön johdolle ei ole vuoden 2017 aikana myönnetty osakeoptioita.

40 TILINPÄÄTÖSPÄIVÄN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Etteplan osti 5.2.2018 Koodain Solutions Oy:n. Sen 11 asian-tuntijaa siirtyvät Etteplanin palvelukseen vanhoina työntekijöinä. Hankinnalla ei ole olennaista vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan tai tilinpäätöksessä esitettyihin lukuihin tai laskelmiin.

Yhtiön johdolla ei ole tiedossaan sellaisia tilinpäätöspäivän jälkeisiä tapahtumia, joilla olisi olennainen vaikutus konsernin taloudelliseen asemaan tai tilinpäätöksessä esitettyihin lukuihin tai laskelmiin.

41 TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

1 000 EUR, tilikausi 1.1.-31.12.	2017 IFRS	2016 IFRS	2015 IFRS
Liikevaihto	214 768	183 938	141 143
Liikevaihdon muutos, %	16,8	30,3	7,0
Operatiivinen liikevoitto	17 163	12 071	9 540
% liikevaihdosta	8,0	6,6	6,8
Liikevoitto (EBIT)	15 484	10 131	8 594
% liikevaihdosta	7,2	5,5	6,1
Tulos ennen veroja ja määräysvallattomien omistajien osuutta	14 745	9 441	7 933
% liikevaihdosta	6,9	5,1	5,6
Tilikauden tulos	11 586	7 604	6 189
Oman pääoman tuotto, %	20,9	17,4	19,5
ROCE, %	17,8	14,8	17,4
Omavaraisuusaste, %	40,7	40,0	37,8
Bruttoinvestoinnit	7 589	30 186	9 867
% liikevaihdosta	3,5	16,4	7,0
Nettovelkaantumisaste, %	43,0	55,9	41,6
Henkilöstö keskimäärin	2 711	2 407	1 948
Henkilöstö kauden lopussa	2 802	2 545	2 074
Palkat ja palkkiot	144 965	129 172	101 452

42 OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

Tilikausi 1.1.-31.12.	2017 IFRS	2016 IFRS	2015 IFRS
Osakekohtainen tulos, EUR	0,47	0,33	0,28 ^{*)}
Osakekohtainen oma pääoma, EUR	2,34	2,14	1,73
Osakekohtainen osinko, EUR (Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle)	0,23	0,16	0,15
Osinko osakekohtaisesta tuloksesta, %	49	49	54 ^{*)}
Efekttiivinen osinkotuotto, %	3,0	2,9	3,1
P/E-luku, EUR	16,6	17,2	17,5 ^{*)}
Osakkeen kurssikehitys:			
alin kurssi	5,56	3,81	3,00
yllin kurssi	9,49	5,90	4,93
keskikurssi	7,40	5,04	4,11
päätöskurssi	7,78	5,58	4,90
Osakekannan markkina-arvo, 1 000 EUR	192 450	136 909	99 672
Osakkeiden vaihto, 1 000 kpl	1 660	1 863	1 033
Osakkeiden vaihto, %	7	8	5
Osakkeiden osakeantioikaistu keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana, 1 000 kpl	24 663	22 855	21 562 ^{*)}
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa, 1 000 kpl	24 771	24 771	20 341

^{*)} Vertailukauden tunnusluvut ovat osakeantioikaistuja. Osakeantikerroin oli 1,050.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Orgaaninen kasvu	=	$\frac{(\text{Liikevaihto tarkasteluvuonna} - \text{liikevaihto vertailuvuonna} - \text{hankitun yhtiön tuottama liikevaihto tarkasteluvuonna}) \times 100}{\text{Liikevaihto vertailuvuonna}}$
Operatiivinen liikevoitto	=	Liikevoitto (EBIT) + yritysjärjestelyjen käyvän arvon arvostusten poistot +/- ehdollisten velkojen arvostuksen muutos
Oman pääoman tuotto-% (ROE)	=	$\frac{\text{Tilikauden voitto} \times 100}{\text{Oma pääoma yhteensä, keskiarvo}}$
Sitoutuneen pääoman tuotto-% (ROCE), ennen veroja	=	$\frac{(\text{Voitto ennen veroja} + \text{Rahoituskulut}) \times 100}{(\text{Oma pääoma ja velat yhteensä} - \text{korottomat velat}), \text{keskiarvo}}$
Omavaraisuusaste (%)	=	$\frac{(\text{Oma pääoma yhteensä}) \times 100}{\text{Oma pääoma ja velat yhteensä} - \text{saadut ennakot}}$
Nettovelkaantumisaste (%)	=	$\frac{(\text{Korolliset velat} - \text{Rahavarat}) \times 100}{\text{Oma pääoma yhteensä}}$
Osakekohtainen tulos	=	$\frac{(\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva Tilikauden voitto}) \times 100}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana}}$
Osakekohtainen oma pääoma	=	$\frac{\text{Oma pääoma yhteensä}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Osakekohtainen osinko	=	$\frac{\text{Tilikauden osinko}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden aikana}}$
Osinko tuloksesta (%)	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko} \times 100}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Efektiiivinen osinkotuotto (%)	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko} \times 100}{\text{Osakeantioikaistu tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}}$
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku)	=	$\frac{\text{Osakeantioikaistu tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Osakkeen kurssikehitys	=	Kultakin tilikaudelta esitetään osakeantioikaistu alin ja ylin kurssi varsinaisessa kaupankäynnissä sekä tilikauden keskikurssi osakeantioikaistuna. keskikurssi = $\frac{\text{osakkeen euromääräinen kokonaisvaihto}}{\text{vaihdettujen osakkeiden lukumäärä tilikauden aikana}}$
Osakekannan markkina-arvo	=	Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä tilinpäätöspäivänä x tilikauden viimeinen kaupantekokurssi
Osakkeiden vaihdon kehitys lukumääränä ja prosentteina	=	Osakkeiden vaihdon kehitys ilmoitetaan tilikauden aikana vaihdettujen osakkeiden lukumääränä sekä sen prosentuaalisena osuutena osakesarjan kaikkien osakkeiden keskimääräisestä lukumäärästä tilikauden aikana.

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA

1 000 EUR	Liite	1.1.-31.12.2017 FAS	1.1.-31.12.2016 FAS
Liikevaihto	1	9 567	8 017
Liiketoiminnan muut tuotot	2	32	241
Henkilöstökulut	3	-3 425	-3 618
Poistot ja arvonalentumiset	10,11	-612	-577
Liiketoiminnan muut kulut	5	-6 209	-6 316
Liikevoitto/-tappio		-646	-2 254
Rahoitustuotot ja -kulut	6,7	1 261	1 004
Voitto/ -tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		615	-1 250
Tilinpäätössiirrot	8	9 392	6 692
Tuloverot	9	-1 520	-1 078
Tilikauden voitto		8 487	4 365

EMOYHTIÖN TASE

1 000 EUR	Liite	31.12.2017 FAS	31.12.2016 FAS
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	10	2 522	2 469
Aineelliset hyödykkeet	11	29	40
Sijoitukset			
Osuudet saman konsernin yrityksissä	12	85 845	83 296
Muut sijoitukset	12	19	19
Sijoitukset yhteensä		85 864	83 315
Pitkäaikaiset saamiset	13	6 209	6 209
Pysyvät vastaavat yhteensä		94 623	92 033
Vaihtuvat vastaavat			
Lyhytaikaiset saamiset	14	16 753	12 659
Rahat ja pankkisaamiset	15	6 661	125
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		23 413	12 783
VASTAAVAA YHTEENSÄ		118 036	104 816
VASTATTAVAA			
Oma pääoma			
Osakepääoma	16	5 000	5 000
Ylikurssirahasto	16	6 701	6 701
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	16	18 715	18 715
Omat osakkeet	16	-289	-1 004
Edellisten tilikausien voitto	16	11 009	10 729
Tilikauden voitto	16	8 487	4 365
Oma pääoma yhteensä		49 623	44 505
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	17	250	142
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen vieras pääoma	18	18 653	23 228
Lyhytaikainen vieras pääoma	19	49 509	36 941
Vieras pääoma yhteensä		68 413	60 311
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		118 036	104 816

EMOYHTIÖN RAHAVIRTALASKELMA

1 000 EUR	1.1.-31.12.2017 FAS	1.1.-31.12.2016 FAS
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Asiakkailta saadut maksut	9 489	8 068
Maksut liiketoiminnan kuluista	-9 146	-8 901
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	343	-833
Maksetut korot ja maksut muista rahoituskuluista	-353	-282
Saadut osingot	1 117	1 097
Maksetut välittömät verot	-1 018	-1 175
Liiketoiminnan rahavirta (A)	90	-1 193
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-653	-243
Tytäryhtiöhankinnat	-3 281	-25 512
Tulot ehdollisesta saamisesta	0	215
Myönnettyt lainat	0	-6 209
Konsernitilisaamisten muutos	-1 034	27 030
Investointien rahavirta (B)	-4 967	-4 720
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Osakeannista saadut maksut	0	14 371
Omien osakkeiden hankinta	-262	-693
Lyhytaikaisten lainojen nostot	0	11 450
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-5 418	-20 243
Konsernitilivelkojen muutos	9 157	-28 412
Pitkäaikaisten lainojen nostot	5 000	20 000
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-3 930	-3 046
Konserniavustus	6 700	6 500
Rahoituksen rahavirta (C)	11 248	-74
Rahavarojen muutos (A+B+C) lisäys (+) / vähennys (-)	6 370	-5 986
Rahavarat tilikauden alussa	125	5 958
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	180	153
Rahavarat tilikauden lopussa	6 675	125

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Laatimisperiaatteet

Emoyhtiö Etteplan Oyj:n tilinpäätös laaditaan Suomessa voimassa olevien kirjanpito- ja osakeyhtiölakien säännösten (FAS) mukaisesti.

Tuloutusperiaate

Emoyhtiön tuloutusperiaatteet vastaavat konsernitilinpäätöksen tuloutusperiaatteita. Etteplan Oyj:n liikevaihto koostuu konsernin sisäisistä ohjelmisto- ja hallintoveloituksista.

Tutkimus- ja kehitystoiminnan menot

Tutkimus- ja kehitystoiminnan menot kirjataan kuluksi niiden syntymisvuonna.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat aktivoidaan taseeseen alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja mahdollisilla arvonalentumistappioilla. Suunnitelman mukaiset poistot perustuvat omaisuuserän arvioituun taloudelliseen vaikutusaikaan. Maa-alueilla katsotaan olevan rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika. Muiden pysyvien vastaavien taloudelliset vaikutusajat ovat:

ohjelmistot	5 vuotta
tietokoneet	3 vuotta
toimistokalusteet	5 vuotta
huoneistojen perusparannukset	5 vuotta
liikearvo	5–10 vuotta

Huolto- ja korjauskustannukset kirjataan kuluksi. Merkittävät perusparannusinvestoinnit aktivoidaan ja poistetaan taloudellisena vaikutusaikanaan tuloslaskelmassa. Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden käytöstä poistamisesta ja luovutuksesta syntyneet myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät joko liiketoiminnan muihin tuot- toihin tai kuluihin.

Tuloverot

Tuloslaskelmassa olevat verot sisältävät yrityksen tilikauden verotettavaan tulokseen perustuvat verot ja aikaisempien tilikausien verojen oikaisut. Verotettavaan tuloon perustuvat verot lasketaan tilinpäätöshetkellä voimassaolevalla verokannalla.

Tilinpäätössiirtojen kertymä emoyhtiössä

Koneiden ja kaluston sekä muiden pitkävaikutteisten menojen hyllypoistot ovat yhteensä 1 tuhatta euroa. Hyllypoistoista ei kirjata laskennallista verosaamista.

Eläkejärjestelyt

Emoyhtiön henkilökunnan eläketurva on hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkemenot kirjataan kuluksi kertymis- vuonna.

Leasing-sopimukset

Leasing-sopimuksilla hankitun omaisuuden vuokrat kirjataan ku- luksi vuokra-ajan kuluessa.

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

1 LIIKEVAIHTO

1 000 EUR	2017	2016
Suomi	9 567	8 017

Liikevaihto koostuu Etteplan-konsernin sisäisistä ohjelmisto- ja hallintoveloituksista.

2 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

1 000 EUR	2017	2016
Tulot ehdollisesta saamisesta	0	215
Muut tuotot	32	26
Yhteensä	32	241

3 HENKILÖSTÖ JA HENKILÖSTÖKULUT

	2017	2016
Henkilöstö		
Henkilömäärä kauden lopussa	42	33
Henkilömäärä keskimäärin	41	30
Henkilöstö ryhmittäin luokiteltuna		
Hallintohenkilöstö	42	33
Yhteensä	42	33

1 000 EUR	2017	2016
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	2 878	3 204
Eläkekulut, maksupohjaiset järjestelyt	487	351
Muut kiinteät henkilösivukulut	60	62
Yhteensä	3 425	3 618

Luontoisedut (verotusarvo)	889	107
----------------------------	-----	-----

4 TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

1 000 EUR	2017	2016
Tilintarkastus, KPMG Oy Ab	48	0
Muut asiantuntijapalvelut (veropalvelut), KPMG Oy Ab	22	0
Tilintarkastus, muut tilintarkastajat	14	51
Muut asiantuntijapalvelut, muut tilintarkastajat	38	171
Yhteensä	122	222

5 LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

1 000 EUR	2017	2016
Tilintarkastajan palkkiot	122	222
Leasing- ja vuokratulot	919	420
IT-kulut	2 875	2 701
Palvelut saman konsernin yrityksiltä	661	1 077
Liiketoiminnan muut kulut	1 631	1 897
Yhteensä	6 209	6 316

6 RAHOITUSTUOTOT

1 000 EUR	2017	2016
Osinkotuotot saman konsernin yrityksiltä	1 338	1 091
Osinkotuotot muilta	9	6
Korko- ja muut rahoitustuotot saman konsernin yrityksiltä	94	70
Valuuttakurssivoitot	183	283
Yhteensä	1 625	1 450

7 RAHOITUSKULUT

1 000 EUR	2017	2016
Korkokulut veloista muille	345	399
Valuuttakurssitappiot	19	26
Muut rahoituskulut	0	21
Yhteensä	364	446

8 TILINPÄÄTÖSSIIRROT

1 000 EUR	2017	2016
Saadut konserniavustukset	9 500	6 700
Poistoeron muutos	-108	-8
Yhteensä	9 392	6 692

9 TULOVEROT

1 000 EUR	2017	2016
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	1 520	1 074
Aikaisempien tilikausien verojen oikaisu	0	3
Yhteensä	1 520	1 078

EMOYHTIÖN TASEEN LIITETIEDOT

10 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET, EMOYHTIÖ

Aineettomat hyödykkeet 2017

1 000 EUR	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	4 453	2 500	153	34	7 140
Lisäykset	523	0	0	126	649
Siirrot erien välillä	34	0	0	-34	0
Hankintameno 31.12.	5 011	2 500	153	126	7 789
Kertyneet poistot 1.1.	-3 882	-678	-110	0	-4 671
Tilikauden poisto	-362	-212	-22	0	-596
Kertyneet poistot 31.12.	-4 245	-890	-132	0	-5 267
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	766	1 609	21	126	2 522

Aineettomat hyödykkeet 2016

1 000 EUR	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	4 157	2 500	153	106	6 916
Lisäykset	296	0	0	34	330
Siirrot erien välillä	0	0	0	-106	-106
Hankintameno 31.12.	4 453	2 500	153	34	7 140
Kertyneet poistot 1.1.	-3 555	-466	-89	0	-4 110
Tilikauden poisto	-327	-212	-22	0	-561
Kertyneet poistot 31.12.	-3 882	-678	-110	0	-4 671
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	571	1 822	43	34	2 469

11 AINEELLISET HYÖDYKKEET, EMOYHTIÖ

Aineelliset hyödykkeet 2017

1 000 EUR	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 144	55	1 199
Lisäykset	4	0	4
Hankintameno 31.12.	1 148	55	1 203
Kertyneet poistot 1.1.	-1 106	-53	-1 159
Tilikauden poisto	-15	-1	-16
Kertyneet poistot 31.12.	-1 121	-54	-1 175
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	27	1	29

Aineelliset hyödykkeet 2016

1 000 EUR	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 124	55	1 179
Lisäykset	20	0	20
Hankintameno 31.12.	1 144	55	1 199
Kertyneet poistot 1.1.	-1 090	-52	-1 142
Tilikauden poisto	-16	-1	-16
Kertyneet poistot 31.12.	-1 106	-53	-1 159
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	38	2	40

12 SIIJOITUKSET, EMOYHTIÖ

Sijoitukset 2017

1 000 EUR	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Muut sijoitukset	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	83 296	19	83 315
Lisäykset	2 793	0	2 793
Vähennykset	-244	0	-244
Hankintameno 31.12.	85 845	19	85 864
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	85 845	19	85 864

Sijoitukset 2016

1 000 EUR	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Muut sijoitukset	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	55 861	19	55 880
Lisäykset	27 435	0	27 435
Vähennykset	0	0	0
Hankintameno 31.12.	83 296	19	83 315
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	83 296	19	83 315

13 PITKÄAIKAISET SAAMISET

1 000 EUR	2017	2016
Pitkäaikaiset saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Lainasaamiset	6 209	6 209
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	6 209	6 209

14 LYHYTAIKAISET SAAMISET

1 000 EUR	2017	2016
Lyhytaikaiset saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	1 595	1 589
Osinkosaamiset	300	0
Muut saamiset	832	841
Konsernitilisaamiset	3 798	2 764
Konserniavustussaamiset	9 500	6 700
Lyhytaikaiset saamiset muilta		
Muut saamiset	19	23
Lyhytaikaiset siirtosaamiset	709	741
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	16 753	12 659

Siirtosaamisten olennaisimmat erät

Verosaamiset	0	40
Jaksotetut henkilöstökulut	0	3
IT-kulujen ennakkomaksut	387	391
Muut siirtosaamiset kuluista (muilta)	322	307
Yhteensä	709	741

15 RAHAVARAT

1 000 EUR	2017	2016
Rahat ja pankkisaamiset	6 661	125
Yhteensä	6 661	125

Rahavarat taseessa vastaavat rahavirtalaskelman mukaisia rahavaroja.

16 OMAA PÄÄOMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1 000 EUR	2017	2016
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	5 000	5 000
Osakepääoma 31.12.	5 000	5 000
Ylikurssirahasto 1.1.	6 701	6 701
Ylikurssirahasto 31.12.	6 701	6 701
Sidottu oma pääoma yhteensä	11 701	11 701

Vapaa oma pääoma

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	18 715	4 344
Osakeanti	0	14 371
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	18 715	18 715
Omat osakkeet 1.1.	-1 004	-1 239
Lisäykset	-262	-693
Osakepalkkiot	977	0
Yritysjärjestelyt	0	928
Omat osakkeet 31.12.	-289	-1 004
Voitto edellisiltä tilikaudelta 1.1.	15 093	13 775
Osingonjako	-3 930	-3 046
Osakepalkkiot	-154	0
Voitto edellisiltä tilikaudelta 31.12.	11 009	10 729
Tilikauden voitto	8 487	4 365
Vapaa oma pääoma yhteensä	37 922	32 804

Oma pääoma yhteensä

	49 623	44 505
--	---------------	---------------

Laskelma jakokelpoisista varoista 31.12.

Voitto edellisiltä tilikaudelta	11 009	10 729
Omat osakkeet	-289	-1 004
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	18 715	18 715
Tilikauden voitto	8 487	4 365
Voitonjakokelpoiset varat 31.12.	37 922	32 804

Osakkeiden lukumäärä 1.1. (1 000 kpl)	24 771	20 666
Merkintäoikeusanti	0	4 106
Osakkeet, yhteensä 31.12. (1 000 kpl)	24 771	24 771

17 TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

1 000 EUR	2017	2016
Poistoero	250	142
Yhteensä	250	142

18 PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

1000 EUR	2017	2016
Lainat rahoituslaitoksilta	18 000	22 628
Tytärtyhtiöiden hankintavelka	653	600
Yhteensä	18 653	23 228

19 LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

1 000 EUR	2017	2016
Ostovelat ja muu lyhytaikainen vieras pääoma saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	104	111
Muut velat	148	297
Konsernitilivelat	34 427	25 270
Ostovelat ja muu lyhytaikainen vieras pääoma muille		
Ostovelat	1 332	1 032
Muut velat	202	140
Siirtovelat	1 733	2 414
Tuloverovelka	461	0
Tytärtyhtiöiden hankintavelka	610	1 395
Lainat rahoituslaitoksilta	10 492	6 282
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	49 509	36 941

Siirtovelkojen olennaisimmat erät

Korkovelat	76	68
Jaksotetut henkilöstökulut	1 475	2 346
Muut siirtovelat kuluista	182	0
Yhteensä	1 733	2 414

20 VASTUUT JA VAKUUDET

1 000 EUR	2017	2016
Annetut vakuudet		
Muut omasta puolesta annetut vakuudet	320	320
Tytärtyhtiöiden puolesta annetut vakuudet	3 856	3 588
Rahoitusleasing-sopimuksista maksettavat määrät		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	2 004	1 630
Myöhemmin maksettavat	2 082	1 821
Muista vuokrasopimuksista maksettavat määrät		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	75	36
Myöhemmin maksettavat	89	41
Vastuut ja vakuudet yhteensä	8 425	7 436

Emoyhtiö on antanut 4 478 tuhannen euron takauksen Etteplan Technology Centre, Ltd:n lainoista, joista on nostettu 2 101 tuhatta euroa.

Emoyhtiö on antanut 2 363 tuhannen euron takauksen Etteplan Consulting (Shanghai) Co., Ltd.:n lainoista, joista on nostettu 603 tuhatta euroa.

Emoyhtiö on antanut 170 tuhannen euron takauksen Etteplan B.V.:n lainoista, joista on nostettu 0 euroa.

Emoyhtiö on antanut 1 400 tuhannen euron takauksen Etteplan Deutschland GmbH:n lainoista, joista on nostettu 1 151 tuhatta euroa.

Emoyhtiö on antanut 730 tuhannen euron takauksen Etteplan Poland sp.z.o.o.:n lainoista, joista on nostettu 0 euroa.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

OSAKEPÄÄOMA JA OSAKKEET

Etteplan Oyj:n kaupparekisteriin merkitty ja täysin maksettu osakepääoma 31.12.2017 oli 5 000 000,00 euroa ja osakemäärä 24 771 492 kappaletta. Yhtiöllä on yksi osakesarja. Kukin osake oikeuttaa äänestämään yhtiökokouksessa yhdellä äänellä ja antaa saman oikeuden osinkoon.

OSAKKEEN NOTEERAUS

Etteplanin osakkeet on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä Small cap -markkina-arvoryhmän Teollisuustuotteet ja -palvelut -toimialaryhmässä tunnuksella ETTE.

OSAKKEEN KURSSIKEHITYS JA VAIHTO

Etteplan Oyj:n osakkeita vaihdettiin katsauskauden aikana 1 659 974 (1-12/2016: 1 863 476) kappaletta yhteensä 12,3 (9,4) miljoonan euron arvosta. Osakkeen alin kurssi oli 5,56 euroa, ylin kurssi 9,49 euroa, keskikurssi 7,40 euroa ja päätöskurssi 7,78 euroa. Osakekannan markkina-arvo 31.12.2017 oli 192,45 (136,91) miljoonaa euroa.

OSAKKEENOMISTAJAT

Yhtiön osakkeenomistajien lukumäärä kasvoi katsausvuonna. Vuoden 2017 lopussa yhtiöllä oli 2 670 (2 141) rekisteröityä osakkeenomistajaa. Hallintarekisterissä oli yhteensä 347 645 osaketta eli 1,4 prosenttia osakkeista.

LIPUTUKSET

Etteplan Oyj ei vastaanottanut tammi–joulukuussa 2017 liputusilmoituksia.

YHTIÖN OMAT OSAKKEET

Etteplan Oyj:n hallitus päätti 21.6.2017 käynnistää omien osakkeiden takaisinosto-ohjelman varsinaiselta yhtiökokoukselta 4.4.2017 saamansa valtuutuksen perusteella. Valtuutuksen mukaan hankittavien osakkeiden yhteismäärä oli enintään 30 000 osaketta ja niihin liittyvän äänimäärän, mikä vastaa noin 0,12 prosenttia Etteplanin kaikista osakkeista. Etteplan sai 7.9.2017 päätökseen kyseisen omien osakkeiden takaisinosto-ohjelman. Yhtiö hankki yhteensä 30 000 omaa osaketta ja niihin liittyvän äänimäärän 8,72 euron keskihintaan julkisella kaupankäynnillä Nasdaq Helsinki Oy:ssä vallitsevaan markkinahintaan siten kuin osakkeiden hankkimisesta julkisella kaupankäynnillä on säädetty. Hankittuja osakkeita käytetään avainhenkilöiden osakepohjaiseen kannustinjärjestelmään liittyvien velvoitteiden täyttämiseksi.

Etteplan luovutti 11.12.2017 yhteensä 35 000 yhtiön hallussa olevaa yhtiön omaa osaketta Vatable Ltd:lle. Osakkeiden luovutus liittyi elokuussa 2017 julkaistuun yrityskauppaan, jossa Etteplan osti aiemmin yhteistyryksenä toimineen Etteplan Vatable Technology Centre, Ltd -nimisen yhtiön 100-prosenttiseen omistukseensa. Osakkeet siirrettiin myyjälle, kun yrityskaupan rekisteröinti Kiinassa varmistui. Nyt luovutettavat osakkeet on hankittu Etteplan Oyj:n omistukseen yhtiön hallituksen 21.6.2016 tekemän päätöksen perusteella. Osakkeiden luovutukseen hallitus käytti yhtiökokouksen 4.4.2017 antamaa valtuutusta.

Etteplan Oyj:n hallitus päätti 19.12.2017 käynnistää omien osakkeiden takaisinosto-ohjelman varsinaiselta yhtiökokoukselta 4.4.2017 saamansa valtuutuksen perusteella. Hankittavia osakkeita

käytetään avainhenkilöiden osakepohjaiseen kannustinjärjestelmään liittyvien velvoitteiden täyttämiseksi. Osakkeiden hankinta aloitettiin 2.1.2018 ja lopetetaan viimeistään 30.6.2018. Hankittavien osakkeiden yhteismäärä on enintään 100 000 osaketta ja näiden osakkeiden tuottamaa äänimäärää, mikä vastaa noin 0,4 prosenttia Etteplanin kaikista osakkeista tällä hetkellä. Takaisinosto-ohjelmaan voidaan käyttää enintään 890 000 euroa.

Yhtiön hallussa 31.12.2017 oli 34 690 (31.12.2016: 235 892) kappaletta omia osakkeita, joka vastaa 0,14 (31.12.2016: 0,95) prosenttia koko osakekannasta ja äänimäärästä.

VOIMASSAOLEVAT VALTUUDET

Valtuutus omien osakkeiden hankkimiseen ja luovuttamiseen

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään omien osakkeiden hankkimisesta yhdessä tai useammassa erässä Yhtiön vapaalla omalla pääomalla. Omia osakkeita voidaan hankkia enintään 2 000 000 kappaletta. Omien osakkeiden hankinta voi tapahtua muussa kuin osakkeenomistajien osakeomistuksen suhteessa, eli hallituksella on mahdollisuus päättää myös suunnatusta omien osakkeiden hankinnasta. Valtuutus sisältää oikeuden päättää Yhtiön osakkeiden hankkimisesta kaikille osakkeenomistajille osoitetulla ostotarjouksella samoin ehdoin ja hallituksen päättämään hintaan tai julkisessa kaupankäynnissä osakkeiden hankintahetken markkinahintaan Nasdaq Helsinki Oy:n järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä siten, että Yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden yhteenlaskettu määrä on enintään kymmenen (10) prosenttia Yhtiön kaikista osakkeista. Omien osakkeiden vähimmäishankintahinta on osakkeen alin julkisessa kaupankäynnissä noteerattu markkinahinta ja enimmäishankintahinta vastaavasti osakkeen korkein julkisessa kaupankäynnissä noteerattu markkinahinta valtuutuksen voimassaoloaikana. Mikäli osakkeita hankitaan julkisessa kaupankäynnissä, osakkeet hankitaan muussa kuin osakkeenomistajien omistusten suhteessa. Tällöin omien osakkeiden hankintaan tulee olla Yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Osakkeita voidaan hankkia käytettäväksi vastikkeena mahdollisissa yritys-kaupoissa tai käytettäväksi muissa rakennejärjestelyissä. Osakkeita voidaan käyttää myös henkilöstön kannustinohjelmien toteutta-

miseen. Hankitut osakkeet voidaan pitää Yhtiöllä, mitätöidä tai luovuttaa edelleen. Osakkeiden hankinta alentaa Yhtiön vapaata omaa pääomaa. Valtuutus on voimassa kahdeksantoista (18) kuukautta varsinaisen yhtiökokouksen päätöksestä alkaen 4.4.2017 ja päättyen 4.10.2018. Valtuutus korvaa aikaisemman vastaavan valtuutuksen.

Valtuutus osakepääoman korottamiseen

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 2 500 000 osakkeen antamisesta osakeannilla tai antamalla optio-oikeuksia tai muita osakkeisiin oikeuttavia osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:n tarkoittamia erityisiä oikeuksia yhdessä tai useammassa erässä. Valtuutus sisältää oikeuden päättää antaa joko uusia osakkeita tai Yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Valtuutus sisältää oikeuden poiketa osakkeenomistajien osakeyhtiölain 9 luvun 3 §:n mukaisesta merkintäoikeudesta eli hallituksella on oikeus suunnata osakeanti tai optio-oikeuksien tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antaminen. Valtuutus sisältää myös oikeuden määrätä kaikista osakeannin, optio-oikeuksien tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisen ehdoista. Valtuutus sisältää siten oikeuden päättää merkintöjen hinnoista, merkintään oikeutetuista ja muista merkintäehdoista. Osakkeenomistajien merkintäoikeudesta voidaan poiketa edellyttäen, että tähän on Yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, kuten yrityskaupan rahoittaminen, muu Yhtiön liiketoiminnan kehittäminen tai pääomahuoltoon liittyvä järjestely taikka henkilöstön kannustaminen. Osakkeita annettaessa hallitus on oikeutettu päättämään, että osakkeita voidaan merkitä apportiomaisuutta vastaan tai muutoin tietyin ehdoin. Valtuutus sisältää oikeuden päättää merkintähinnan merkitsemisestä osakepääoman ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahaston välillä. Valtuutus on voimassa kaksi (2) vuotta yhtiökokouksen päätöksestä alkaen 4.4.2017 ja päättyen 4.4.2019.

OPTIO-OIKEUDET

Yhtiöllä ei ole voimassa olevaa optio-ohjelmaa.

OSAKEPOHJAISET KANNUSTINJÄRJESTELMÄT

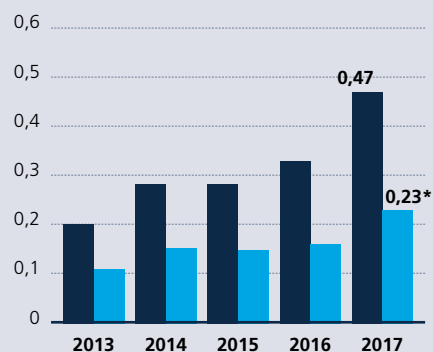
Etteplanin hallitus päätti 31.5.2017 uuden osakepohjaisen kannustinjärjestelmän perustamisesta konsernin avainhenkilöille. Järjestelmässä on yksi ansaintajakso, joka sisältää kalenterivuodet 2017–2019. Järjestelmän ansaintakriteerit ovat Etteplan-konsernin liikevaihdon kasvu ja omistaja-arvon kehittyminen (Total Shareholder Return, TSR). Mahdollinen palkkio maksetaan osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Rahana maksettavalla osuudella pyritään kattamaan avainhenkilölle palkkiosta aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut. Järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 20 henkilöä. Järjestelmästä maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään noin 260 000 Etteplan Oyj:n osakkeen arvoa (sisältäen myös rahana maksettavan osuuden). Palkkioina mahdollisesti luovutettavat osakkeet jaetaan yhtiön omistamista osakkeista tai

markkinoilta hankittavista yhtiön osakkeista, joten kannustinojelmalla ei ole osakkeen arvoa laimentavaa vaikutusta.

Etteplanin hallitus päätti 9.2.2017 kokouksessaan luovuttaa toimitusjohtajalle 26 263 yhtiön osaketta vuosia 2014–2016 koskevan kannustinjärjestelmän ehtojen mukaisesti. Osakkeet luovutettiin yhtiön omistamista omista osakkeista. Lisäksi yhtiö maksoi rahana palkkiosta aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut. Osakkeiden luovutuspäivä oli 28.2.2017.

Etteplanin hallitus päätti 9.2.2017 kokouksessaan luovuttaa yhtiön avainhenkilöille yhteensä 169 939 yhtiön osaketta vuosia 2014–2016 koskevan kannustinjärjestelmän ehtojen mukaisesti. Osakkeet luovutettiin Yhtiön omistamista omista osakkeista. Lisäksi Yhtiö maksoi rahana palkkiosta aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut. Osakkeiden luovutuspäivä oli 28.4.2017.

Osakekohtainen tulos ja osinko

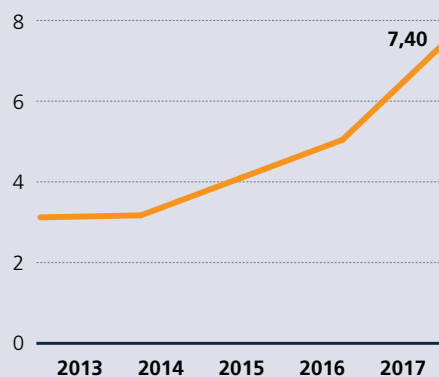

Osakeantioikaistu osakekohtainen tulos

Osinko

*) Hallituksen osinkoehdotus
Osakeantikerroin 1,050

Osakekurssin kehitys 2013–2017

Osakekurssin painotettu keskiarvo

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2017

Nimi	Osakkeet, kpl	Osuus osakkeista ja äänistä, %
Ingman Group Oy Ab	16 500 000	66,61
Oy Fincorp Ab	2 479 705	10,01
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	985 593	3,98
VAS Invest Oy	562 573	2,27
Tuori Klaus Tapani	421 200	1,70
Sr Taaleritehdas Mikro Markka	351 808	1,42
Tuori Aino Mirjami	308 275	1,24
Kempe Anna Carita	135 804	0,55
Näkki Juha Antti Ilmari	104 947	0,42
Kempe Pia Pauliina	75 000	0,30
Kempe Lasse	73 900	0,30
Kylänpää Osmo Olavi	53 200	0,21
Tapper Teemu Petteri	48 503	0,20
Vesterinen Atso Ilmari	48 502	0,20
Kurra Jorma	43 751	0,18
Ingman Carl Robert	40 000	0,16
Etteplan Oyj	34 690	0,14
Burmeister Dorrit Elisabeth	32 313	0,13
Hemholmen Oy Ab	31 200	0,13
Noksuset Oy	31 200	0,13
Muut osakkeenomistajat	2 061 683	8,32
Hallintarekisteröidyt osakkeet	347 645	1,40
Yhteensä	24 771 492	100,00

Osakeomistuksen jakauma omistajaryhmittäin 31.12.2017

Sektorin nimi	Osakkaat, kpl	Osakkeet, kpl	Osuus osakkeista ja äänistä, %
Koko kansantalous (kotimaiset sektorit)			
Yritykset	112	20 156 139	81,37
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	11	23 304	0,09
Julkisyhteisöt	2	986 193	3,98
Kotitaloudet	2 521	3 187 544	12,87
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	11	46 150	0,19
Ulkomaat	13	24 517	0,10
Hallintarekisteröidyt osakkeet		347 645	1,40
Yhteensä	2 670	24 771 492	100,00

Osakeomistuksen jakauma suuruusluokittain 31.12.2017

Osakkeiden määrä, kpl	Osakkaat, kpl	Osuus osakkaista, %	Osakkeet, kpl	Osuus osakkeista ja äänistä, %
1-100	697	26,10	31 633	0,13
101-1 000	1 506	56,40	624 083	2,52
1 001-10 000	423	15,84	1 122 827	4,53
10 001-100 000	33	1,24	907 701	3,66
100 001-1 000 000	9	0,34	3 105 543	12,54
> 1 000 000	2	0,07	18 979 705	76,62
Yhteensä	2 670	100,00	24 771 492	100,00

Hallituksen voitonjakoehdotus

Emoyhtiön jakokelpoinen oma pääoma 31.12.2017 on 37,9 miljoonaa euroa, tilikauden voiton ollessa 8,5 miljoonaa euroa.

Hallitus ehdottaa, että yhtiökokouksen käytettävänä olevista jakokelpoisista varoista jaetaan vuodelta 2017 osinkoa 0,23 euroa osaketta kohden, enintään 5,7 miljoonaa euroa. Osinkoa ei kuitenkaan makseta niille osakkeille, jotka ovat yhtiön hallussa osingonmaksun täsmäytyspäivänä 9.4.2018.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei ole tilikauden päättymisen jälkeen tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Osinko ehdotetaan maksettavaksi 16.4.2018.

Vantaalla, 8. päivänä helmikuuta 2018

Robert Ingman
hallituksen puheenjohtaja

Cristina Andersson
hallituksen jäsen

Matti Huttunen
hallituksen jäsen

Leena Saarinen
hallituksen jäsen

Mikko Tepponen
hallituksen jäsen

Patrick von Essen
hallituksen jäsen

Tilintarkastuskertomus

Etteplan Oyj:n yhtiökokoukselle

TILINPÄÄTÖKSEN TILINTARKASTUS

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Etteplan Oyj:n (y-tunnus 0545456-2) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2017. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisäätiset vaatimukset.

Lausuntonamme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme

mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa 14.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonemme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätöksen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa. EU-asetuksen 537/2014 10 artiklan 2 c -kohdan mukaiset merkittävät olennaisen virheellisyden riskit sisältyvät alla kuvattuihin tilintarkastuksen kannalta keskeisiin seikkoihin.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessa huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisällynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyden riski.

TILINTARKASTUKSEN KANNALTA KESKEISET SEIKAT

KUINKA KYSEISIÄ SEIKKOJA KÄSITELTIIN TILINTARKASTUKSESSA

Liikearvon arvostus – Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja liitetieto 23

- Liikearvo, yhteensä 59 milj. euroa, muodostaa 41 % konsernitaseen loppusummasta ja 102 % konsernin omasta pääomasta 31.12.2017 ja on siten merkittävin yksittäinen tase-erä konsernitaseessa.
- Liikearvo on vuosittaisen arvonalentumistestauksen kohteena. Testauksen perustana oleviin kassavirtaennusteisiin liittyy merkittävä määrä johdon arvioita koskien erityisesti liikevaihdon kasvua, kannattavuutta ja diskonttaus korkoa.
- Yhtiö laatii tilinpäätöstä varten liikearvon kassavirtaperusteiset arvonalentumistestauslaskelmat ja herkkyyksianalyysit.

- Olemme käyneet läpi kriittisesti ne johdon perusteet ja oletukset, joiden mukaan tulevien vuosien kassavirtaennusteet on laadittu.
- Läpikäynnissä ovat olleet mukana arvonnäytteen erityisasiantuntijamme, jotka ovat arvioineet diskonttokoron asianmukaisuutta, laskelmien teknistä oikeellisuutta sekä käytettyjä oletuksia suhteessa markkina- ja toimialakohtaiseen tietoihin.
- Lisäksi olemme arvioineet liikearvon herkkyyksianalyysin riittävyttä sekä arvonalentumistestauslaskelmiin liittyvien liitetietojen asianmukaista esittämistä tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Myyntin tuloutus (konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja liitetiedot 7 ja 8)

- Myyntin tuloutus koostuu pääosin palveluiden tuottamisesta. Kokonaisliikevaihto oli 215 milj. euroa, josta 15 milj. euroa oli IAS 11 -määritelmän mukaisia pitkäaikaishankkeita.
- Myyntin tuloutus on tilintarkastuksen kannalta merkittävä seikka, johtuen liikevaihdon merkittävästä arvioitaessa yhtiön tulosta ja suoriutumista. Myyntiin sisältyy riski virheellisestä tuloutusajankohdasta ja -määrästä johtuen johdon arvioista pitkäaikaishankkeiden tuloutuksissa ja laskutuksen suuresta tapahtumamäärästä.
- Pitkäaikaishankkeet tuloutetaan valmistusasteen mukaisesti. Hankkeen valmistusaste määritetään toteutuneiden kustannusten osuutena johdon arvioimista kokonaiskustannuksista. Pitkäaikaishankkeiden tulouttaminen edellyttää johdon harkintaa joka koskee erityisesti kustannusennusteita. Mikäli ennusteet ovat virheellisiä, kiinteähintaiset hankkeet saattavat muodostua tappiollisiksi.

- Olemme arvioineet yhtiön myyntin tuloutus- ja laskentaperiaatteita suhteessa IFRS-standardien määrittelemiä periaatteisiin.
- Tarkastuksessa olemme testanneet keskeisimpien myyntin täydellisyyttä ja oikeellisuutta varmistavien sisäisten kontrollien tehokkuutta. Olemme myös arvioineet myyntin kannalta relevanttien tietojärjestelmien toiminnan tehokkuutta taloudellisen raportoinnin kannalta.
- Pitkäaikaishankkeiden kokonaistuottoarvioita on johdettu sopimushintoihin ja hintamuutoksiin sekä toteutuneita tunteja tuntikirjanpitoon. Olemme myös käyneet läpi kustannusennusteiden ja valmistusasteiden päivitysprosessia, ja arvioineet sen asianmukaisuutta.
- Lisäksi olemme suorittaneet aineistotarkastustoimenpiteitä myyntin täydellisyyden ja oikeellisuuden näkökulmasta sekä arvioineet johdon arvionvaraisuutta vaativia tapahtumia.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviin tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnitteleamme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski

siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviin tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuviin epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

MUUT RAPORTOINTIVELVOITTEET

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

KPMG Oy Ab on toiminut yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 4.4.2017 alkaen.

Olli Wesamaa on toiminut yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 18.11.2013 alkaen.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikertomukseen

sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttööme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää, ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttööme kyseisen päivän jälkeen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttööme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsinki 1. maaliskuuta 2018

Ari Eskelinen
KHT

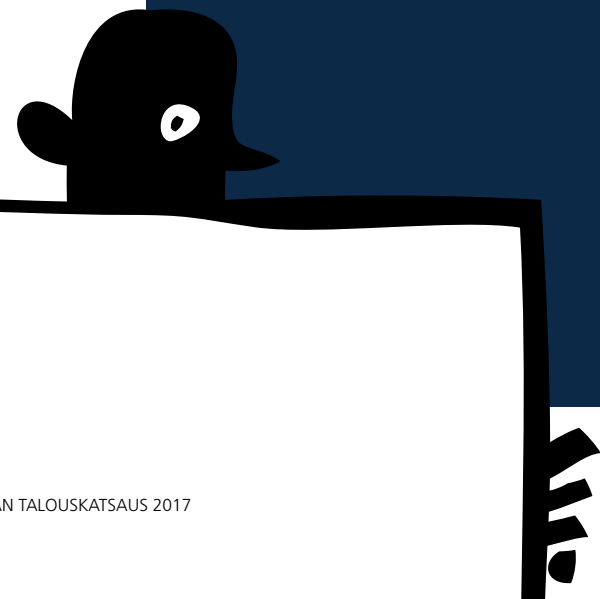
Olli Wesamaa
HT

KPMG Oy Ab
Töölönlahdenkatu 3A
00100 Helsinki
Suomi

c/o DFK Finland Oy
Pohjoisesplanadi 21 B
00100 Helsinki
Suomi

Hallinnointi- ja sijoittajatietoa

Etteplanin osakkeet on listattu Nasdaq Helsinki Oy:n Small cap -markkina-arvoryhmän Teollisuustuotteet ja -palvelut -toimialaryhmässä (Industrials) tunnuksella ETTE.

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2017

Tämä selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on laadittu Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin 2015 mukaisesti. Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on laadittu osana vuosikertomusta, ja se on saatavana myös erillisenä yhtiön internetsivuilta osoitteessa www.etteplan.com. Etteplanin hallitus on käsitellyt tämän yhtiön hallinnointia koskevan lausunnon. Etteplan Oyj:n ulkopuolinen tilintarkastaja KPMG Oy Ab on tarkistanut, että tämä selvitys on annettu, ja että taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteittäinen kuvaus on yhdenmukainen Etteplan Oyj:n tilinpäätöksen kanssa.

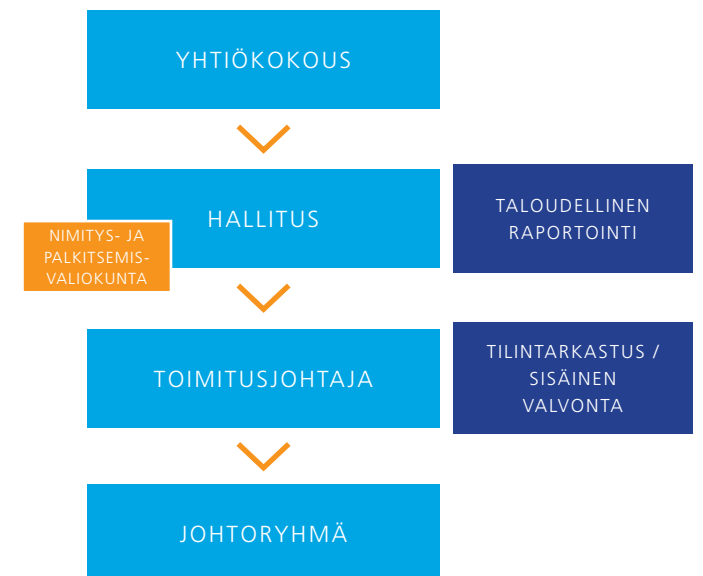
Yleiset hallinnointiperiaatteet

Etteplan Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka päätöksenteossa ja hallinnoinnissa noudatetaan Suomen osakeyhtiölakia, julkisesti noteerattuja yhtiöitä koskevia muita säädöksiä ja Etteplan Oyj:n yhtiöjärjestystä.

Yhtiö on julkisesti noteerattu pörssiyhtiö, johon sovelletaan Nasdaq Helsinki Oy:n sääntöjä. Etteplan noudattaa toiminnassaan Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n julkistamaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia 2015. Etteplan ei poikkea koodin yksittäisistä määräyksistä. Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi on saatavilla Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n internetsivuilla www.cgfinland.fi.

Yhtiön valvonta ja johto on jaettu yhtiökokouksen, hallituksen ja toimitusjohtajan kesken. Toimitusjohtajan apuna yhtiön operatiivisessa johtamisessa ja yhtiön toimintojen ohjaamisessa toimii johtoryhmä. Johtoryhmän jäsenet eivät kuulu hallitukseen.

Etteplan Oyj:n hallintoelimet

YHTIÖKOKOUS

Osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa yhtiökokouksessa. Yhtiön on järjestettävä yksi varsinainen yhtiökokous vuosittain kesäkuun loppuun mennessä. Tarvittaessa järjestetään ylimääräinen yhtiökokous. Osakkeenomistaja voi käyttää yhtiökokouksessa puhe-, kysely- ja äänioikeuttaan. Varsinaisessa yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat on määritelty Etteplanin yhtiöjärjestyksen 8 §:ssä ja osakeyhtiölain 5 luvun 3 §:ssä.

Cristina Anderssonin, Patrick von Essenin, Matti Huttusen, Robert Ingmanin, Leena Saarisen ja Mikko Tepposen. Etteplan Oyj:n hallitus valitsi järjestäytymiskokouksessaan 4.4.2017 yhtiön hallituksen puheenjohtajaksi Robert Ingmanin.

Tarkemmat tiedot hallituksen jäsenistä on esitetty yhtiön internet-sivuilla osoitteessa www.etteplan.com sekä osittain vuoden 2017 vuosikertomuksessa.

Hallituksen jäsenten riippumattomuus

Hallituksen jäsenten enemmistön on oltava riippumattomia yhtiöstä. Lisäksi vähintään kahden mainittuun enemmistöön kuuluvista jäsenistä on oltava riippumattomia yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista.

Hallitus arvioi jäsentensä riippumattomuuden ja ilmoittaa, ketkä heistä ovat riippumattomia yhtiöstä ja ketkä riippumattomia merkittävistä osakkeenomistajista.

Robert Ingman, Cristina Andersson, Patrick von Essen, Matti Huttunen, Leena Saarinen ja Mikko Tepponen ovat yhtiöstä riippumattomia hallituksen jäseniä.

Cristina Andersson, Patrick von Essen, Matti Huttunen, Leena Saarinen ja Mikko Tepponen ovat merkittävistä osakkeenomistajista riippumattomia hallituksen jäseniä.

Hallituksen monimuotoisuus

Etteplanin hallitus on määrittänyt hallituksen monimuotoisuutta koskevat periaatteet Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin 2015 mukaisesti. Periaatteiden mukaan hallituksen kokoonpanossa tulee pyrkiä siihen, että se vastaa mahdollisimman hyvin yhtiön koon, markkina-aseman ja toimialan asettamia vaatimuksia.

Hallituksen jäsenten valinnassa kiinnitetään huomiota jäsenten monipuoliseen ja erilaiseen osaamiseen eri toimialoilta niin, että jäsenten osaamisprofiilit täydentävät toisiaan. Valinnoilla pyritään varmistamaan, että hallituksessa on laaja-alaista osaamista yhtiön keskeisillä strategisilla painopistealueilla. Hallituksen kokoonpanossa pyritään lisäksi siihen, että jäsenenä on molempien sukupuolten edustajia.

Hallituksen määrittämät periaatteet toteutuivat hyvin tilikauden 2017 hallituksessa. Periaatteiden toteuttamista jatketaan tilikaudella 2018.

HALLITUKSEN VALIOKUNNAT

Etteplan Oyj:n hallituksella on nimitys- ja palkitsemisvaliokunta. Hallitus vastaa tarkastusvaliokunnalle kuuluvista tehtävistä, sillä yhtiöllä ei ole tarkastusvaliokuntaa.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta

Etteplan Oyj:n hallitus on nimennyt keskuudestaan nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan. Hallitus on vahvistanut valiokunnan keskeiset tehtävät ja toimintaperiaatteet kirjallisessa työjärjestyksessä. Valiokunnan työjärjestys on esitetty yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.etteplan.com. Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta raportoi säännöllisesti työstään hallitukselle.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan tehtävänä on toimia hallituksen apuna yhtiön toimitusjohtajan, toimitusjohtajan sijaisen ja muun johdon nimitys- ja palkitsemisasiossa. Lisäksi valiokunta tekee varsinaiselle yhtiökokoukselle ehdotuksen hallituksen jäsenmääräksi, kokoonpanoksi ja hallituksen jäsenten palkitsemiseksi. Valiokunta myös suosittaa, valmistelee ja esittää hallituksen hyväksyttäväksi toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen nimityksen, tämän palkan ja palkkiot sekä valmistelee ja antaa hallitukselle ja toimitusjohtajalle suosituksia johdon ja henkilöstön palkitsemiseen ja palkitsemisjärjestelmiin liittyvissä asioissa.

Valiokuntaan kuuluu kolme hallituksen jäsentä, ja se kokoontuu säännöllisesti vähintään kerran vuodessa. Valiokunnan puheenjohtaja esittää valiokunnan ehdotukset hallitukselle.

Vuoden 2017 varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajana on toiminut Leena Saarinen ja valiokunnan jäsenenä Robert Ingman ja Patrick von Essen. Kaikki valiokunnan jäsenet ovat yhtiöstä riippumattomia.

Hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunta kokoontui vuoden 2017 aikana 4 kertaa. Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan jäsenet osallistuivat kokouksiin seuraavasti: Patrick von Essen, Robert Ingman ja Leena Saarinen kaikkiin kokouksiin.

TOIMITUSJOHTAJA

Vuoden 2012 alusta yhtiön toimitusjohtajana on toiminut diplomi-insinööri Juha Näkki (s. 1973). Toimitusjohtaja vastaa päivittäisestä konsernin asioiden hoitamisesta hallituksen määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtaja saa ryhtyä yhtiön toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen epätavallisiin ja laajakantoisiin toimiin vain hallituksen valtuuttamana. Toimitusjohtaja vastaa yhtiön kirjanpidon lainmukaisuudesta ja varainhoidon luotettavasta järjestämisestä. Toimitusjohtaja osallistuu hallituksen kokouksiin hallituksen sihteerinä, mutta hän ei ole hallituksen jäsen. Emoyhtiön toimitusjohtaja toimii samalla konsernijohtajana.

Etteplan Oyj:n johtoryhmä

	Tehtävä ja vastuualue	Syntymävuosi	Koulutus	Jäsen vuodesta	Osakeomistus (31.12.2017)
Juha Näkki	toimitusjohtaja, johtoryhmän puheenjohtaja	1973	diplomi-insinööri	2008	104 947 osaketta
Per-Anders Gådin	talusjohtaja	1965	diplomi-insinööri, BBA	2008	8 156 osaketta
Petri Ikonen	palvelualuejohtaja, tekninen dokumentointi	1964	insinööri	2015	2 876 osaketta
Veikko Lamminen	liiketoimintajohtaja, Suomi	1960	insinööri	2012	19 266 osaketta
Outi-Maria Liedes	henkilöstö- ja kehitysjohtaja	1956	diplomi-insinööri, MBA	2008	10 795 osaketta
Kari Liuska	palvelualuejohtaja, sulautetut järjestelmät & IoT	1965	FM (tietoliikenne), insinööri	2016	31 200 osaketta
Riku Riikonen	palvelualuejohtaja, suunnittelupalvelut	1977	diplomi-insinööri	2015	13 209 osaketta
Outi Torniainen	viestintä- ja markkinointijohtaja	1965	valtiotieteiden kandidaatti	2016	ei omistusta
Mikael Vatn	liiketoimintajohtaja, Keski- ja Länsi-Eurooppa	1967	insinööri, MBA	2012	2 000 osaketta

Osakeomistukset on ilmoitettu 31.12.2017 vallitsevan tilanteen mukaan, ja niissä on huomioitu myös johtoryhmän jäsenten määräysvaltaYTEisöjen mahdolliset osakeomistukset.

Toimitusjohtajalle on laadittu kirjallinen toimitusjohtajasopimus, jonka hallitus on hyväksynyt. Hallitus nimittää ja erottaa toimitusjohtajan sekä valvoo hänen toimintaansa.

Tarkemmat tiedot toimitusjohtajasta on esitetty yhtiön internet-sivuilla osoitteessa www.etteplan.com sekä osittain vuoden 2017 vuosikertomuksessa.

MUU JOHTO

Toimitusjohtaja nimeää operatiivisen toiminnan kannalta tarkoitukseenmukaisen johtoryhmän. Johtoryhmä avustaa toimitusjohtajaa

ja kehittää ja valvoo kaikkia yhtiön johdon vastuulla olevia asioita, mukaan lukien konsernin ja liiketoimintayksiköiden strategioihin, yrityskauppoihin ja merkittäviin pääomamenoihin, divestointeihin, yhtiön imagoon, kuukausiraportointiin, osavuosikatsauksiin, sijoitajasuhteisiin ja henkilöstöpolitiikan pääperiaatteisiin liittyvät asiat. Hallitus hyväksyy johtoryhmän jäsenten nimityksen. Johtoryhmän jäsenet raportoivat toimitusjohtajalle.

Tarkemmat tiedot johtoryhmän jäsenistä on esitetty yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.etteplan.com sekä osittain vuoden 2017 vuosikertomuksessa.

PALKITSEMINEN

Palkitsemisjärjestelmiin sovellettavat periaatteet

Palkitsemisjärjestelmien tavoitteena on edistää yhtiön kilpailukykyä ja pitkän aikavälin taloudellista menestystä sekä myötävaikuttaa omistaja-arvon suotuisaan kehitykseen. Palkitsemisjärjestelmät perustuvat ennalta määrättyihin ja mitattaviin suoritus- ja tuloskriteereihin.

Hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan tehtävänä on toimia hallituksen apuna yhtiön toimitusjohtajan, toimitusjohtajan sijaisen ja ylimmän johdon palkitsemisasioissa sekä valmistella henkilökunnan palkitsemisjärjestelmiin liittyvät asiat.

Päätöksentekojärjestys

Yhtiökokous päättää hallitus- ja valiokuntatyöskentelystä maksettavista palkkioista ja niiden määräytymisperusteista. Hallituksen palkitsemisen valmistelu on osoitettu hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan tehtäväksi. Toimitusjohtajan palkitsemisesta ja hänelle maksettavista muista korvauksista päättää hallitus. Muun johdon palkitsemisesta päättää toimitusjohtaja yhdessä hallituksen kanssa.

Hallituksen jäsenten palkitseminen

Vuoden 2017 varsinaisen yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti hallituksen jäsenen palkkio on 600 euroa kokoukselta ja hallituksen puheenjohtajan palkkio on 1 200 euroa kokoukselta. Lisäksi yhtiön hallituksen jäsenen palkkio on 24 400 euroa vuodessa ja hallituksen puheenjohtajan 48 800 euroa vuodes-

sa. Hallituksen jäsenille maksetaan päivärahat ja matkakustannusten korvaukset yhtiön matkustussäännön mukaisesti.

Vuoden 2017 varsinaisen yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan jäsenen palkkio on 600 euroa kokoukselta ja nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajan palkkio on 1 200 euroa kokoukselta. Lisäksi valiokunnan jäsenille maksetaan kokouksista päivärahat ja matkakustannusten korvaukset yhtiön matkustussäännön mukaisesti.

Hallitus- ja valiokuntapalkkioita ei makseta yhtiön omina osakkeina eivätkä hallituksen jäsenet kuulu Etteplan-konsernin avainhenkilöiden osakepohjaisen kannustinjärjestelmän kohde-ryhmään.

Toimitusjohtajan palkitseminen

Toimitusjohtajan palkka muodostuu peruspalkasta ja hallituksen vuosittain päättämästä, konsernin tulokseen ja muihin avaintavoitteisiin perustuvasta tulospalkkiosta, jonka enimmäismäärä on 100 prosenttia vuosipalkasta. Lisäksi hänellä on auto- ja puhelinetu. Toimitusjohtajaan sovelletaan lain mukaista eläkeikää. Toimitusjohtajan irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Irtisanomistilanteessa hänellä on oikeus enintään 18 kuukauden palkkaa vastaavaan korvaukseen, joka sisältää kuuden kuukauden irtisanomisajan palkan.

Toimitusjohtajan toimosuhdetta koskevat tiedot

Toimitusjohtaja Juha Näkin peruspalkka vuonna 2017 oli 286 663,61 euroa. Auto-, puhelin- ja sairauskuluvakuutusedun määrä vuonna 2017 oli 16 415,25 euroa. Toimitusjohtajalle maksettiin suoriteperusteista bonusta vuonna 2017 yhteensä 100 137,00 euroa. Edellä mainittujen lisäksi toimitusjohtajalle maksettiin kalenterivuodet 2014–2016 kattavien toimitusjohtajan osakepohjaisen kannustinjärjestelmän ja yhtiön avainhenkilöille suunnatun osakepohjaisen kannustinjärjestelmän perusteella kertaluonteisina palkkioina yhteensä 1 324 393,95 euroa (sisältäen 90 634 osaketta ja niihin liittyvät verot ja veroluonteiset maksut). Lisätietoa näistä kannustinjärjestelmistä ja niiden perusteella maksetuista palkkioista löytyy kohdasta Osakepohjaiset kannustinjärjestelmät. Toimitusjohtaja kuuluu yhtiön avainhenkilöiden osakepohjaiseen kannustinjärjestelmään, jossa on yksi kolmen vuoden ansaintajakso. Ansaintajakso kattaa

kalenterivuodet 2017–2019. Kannustinjärjestelmän kertaluonteinen palkkio tullaan maksamaan kannustinjärjestelmäohjelman päätyttyä vuonna 2020.

Vuonna 2017 toimitusjohtaja Juha Näkille ei maksettu maksuperusteista lisäeläkevakuutusta.

Yhtiön muun johdon palkitseminen

Johtoryhmän jäsenten palkitsemisjärjestelmä sisältää peruspalkan ja tulospalkkion, jonka ansaintakriteerit määritellään vuosittain. Tulospalkkion enimmäismäärä on tehtävästä riippuen 33–100 prosenttia vuosipalkasta. Johtoryhmän jäsenillä ei ole sopimusta varhennetusta eläkeiästä. Johtoryhmän jäsenen irtisanomisaika on vähintään neljä kuukautta. Irtisanomiskorvaus on enintään kymmenen kuukauden palkkaa vastaava korvaus, joka sisältää neljän kuukauden irtisanomisajan palkan.

Muulle johtoryhmälle maksettiin vuonna 2017 peruspalkkana yhteensä 1 101 198,24 euroa. Auto-, puhelin- ja sairaskuluvakuutusedun määrä vuonna 2017 oli yhteensä 31 522,76 euroa. Muulle johtoryhmälle maksettiin suoriteperusteista bonusta vuonna 2017 yhteensä 219 629,28 euroa. Edellä mainittujen lisäksi muulle johtoryhmälle maksettiin kalenterivuodet 2014–2016 kattavan yhtiön avainhenkilöille suunnatun osakepohjaisen kannustinjärjestelmän perusteella kertaluonteisena palkkiona yhteensä 1 144 104,36 euroa (sisältäen 80 678 osaketta ja niihin liittyvät verot ja veroluonteiset maksut). Lisätietoa tästä kannustinjärjestelmästä ja sen perusteella maksetusta palkkiosta löytyy kohdasta Osakepohjaiset kannustinjärjestelmät.

Osakepohjaiset kannustinjärjestelmät

Etteplan Oyj:n hallitus päätti 31.5.2017 uuden osakepohjaisen kannustinjärjestelmän perustamisesta konsernin avainhenkilöille. Järjestelmässä on yksi ansaintajakso, joka kattaa kalenterivuodet 2017–2019. Järjestelmän ansaintakriteerit ovat Etteplan-konsernin liikevaihdon kasvu ja omistaja-arvon kehittyminen (Total Shareholder Return, TSR). Mahdollinen palkkio maksetaan osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Rahana maksettavalla osuudella pyritään kattamaan avainhenkilölle palkkiosta aiheutuvat verot ja veroluonteiset maksut. Järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 20 henkilöä. Järjestel-

mästä maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään noin 260 000 Etteplan Oyj:n osakkeen arvoa (sisältäen myös rahana maksettavan osuuden). Palkkioina mahdollisesti luovutettavat osakkeet jaetaan yhtiön omistamista osakkeista tai markkinoilta hankittavista yhtiön osakkeista, joten kannustinohjelmalla ei ole osakkeen arvoa laimentavaa vaikutusta.

Tilikaudella 2017 maksettiin aikaisempien osakepohjaisten kannustinjärjestelmien kertaluonteiset palkkiot. Palkkiot maksettiin kahdesta eri kannustinjärjestelmästä, joista toinen oli suunnattu yhtiön toimitusjohtajalle ja toinen yhtiön avainhenkilöille. Molemmissa kannustinjärjestelmissä oli yksi ansaintajakso, joka kattoi kalenterivuodet 2014–2016. Yhtiön toimitusjohtaja oli mukana molemmissa kannustinjärjestelmissä.

Kalenterivuodet 2014–2016 kattavien osakepohjaisten kannustinjärjestelmien perusteella toimitusjohtajalle maksettiin 28.2.2017 ja 28.4.2017 kertaluonteisina palkkioina yhteensä 1 324 393,95 euroa (sisältäen 90 634 osaketta ja niihin liittyvät verot ja veroluonteiset maksut).

Kalenterivuodet 2014–2016 kattavan osakepohjaisen kannustinjärjestelmän perusteella muulle johtoryhmälle maksettiin 28.4.2017 kertaluonteisena palkkiona yhteensä 1 144 104,36 euroa (sisältäen 80 678 osaketta ja niihin liittyvät verot ja veroluonteiset maksut).

Palkka- ja palkkioselvitys

Palkka- ja palkkioselvitys on saatavilla yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.etteplan.com. Selvitystä päivitetään säännöllisesti.

SISÄINEN VALVONTA, RISKIENHALLINTA JA SISÄINEN TARKASTUS

Etteplan Oyj:n sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että yhtiön toiminta on tehokasta ja tuloksellista, informaatio luotettavaa ja että säännöksiä ja toimintaperiaatteita noudatetaan. Tavoitteena on myös liiketoimintaan liittyvien riskien tunnistaminen, arvioiminen ja seuranta. Sisäisen tarkastuksen avulla tehostetaan hallitukselle kuuluvan valvontavelvollisuuden hoitamista.

Sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet

Etteplan Oyj:n sisäistä valvontaa ohjaavat osakeyhtiölaki ja arvopaperimarkkinalaki ja muut yhtiön toimintaa säätelevät lait ja säännökset, Helsingin Pörssin antamat säännöt ja ohjeistukset sekä Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi. Ulkoinen valvonta kuuluu yhtiön tilintarkastajille ja viranomaisille.

Etteplanin sisäinen valvonta kattaa yhtiön taloudellisen raportoinnin ja muun toiminnan valvonnan. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa yhtiölle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen sekä yhtiön resurssien taloudellinen ja tarkoituksenmukainen käyttö. Sisäisellä valvonnalla pyritään lisäksi varmistamaan muun muassa taloudellisen ja muun tiedon luotettavuus ja oikeellisuus, ulkoisten säännösten ja sisäisten ohjeiden ja menettelytapojen noudattaminen sekä toiminnan ja tiedon riittävä turvaaminen. Sisäisellä valvonnalla varmistetaan myös toimintaa tukevat, tarkoituksenmukaiset ja asianmukaisesti järjestetyt tietotekniset ja manuaaliset järjestelmät.

Sisäistä valvontaa toteuttavat Etteplanilla hallitus, johto ja koko yhtiön henkilökunta. Valvonta jaetaan kolmeen osaan: 1) ennalta ehkäisevä valvonta, 2) päivittäinen valvonta ja 3)

jälkikäteisvalvonta. Ennalta ehkäisevää valvontaa on yhtiön arvojen ja yleisten toimintaperiaatteiden määrittäminen. Päivittäiseen valvontaan kuuluvat toiminnan ohjaus ja seuranta toimintajärjestelmiseen. Jälkikäteisvalvonta puolestaan käsittää johdon arvioinnit ja tarkistukset, vertailut ja todentamiset, joilla varmistetaan tavoitteiden saavuttaminen ja valvotaan sovittujen toimintaperiaatteiden noudattamista.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinta on oleellinen osa Etteplan-konsernin liiketoiminnan ohjausta ja sisäisen valvonnan käytäntöjä. Riskienhallinnan tehtävänä on ennakoida tulevia riskejä, varmistaa tavoitteiden saavuttaminen ja turvata toimintaa muuttuvissa olosuhteissa. Tavoitteena on varmistaa, että yhtiön toiminta on tehokasta ja tuloksellista, tuotettu informaatio on luotettavaa, ja säännöksiä sekä toimintaperiaatteita noudatetaan.

Etteplanin riskienhallinnan keskeisiin toimenpiteisiin kuuluvat ennakoivat toimenpiteet, toiminnan turvaaminen, liiketoiminnalle haitallisten vaikutusten rajaaminen sekä mahdollisuuksien hyödyntäminen. Yhtiön riskienhallinta muodostuu koordinoi-

duista toimintatavoista, joilla tunnistetaan, arvioidaan, käsitellään ja hallitaan konsernin merkittävimpiä riskialueita järjestelmällisesti ja ennakoivasti.

Etteplanin riskienhallintatyötä johtaa konsernin toimitusjohtaja yhdessä riskienhallinnasta vastaavan johtoryhmän jäsenen kanssa. Konsernin johtoryhmä seuraa liiketoimintayksiköiden merkittäviä riskejä ja valvoo konsernin riskienhallintajärjestelmän ja -käytäntöjen kehittämistä.

Pääasiallinen vastuu riskienhallinnasta on liiketoiminnasta vastaavilla johtajilla. Johtajat vastaavat oman liiketoiminta-alueensa riskienhallinnasta noudattaen konsernin ohjeita. Riskienhallinta varmistaa tuloksen, laadun ja jatkuvuuden.

Liiketoiminnan johtajat raportoivat konsernin johtoryhmälle merkittävistä riskeistä ja yleisistä riskitilanteesta osana kuukausiraportointiaan. Konsernin taloushallinto seuraa ja arvioi liiketoiminta- ja rahoitusriskejä sekä suojautuu niiltä yhteistyössä hallituksen, johtoryhmän ja operatiivisen johdon kanssa.

Hallitus valvoo riskienhallintaa ja hyväksyy yhtiön riskienhallintaperiaatteet. Hallitukselle raportoidaan säännöllisesti riskienhallinnan toimenpiteistä ja suurimmista konsernia koskevista riskeistä.

Riskit ja riskienhallinta on kuvattu yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.etteplan.com sekä vuoden 2017 vuosikertomuksessa. Rahoitusriskejä koskevat selvitykset esitetään tarkemmin konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa vuosikertomuksessa 2017.

Sisäinen tarkastus

Etteplan-konsernilla ei ole erillistä sisäistä tarkastusta. Hallitus voi palkata ulkopuolisia neuvonantajia suorittamaan valvontaympäristöön tai yhtiön toimintoihin liittyviä arviointeja.

Taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteittäinen kuvaus

Etteplan laatii konsernitilinpäätöksen ja osavuosiselvitykset EU:n hyväksymän kansainvälisen tilinpäätöskäytännön (IFRS), arvopaperimarkkinalain sekä soveltuvin osin Finanssivalvonnan standardien ja Nasdaq Helsinki Oy:n sääntöjen mukaisesti. Etteplanin hallituksen toimintakertomus ja emoyhtiön tilinpäätös laaditaan Suomen

kirjanpitolain sekä kirjanpitolautakunnan lausuntojen ja yleisohjeiden mukaisesti.

Etteplan-konserni noudattaa konsernitason kirjanpitoperiaatteita ja -ohjeita, joita sovelletaan kaikkiin konserniyhtiöihin ja joiden mukaan konsernin taloudelliset raportit laaditaan. Yhdessä raportointikalenterin ja aikataulujen kanssa kirjanpitoperiaatteet ja -ohjeet muodostavat perustan oikea-aikaiselle ja täsmälliselle konsernitason raportoinnille. Kaikilta olennaisilta osiltaan Etteplanin toiminnot sijaitsevat Suomessa, Ruotsissa, Kiinassa, Hollannissa ja Puolassa, ja kaikissa maissa on paikalliset kirjanpitoon ja taloudelliseen raportointiin liittyvät organisaatiot ja järjestelmät, joista tiedot raportoidaan konsernille. Alla kuvatut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmät ja käytännöt on suunniteltu varmistamaan, että yhtiön julkistamat taloudelliset raportit antavat olennaisesti oikeat tiedot yhtiön taloudesta.

Etteplanilla on käytössä konsernin tiedot yhdistelevä järjestelmä. Kirjanpitotiedot siirretään paikallisista kirjanpitojärjestelmistä joko automaattisesti tai käsin, ja niiden oikeellisuutta valvoo konsernin kirjanpitoryhmä. Yhteinen tilikartta muodostaa konserniraportoinnin perustan. Konsernin kirjanpidon, yhdistelytiedot ja julkaistavat taloudelliset raportit laatii keskitetty ryhmä.

Sisäisen valvonnan alainen taloudellinen raportointi

Sisäisen valvonnan asianmukainen järjestäminen ja valvonta ovat konsernin sisällä toimivan paikallisjohdon vastuulla. Etteplanin hallitus on hyväksynyt sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet, jotka on laadittu Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin 2015 suosituksen 25 mukaisesti. Toimintaperiaatteet sisältävät riskienhallintaprosessin, riskien yhteenvedon, taloudellisen raportoinnin valvonnan tavoitteiden ja yhteisten valvontapisteiden sekä Etteplanin sisäisen valvonnan toimeenpanon ja seurannan vastuiden pääpiirteet.

Taloudellisen raportointiprosessin sisäiset valvontatoimet maa- ja konsernitason olleet yhtiön painopistealue vuonna 2009. Tämän jälkeen raportointiprosessit on katselmoitu ja päivitetty vuosittain. Etteplanin taloushallinto on analysoinut prosessiriskeitä ja määritellyt ulkoista taloudellista raportointiprosessia koskevat valvontatavoitteet. Prosessin olemassa olevat valvontapisteet on dokumentoitu. Nämä valvontapisteet sisältävät mm. tärkeimpien kirjanpitotehtävien täsmäytykset, valtuutukset, analyysit ja eriyttämisen. Työtä on johtanut konsernin talousjohtaja.

Riskienhallinta Etteplanilla

Vuosiakataulunsa mukaan konsernin johtoryhmä pitää kuu-kausikokouksia, joissa analysoidaan myös yhtiön taloudellista suorituskykyä ja taloudellista raportointia. Ennen näitä kokouksia taloudelliset raportit on analysoitu liiketoimintaryhmätasolla epätarkkuuksien ja virheiden havaitsemiseksi. Konsernitason taloudelliset raportit toimitetaan Etteplanin hallitukselle kuukausittain. Lisäksi hallitus käsittelee ja hyväksyy osavuositarkastukset sekä vuosittaisen tulosraportin ja tilinpäätöksen.

Etteplanilla ei ole erillistä sisäistä tarkastusta. Hallitus voi palkata ulkopuolisia neuvonantajia suorittamaan valvontaympäristöön tai yhtiön toimintoihin liittyviä arviointoja.

SISÄPIIRIHALLINTO

Etteplan Oyj:n hallitus on hyväksynyt yhtiön sisäpiirisäännöt. Säännöt perustuvat Suomen arvopaperimarkkinalakiin sekä heinäkuussa 2016 voimaan tulleeseen markkinoiden väärinkäyttöasetukseen (EU N:o 596/2104, MAR) ja ovat Finanssivalvonnan standardien sekä Nasdaq Helsinki Oy:n ohjeiden mukaiset.

MARin voimaan tulon myötä Etteplan Oyj:llä ei enää ole julkista sisäpiirirekisteriä. Yhtiö ylläpitää rekisteriä johtohenkilöistään ja julkaisee pörssitiedotteet johtohenkilöiden tekemistä ja pörssille ja yhtiölle ilmoittamista liiketoimista MARin asettamien aikarajojen ja velvoitteiden mukaisesti. Tähän yhtiön ylläpitämään rekisteriin johtohenkilöistä kuuluvat asemansa perusteella hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet.

Yhtiö ylläpitää lisäksi hallituksen päätöksen mukaisesti pysyvää yrityskohtaista sisäpiirirekisteriä, johon kuuluvat mm. merkittävät liiketoiminnan johtajat, taloushallinto sekä ne työ- tai muun sopimuksen perusteella yhtiölle työskentelevät henkilöt, jotka saavat sisäpiirintietoa.

Hankekohtainen sisäpiirirekisteri perustetaan yhtiön hallituksen, toimitusjohtajan tai johtoryhmän päätöksellä.

Yhtiön sisäpiiriohjeen mukaan sisäpiiriläisten tulee ajoittaa yhtiön arvopapereilla tehtävä kaupankäynti ajankohtiin, jolloin markkinoilla on mahdollisimman täydellinen tieto yhtiön osakkeen arvoon vaikuttavista asioista. Tämän vuoksi Etteplan Oyj:n sisäpiiriin kuuluvien henkilöiden kaupankäynti yhtiön arvopapereilla on aina kiellettyä

30 päivän ajan ennen osavuositarkastuksen ja tilinpäätöstiedotteen julkistamista mukaan lukien julkistamispäivä (ns. suljettu ikkuna). Muina aikoina eli osavuositarkastuksen ja tilinpäätöstiedotteen julkistamista seuraavasta päivästä lähtien on voimassa ns. avoin ikkuna, jonka aikana pysyvien sisäpiiriläisten kaupankäynti on sallittua. Tällöinkin edellytetään, että henkilöllä ei ole hallussaan sisäpiirintietoa.

Etteplan Oyj:n talousjohtaja vastaa edellä mainittujen rekisterien ylläpitämisestä. Hän on vastuussa sisäpiirisääntöjen noudattamisesta ja ilmoitusvelvollisuuksien täyttämisestä. Edellä mainittuja rekistereitä ylläpitää yhtiön Vantaan toimipaikka, joka päivittää ilmoitusvelvollisia sisäpiiriläisiä koskevat, rekistereihin merkittävät tiedot Euroclear Finland Oy:lle.

LÄHIPIIRILIIKETOIMET

Etteplan-konsernin lähipiiriin luetaan henkilöt, joilla on konsernissa määräysvalta, yhteinen määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta sekä konsernin johtoon kuuluvat avainhenkilöt, joita ovat hallituksen ja johtoryhmän jäsenet mukaan lukien toimitusjohtaja. Muina lähipiiriin kuuluvina yhtiöinä pidetään yhtiöitä, jotka ovat edellä mainittujen henkilöiden määräysvallassa tai yhteisessä määräysvallassa. Lähipiiriliiketoimet on hinnoiteltu konsernin normaalien hinnoitteluperusteiden ja hankintaehtojen mukaisesti.

Vuonna 2017 Etteplanin palveluiden ostot ja myynnit muille lähipiiriin kuuluville yhtiöille liittyvät yhtiöiden väliseen hallinnolliseen yhteistyöhön.

TILINTARKASTUS

Lakisääteisen tilintarkastuksen pääasiallisena tehtävänä on todentaa, että tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot konsernin tilikauden tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Etteplan Oyj:n tilikausi on kalenterivuosi. Tilintarkastaja on velvollinen tarkastamaan yhtiön tilikauden kirjanpidon, tilinpäätöksen oikeellisuuden sekä antamaan tekemästään tarkastuksesta tilintarkastuskertomuksen yhtiökokoukselle.

Konsernin tilintarkastuksesta laaditaan yhteenveto hallitukselle.

Lisäksi konserniyhtiöiden tilintarkastajat raportoivat erikseen kunkin konserniyhtiön johdolle. Tilintarkastaja on läsnä hallituksen kokouksessa vähintään yhden kerran tilikauden aikana.

Yhtiökokous valitsee yhtiön hallintoa ja tilejä tarkastamaan yhdestä kahteen tilintarkastajaa. Vähintään toisen tilintarkastajan tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Vuoden 2017 varsinaiseen yhtiökokoukseen asti yhtiön varsinaisena tilintarkastajana toimi KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy, päävastuullisena tilintarkastajanaan Lauri Kallaskari. 4.4.2017 pidetty varsinainen yhtiökokous valitsi yhtiön varsinaiseksi tilintarkastajaksi KHT-yhteisö KPMG Oy Ab:n, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Ari Eskelinen. Lisäksi yhtiön toiseksi tilintarkastajaksi valittiin HTM Olli Wesamaa. Tilintarkastajien toimikausi päättyy ensimmäisen vaalia seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Tilintarkastajan palkkiot ja tilintarkastukseen liittymättömät palvelut

Vuoden 2017 yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti tilintarkastajan palkkio maksetaan yhtiön hyväksymän laskun mukaan.

Tilintarkastuksesta maksettujen palkkioiden yhteismäärä vuodelta 2017 oli 165 343 euroa (vuonna 2016 yhteensä 127 668 euroa).

Lisäksi tilintarkastukseen liittymättömien palveluiden osalta maksettiin 81 713 euroa (vuonna 2016 yhteensä 158 722 euroa).

TIEDOTTAMINEN

Etteplan Oyj:n periaatteena on olla kaikessa viestinnässä avoin, totuudenmukainen ja nopea. Yhtiön sijoittajaviestinnän pääasiallisena tavoitteena on tuottaa markkinoille tietoa konsernin toiminnoista ja taloudellisesta tilanteesta. Tavoitteena on oikean ja yhdenmukaisen tiedon tuottaminen säännöllisesti ja tasapuolisesti kaikille sidosryhmille.

Hiljainen jakso

Etteplan Oyj noudattaa hiljaista jaksoa (ns. silent period) ennen osavuositarkastusten ja tilinpäätöstiedotteen julkistamisajankohtaa. Hiljaisen jakson pituus on 30 päivää.

Sijoittajatiedon jakelu

Etteplan julkaisee kaiken sijoittajatietonsa internetsivuillaan osoitteessa www.etteplan.com. Taloudelliset tiedotteet ovat heti julkistamisen jälkeen luettavissa ja tulostettavissa. Tiedotteet julkaistaan suomeksi ja englanniksi.

Hallitus

ROBERT INGMAN

Hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2013
Hallituksen jäsen vuodesta 2009
Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan jäsen

MATTI HUTTUNEN

Hallituksen jäsen vuodesta 2015

CRISTINA ANDERSSON

Hallituksen jäsen vuodesta 2017

LEENA SAARINEN

Hallituksen jäsen vuodesta 2013
Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan
puheenjohtaja

PATRICK VON ESSEN

Hallituksen jäsen vuodesta 2014
Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan jäsen

MIKKO TEPPONEN

Hallituksen jäsen vuodesta 2017

Lisätietoja hallituksen jäsenistä vuoden 2017 vuosikertomuksen sivulla 69 ja yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.etteplan.com.

Johtoryhmä

JUHA NÄKKI

Toimitusjohtaja vuodesta 2012
Johtoryhmän puheenjohtaja vuodesta 2012
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2008

VEIKKO LAMMINEN

Liiketoimintajohtaja, Suomi, vuodesta 2012
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2012

RIKU RIIKONEN

Palvelualuejohtaja,
Suunnittelupalvelut, vuodesta 2015
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2015

PER-ANDERS GÅDIN

Talousjohtaja vuodesta 2009
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2009

OUTI-MARIA LIEDES

Henkilöstö- ja kehitysjohtaja
vuodesta 2008
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2008

OUTI TORNIAINEN

Viestintä- ja markkinointijohtaja
vuodesta 2016
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2016

PETRI IKONEN

Palvelualuejohtaja, Tekninen
dokumentointi, vuodesta 2015
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2015

KARI LIUSKA

Palvelualuejohtaja, Sulautetut järjestelmät
ja IoT, vuodesta 2016
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2016

MIKAEL VATN

Liiketoimintajohtaja, Keski- ja
Länsi-Eurooppa, vuodesta 2012
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2012

Lisätietoja johtoryhmän jäsenistä vuoden 2017 vuosikertomuksen sivulla 71 ja yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.etteplan.com.

Järjestelmällinen riskien kartoittaminen ennakoit muutokset

Etteplanissa kartoitetaan säännöllisesti koko liiketoiminnan riskit. Järjestelmällisen riskikartoituksen pohjalta muutamme tarvittaessa toimintaamme. Vuoden 2017 kartoituksessa yleinen riskitaso nousi edellisvuodesta strategisten ja operatiivisten riskien kasvaessa. Muiden riskien taso pysyi vuoden 2016 tasolla.

Konserninlaajuinen, yhdenmukainen riskienhallintakartoitus tehdään vuosittain strategiaprosessin yhteydessä. Kartoituksessa keskitymme erityisesti seuraamaan muutosta jo tunnistetuissa riskeissä, tunnistamaan uudet liiketoimintariskit sekä kehittämään ennakoivaa riskienhallintaa. Etteplan noudattaa riskienhallinnan kansainvälisiä kriteerejä (CAS ja COSO).

Riskikartoituksessa keskeisiä toimenpiteitä ovat:

- ennakoivat toimenpiteet
- toiminnan turvaaminen
- liiketoiminnalle haitallisten vaikutusten rajaaminen
- mahdollisuuksien hyödyntäminen

Suurimmat riskit 2017

Etteplanin suurimmat riskit vuonna 2017 liittyivät henkilöstöön ja mahdollisiin muutoksiin asiakkaiden liiketoiminnassa. Henkilöstöriskeistä merkittävin oli osaavien ammattilaisten saatavuus, sillä yhtiön liiketoiminta ja kasvu perustuvat ammattitaitoiseen henkilöstöön. Riski oli suurimmillaan Ruotsissa ja kasvoi myös Suomessa. Riskiä ehkäistään määrätietoisella henkilöstötyöllä ja huolehtimalla siitä, että Etteplan on houkutteleva työnantaja alan ammattilaisten keskuudessa.

Toiminnallisista riskeistä suurin vuonna 2017 oli asiakkaiden liiketoiminnan mahdolliset muutokset. Myös yleisen taloudellisen kehityksen ja globaalin talouden aiheuttama epävarmuus aiheutti-

vat riskin Etteplanin liiketoiminnalle. Toiminnallisia riskejä pienentävät pitkät asiakassuhteet, liiketoiminnan maantieteellinen jakauma ja monipuolinen osaaminen.

Uusi riskiluokka

Etteplan-konsernin liiketoiminnan riskit on jaettu kuuteen luokkaan, ja riskejä seurataan tämän riskiluokittelun mukaan. EU-regulaatioon liittyvät riskit oli uusi riskiluokka vuonna 2017. Etteplanin liiketoiminnan riskeihin sisältyy sekä sisäisiä että ulkoisia riskejä.

Riskiluokittelu:

- strategiset riskit
- toiminnalliset riskit
- henkilöstöriskit
- tietotekniikka- ja turvallisuusriskit
- taloudelliset riskit
- EU-regulaatioon liittyvät riskit

Seuraavassa osiossa kuvataan Etteplanin liiketoiminnan tyypillisiä riskejä. Yhtiön toimintaan voi kuitenkin liittyä myös muita riskejä. Merkittävimmät tilikauden aikana havaitut riskit ja epävarmuustekijät on kuvattu hallituksen toimintakertomuksessa sivuilla 4-9.

Etteplanin riskienhallinnan organisaatio ja toimintatavat on kuvattu sivuilla 74-75.

RISKILUOKKA	ESIMERKKEJÄ RISKEISTÄ	ESIMERKKEJÄ EHKÄISEVISTÄ TOIMISTA	VASTUUTAHO
Strategiset riskit	Liiketoiminnan kehitykseen, strategian toimeenpanoon, huippuosaajien puutteeseen, liiketoimintaympäristöön ja markkinoihin, globalisaatioon sekä fuusioihin ja yrityskauppoihin liittyvät riskit	Strategia ja liiketoimintasuunnitelmat, monipuolinen asiakaskunta, tasapainoinen henkilöstörakenne, fuusio- ja yrityskauppakäytäntöjen, hallinnointiperiaatteiden, eettisten toimintaohjeiden ja riskienhallintapolitiikan noudattaminen	Toimitusjohtaja, liiketoimintajohto, taloushallinto, henkilöstöhallinto ja viestintäorganisaatio
Toiminnalliset riskit	Organisaatioon ja johtamiseen, myyntiin, projekteihin, toimeksiantoihin ja asiakasyhteistyöhön sekä rahoitukseen liittyvät riskit	Johtamisjärjestelmien, myyntiprosessien, laatu- ja avainasiakasprosessien ja palvelun toimitusprosessien noudattaminen, konsernin vakuutukset	Liiketoimintajohto, laatuorganisaatio, henkilöstöhallinto ja taloushallinto
Henkilöstöriskit	Osaamisen hallintaan, johtamiseen ja organisointiin, henkilöstön vaihtuvuuteen, rekrytointiin, toimeksiantojen miehitykseen, työterveyteen ja työhyvinvointiin liittyvät riskit	Osaamisen hallintajärjestelmän käyttö, henkilöstötutkimukset, sisäinen koulutus, hyvä henkilöstöjohtaminen, perehdytys, eettisten toimintaohjeiden noudattaminen	Henkilöstöhallinto, liiketoimintajohto, koko henkilöstö
Tietotekniikka- ja turvallisuusriskit	Tietoturvaan, tietoliikenneverkkoihin ja järjestelmähäiriöihin, tietokoneviruksiin ja asiakkaan tietoliikenneyhteyksiin liittyvät riskit	IT-politiikan ja tietoturvaohjeiden noudattaminen ja toimittajasopimukset	IT-johtaja, liiketoimintajohto, koko henkilöstö
Taloudelliset riskit	Liiketoiminnan rahoitukseen liittyvät, valuutta-, korko-, rahoitus- ja maksuvalmiusriskit sekä vastapuoli- ja luottoriskit	Maksu- ja luottopolitiikan ja konsernin rahoituspolitiikan noudattaminen, sisäinen valvonta	Talousjohtaja, taloushallinto, liiketoimintajohto
EU-regulaatioon liittyvät riskit	Euroopan unionin tietosuoja-asetuksiin (GDPR) liittyvät riskit	IT-politiikan ja henkilöstöpolitiikan noudattaminen, jatkuva muutosten seuranta ja käytäntöjen päivittäminen	Toimitusjohtaja, IT-johtaja, henkilöstöjohtaja

Strategiset riskit

Etteplanin strategisten riskien kokonaistaso nousi vuodesta 2016, mutta oli alhaisemmalla tasolla kuin vuonna 2015. Liikevaihtoon suhteutettuna riskitaso laski. Yhtiön merkittävimmät strategiset riskit liittyivät liiketoiminnan kehittämiseen, markkinoihin ja strategian toimeenpanoon.

Riskitasoa vuonna 2017 nostivat riski Etteplanin asemoinnista kehittyvillä ja muilla globaaleilla markkinoilla ja yhtiön teknologia-tarjonnan sopimisesta markkinoiden tarpeeseen tulevaisuudessa. Muut merkittävät riskit liittyivät Kiinan liiketoiminnan kasvuun ja palvelujen digitalisointiin.

Yhtiön kasvu yritysostojen kautta muodostaa myös toiminnallisen riskin. Siksi yritysostoja ja integraatiota varten on huolellisesti laaditut menettelytavat, jotka pienetävät riskiä. Yritysostojen ohella orgaaninen kasvu on tärkeä osa Etteplanin liiketoiminnan kasvutavoitteita. Merkittävin riski tämän tavoitteen saavuttamisessa on huippuosaajien mahdollinen puute.

Riskin Etteplanin liiketoiminnalle aiheuttavat myös asiakkaiden liiketoiminnan mahdolliset ennakoimattomat muutokset. Talouden laskusuhdanne voi vaikuttaa negatiivisesti investointeihin ja sen seurauksena myös Etteplanin liiketoimintaan ja kannattavuuteen. Konserni pyrkii vähentämään markkinariski- ja suhdanneherkkyyttä tasapainoisella asiakaskannalla, joka muodostuu eri teollisuudenaloilla, markkinoilla ja maantieteellisillä alueilla toimivista asiakkaista. Kilpailu suunnittelualalla on maailmanlaajuisesti kovaa etenkin laskusuhdanteessa.

Toiminnalliset riskit

Etteplanin toiminnallisten riskien taso nousi edellisvuodesta. Nousu johtui asiakkaiden liiketoiminnan mahdollisista muutoksista. Yhtiön kasvu pienensi toiminnallisten riskien suhteellista rahallista arvoa.

Toimeksiantoihin sisältyy riski siitä, että palveluissa tai suorituksissa on ammatillinen virhe tai laiminlyönti, joka aiheuttaa merkittävää taloudellista tai muuta vahinkoa. Toiminnallisten riskien hallitsemiseksi Etteplanissa painotetaan johtamisjärjestelmien, menettelytapojen ja hyväksyttämismenettelyjen noudattamista ja henkilöstön koulusta sekä tarjouten ja sopimusten hallintaa koskevien ohjeiden noudattamista erityisesti sopimusvastuun rajaamisessa.

Toimeksiannot voidaan toteuttaa kiinteään hintaan, enimmäishintaan tai aikaveloituseriaatteella. Kiinteään hintaan ja

enimmäishintaan myydyissä toimeksiannoissa riskinä on, että arviot asiantuntijoiden työmäärästä ylittyvät. Syynä tähän voivat olla epätarkat aika- ja kustannusarviot, työn viivästykset, palveluiden lisäyksiin tai muutoksiin liittyvät korvauskiistat, inhimilliset virheet tai muut odottamattomat seikat. Näiden riskien välttämiseksi ja lieventämiseksi konsernissa on käytössä laadunhallinta- ja projekti-katselmusjärjestelmät.

Projektipäällikkö on avainasemassa toimeksiantojen riskienhallinnassa. Hän johtaa ja valvoo toimeksiantoa alusta loppuun: aina tarjouksen laadinnasta vastaanottohyväksyntään saakka. Riskienhallinnan varmistamiseksi projektipäälliköille annetaan lisäkoulutusta heidän toimintansa kannalta olennaisilla osa-alueilla, ja konsernissa ovat käytössä sekä suurten että riskialttiiden toimeksiantojen valvontamekanismit.

Etteplan pyrkii rajoittamaan suunnittelupalveluille ominaisia vastuusriskejä myös standardisoiduilla sopimusehdoilla sekä vakuuksilla. Yhtiöllä on konserninlaajuinen vastuuvakuutusohjelma. Vakuutukset eivät kuitenkaan kata koko vastuusriskiä.

Henkilöstöriskit

Etteplanin henkilöstöriskien arvioitiin olevan vuonna 2017 korkealla tasolla. Riskitaso ei kuitenkaan noussut edellisvuodesta. Kilpailu osaavista teknologialan ammattilaisista oli voimakasta esimerkiksi Ruotsissa, ja sama kehitys on voimistunut Suomessa. Toteutuessaan henkilöstöriskit voivat hidastaa yhtiön kasvua.

Osaavien ammattilaisten saatavuus turvaa yhtiön kannattavuutta ja liiketoiminnan kehitystä. Etteplanin merkittävimmät henkilöstöriskit liittyvät henkilöstön osaamisen hallintaan, henkilöstön vaihtuvuuteen ja toimeksiantojen oikeanlaiseen miehitykseen. Näiden riskien toteutumista ennaltaehkäistään mm. säännöllisillä kehityskeskusteluilla, koko konsernin henkilöstön kattavalla henkilöstötietojärjestelmällä, järjestelmällisellä työterveyden ja työhyvinvoinnin seurannalla sekä sisäisillä käytännöillä ja ohjeilla. Konserni ylläpitää henkilöstön työtyytyväisyyttä ja työhyvinvointia kehittämällä konserninlaajuisia henkilöstöhallintoprosesseja sekä panostamalla henkilöstön kehittämiseen. Työturvallisuuteen ja -terveyteen liittyvät riskit pienenevät vuonna 2017.

Henkilöstöjohtamisen painopistealueet vuonna 2017 esitetään Vuosikatsauksen 2017 sivuilla 24–27.

Tietotekniikka- ja turvallisuusriskit

Tieto- ja viestintäjärjestelmien toimivuus on olennaista Etteplanin liiketoiminnalle. Siihen liittyvä riskitaso pysyi vuonna 2017 ennallaan ja kohtuullisella tasolla. Suurimmat riskit liittyivät ohjelmistolisensseihin ja niiden hintojen hallintaan sekä IT-järjestelmien ulkopuoliseen häirintään.

Tietotekniikka- ja turvallisuusriskejä tarkastellaan huolellisesti, sillä Etteplanin liiketoiminta on riippuvainen tieto- ja viestintäjärjestelmistä. Järjestelmähäiriöt tai järjestelmien käytön esteet ja rajoitukset voivat haitata konsernin toimintoja. Etteplan ennaltaehkäisee tietoturvaan liittyvien riskien toteutumista sisäisten käytäntöjen ja ohjeistusten sekä sisäisen valvonnan avulla. Järjestelmien ulkopuolisen häirinnän vaikutuksia rajoitetaan muun muassa tietojen varmuuskopioinnilla sekä palomuuereilla, järjestelmien valvonnalla, virustentorjuntaohjelmilla ja käyttöoikeuksien hallinnalla.

Taloudelliset riskit

Etteplanin taloudellisten riskien taso pysyi vuonna 2017 ennallaan ja oli matalalla tasolla. Suurimmat riskit liittyivät ulkopuolisen petoksen mahdollisuuteen ja eri valuuttojen käyttöön liiketoiminnassa.

Rahoitukseen liittyviä riskejä hallitaan Etteplanin hallituksen hyväksymän konsernin rahoituspolitiikan mukaisesti. Tarkoituksena on suojautua merkittäviltä taloudellisilta riskeiltä, tasapainottaa kassavirtaa ja antaa liiketoiminnalle tarpeeksi aikaa muuttaa toimintaansa muuttuvien olosuhteiden mukaan. Rahoitusriskejä koskevat selvitykset on esitetty tarkemmin konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa sivuilla 24-29. Etteplan ennaltaehkäisee taloudellisten riskien toteutumista sisäisten käytäntöjen ja ohjeistuksen sekä sisäisen valvonnan avulla.

EU-regulaatioon liittyvät riskit

Uutena riskiluokkana Etteplanin riskiluokitteluun tuli vuonna 2017 EU-regulaatioon liittyvät riskit. Nämä riskit olivat matalalla tasolla.

Suurimmat riskit liittyvät Euroopan unionin tietosuojasetukseen ja henkilöitä koskevan datan käsittelyyn. Etteplan ennaltaehkäisee riskien toteutumista ajantasaisella IT-politikalla, käytännöillä ja ohjeistuksilla, jotka kattavat asetuksen vaatimukset. Seuraamme jatkuvasti regulaation kehitystä kaikilla liiketoiminnan osa-alueilla ja päivitämme sisäisiä käytäntöjämme niiden mukaisesti.

Sijoittajatietoa

Etteplanin osakkeet on listattu Nasdaq Helsinki Oy:n Small cap -markkina-arvoryhmän Teollisuustuotteet ja -palvelut -toimialaryhmässä tunnuksella ETTE.

Kausivaihtelu

Etteplanin liiketoiminta sisältää kausivaihtelua. Kausivaihteluun vaikuttavat työpäivien lukumäärä, loma-ajat sekä asiakasyritysten tuotekehitys- ja investointiprojektien ajoittuminen pääosin kevääseen ja vuoden loppupuolelle. Kolmannen vuosineljänneksen liikevaihto on tyypillisesti muiden vuosineljännesten liikevaihtoa matalampi. Vasta koko toimintavuotta kuvaavat tunnusluvut tilinpäätöksessä antavat oikean käsityksen yhtiön taloudellisesta asemasta.

Vakaa osingonmaksaja

Etteplanin tavoitteena on kasvattaa omistaja-arvoa sekä olla vakaa osingonmaksaja. Osinkoa on jaettu keskimäärin 50 prosenttia osakekohtaisesta tuloksesta.

Varsinainen yhtiökokous 4.4.2017 päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti, että tilikaudelta 2016 jaetaan osinkona 0,16 euroa osakkeelta, ja jäljelle jäävät voittovarajatetään vapaaseen omaan pääomaan. Yhtiökokouksen päättämä osinko maksettiin osakkaalle, joka täsmäytyspäivänä oli merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään Yhtiön osakasluetteloon. Osingonmaksun täsmäytyspäivä oli 6.4.2017, osinko maksettiin 13.4.2017.

Hallitus ehdottaa 5.4.2018 kokoontuvalle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2017 jaetaan osinkona 0,23 euroa osakkeelta. Mikäli yhtiökokous hyväksyy hallituksen ehdotuksen osingonjaosta, osinko maksetaan osakkaalle, joka on täsmäytyspäivänä 9.4.2018 merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään omistajaluetteloon. Hallituksen ehdottama osingon maksupäivä on 16.4.2018.

ETTEPLANIN SIOITTAJASUHDEPERIAATTEET

Etteplanin sijoittajasuhdetoiminnan tavoitteena on antaa rahoitusmarkkinoille oikeaa, riittävää ja ajantasaista tietoa Etteplanin strategiasta, liiketoiminnasta, liiketoimintaympäristöstä ja taloudellisesta asemasta niin, että Etteplanista sijoituskohteena muodostuu mahdollisimman oikea kuva.

Näkymät

Tietoa Etteplanin näkymistä ja tilikauden tulosestusta julkaitaan tilinpäätöstiedotteessa, puolivuositarkastuksessa ja osavuositarkastuksissa. Hallitus hyväksyy näkymät. Etteplan ei julkaise kvartaalikohtaisia tulosestusteita.

Markkinaennusteet

Yhtiö tarkastaa pyydetessä analyytikon laatiman analyysin tai raportin asiavirheiden osalta siltä osin kuin kyseinen raportti perustuu yhtiön julkaisemaan aineistoon. Etteplan ei kommentoi tai ota vastuuta pääomamarkkinatahojen julkaisemista ennusteista tai odotuksista.

Hiljainen jakso

Etteplan noudattaa 30 päivän pituista hiljaista jaksoa ennen tulostiedotteidensa julkistamista. Tänä aikana Etteplanin johtajat ja henkilöstö eivät ole tekemisissä sijoittajien, analyytikoiden tai tiedotusvälineiden edustajien kanssa tai kommentoi yhtiön näkymiä, tulosta tai ennusteita. Muina aikoina vastaamme mielellämme sijoittajien ja analyytikoiden kyselyihin ja järjestämme tapaamisia.

Sijoittajasuhteiden yhteyshenkilöt

Toimitusjohtaja Juha Näkki, puh. 010 307 2077

Viestintä- ja markkinointijohtaja Outi Torniainen, puh. 010 307 3302

CFO Per-Anders Gådin, puh. +46 70 399 7929

Etteplania seuraavat analyytikot

Evli Pankki Oyj Markku Järvinen, puh. (09) 4766 9635

Inderes Oy Juha Kinnunen, puh. 040 778 1368

Nordea Pankki Oyj Pasi Väisänen, puh. (09) 5300 5192

Tietoa osakkeenomistajille

YHTIÖKOKOUS

Etteplan Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään torstaina 5.4.2018 klo 10.00 yhtiön toimitiloissa Vantaalla, osoitteessa Ensimmäinen savu, 01510 Vantaa. Yhtiökokouskutsu julkaistaan Etteplan Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukaisesti yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.etteplan.com.

Osallistumisoikeus

Oikeus osallistua varsinaiseen yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka on 22.3.2018 merkitty osakkeenomistajaksi Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään yhtiön osakasluetteloon.

Ilmoittautuminen

Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua varsinaiseen yhtiökokoukseen, on ilmoitauduttava 29.3.2018 kello 10.00 mennessä sähköpostilla osoitteeseen [registration\(at\)etteplan.com](mailto:registration(at)etteplan.com) tai puhelimitse numeroon 010 307 3222. Ilmoittautua voi myös kirjallisesti osoitteella Etteplan Oyj, Yhtiökokous, PL 216, 01511 Vantaa. Kirjeitse ilmoitauduttaessa kirjeen on oltava perillä ennen ilmoittautumisaikojen päättymistä. Yhtiökokouksessa mahdollisesti käytettävät yksilöidyt ja päivätyt valtakirjat on toimitettava yhtiölle tarkastettavaksi em. osoitteeseen ennen ilmoittautumisaikojen päättymistä.

Tärkeitä päivämääriä

- Yhtiökokoukseen osallistumisen täsmäytyspäivä 22.3.2018
- Yhtiökokouksen ilmoittautumisaika päättyy 29.3.2018 klo 10.00
- Yhtiökokous 5.4.2018 klo 10.00
- Osingon täsmäytyspäivä 9.4.2018
- Osingon maksupäivä 16.4.2018

OSAKASREKISTERIN TIEDOT

Osakkeenomistajan tulee ilmoittaa osoitteenmuutoksista, osingonmaksua varten ilmoitetun pankkitilin numeron muutoksista ja muista osakeomistukseen liittyvistä seikoista siihen pankkiin, pankkiiriliikkeeseen tai muuhun tilinhoitajayhteisöön, joka hoitaa osakkeenomistajan arvo-osuustiliä.

TALOUDELLISEN INFORMAATION JULKAISEMINEN 2018

Etteplan Oyj julkaisee taloudelliset raportit ja tiedotteet suomeksi ja englanniksi. Taloudelliset raportit ja tiedotteet ovat heti julkistamisen jälkeen saatavilla osoitteessa www.etteplan.com.

KATSAUSTEN JA RAPORTTIEN JULKAISUPÄIVÄT 2018:

- Tilinpäätöstiedote 8.2.2018
- Vuosikertomus 2017 viikolla 11
- Osavuositarkastus 1–3/2018 torstaina 3.5.2018
- Puolivuositarkastus 1–6/2018 tiistaina 14.8.2018
- Osavuositarkastus 1–9/2018 tiistaina 30.10.2018

Konsepti ja suunnittelu: Miltton Oy. Valokuvat: Riitta Supperi. Kuvitukset: Open Communications AB.

Etteplan Oyj

PL 216 (Ensimmäinen savu)

01511 Vantaa

Puh. 010 3070

www.etteplan.com